

Helvetinjärven kansallispuiston kävijätutkimus 2012

Minna Kyrönviita
minna.kyronviita@metsa.fi

Kansikuva: Lämmin kesäpäivä Haukanhiedalla, joka on yksi Helvetinjärven suosituimmista käyntikohteista. Kuva: Metsähallitus / Minna Kyrönviita.

Översättning: Pimma Åhman.

© Metsähallitus 2013

ISSN-L 1235-8983
ISSN (verkkajulkaisu) 1799-5388
ISBN 978-952-295-027-7 (pdf)

Minna Kyrönviita

Helvetinjärven kansallispuiston kävijätutkimus 2012

KUVAILEHTI

JULKAISIJA	Metsähallitus	JULKAISUAIKA	23.7.2013
TOIMEKSIANTAJA	Metsähallitus	HYVÄKSYMISPÄIVÄMÄÄRÄ	
LUOTTAMUKSELLISUUS	Julkinen	DIAARINUMERO	MH 3717/2013/05.2
SUOJELUALUETYYPPI/ SUOJELUOHJELMA	kansallispuisto, Natura 2000 -alue		
ALUEEN NIMI	Helvetinjärven kansallispuisto		
NATURA 2000 -ALUEEN NIMI JA KOODI	Helvetinjärvi FI0341003		
ALUEYKSIKKÖ	Etelä-Suomen luontopalvelut		
TEKIJÄ	Minna Kyrönviita		
JULKAISUN NIMI	Helvetinjärven kansallispuiston kävijätutkimus 2012		
TIIVISTELMÄ	<p>Helvetinjärven kansallispuisto perustettiin vuonna 1982, ja puisto vietti 30-vuotissyntymäpäiväänsä vuonna 2012. Puisto sijaitsee Pirkanmaalla, Ruoveden kunnassa. Kansallispuisto on kooltaan 49,5 km². Vuosittain Helvetinjärven kansallispuistoon tehdään noin 23 000 käyntiä.</p> <p>Helvetinjärvellä kerättiin kävijätutkimuksen aineistoa 7.5.–30.9.2012. Tutkimuksessa selvittiin puiston kävijärakenne, käytön alueellinen ja ajallinen jakautuminen sekä kävijöiden kokemuksia ja mielipiteitä puiston hoidosta ja käytöstä. Lisäksi selvitettiin kansallispuiston kävijöiden rahankäyttöä ja sen paikallistaloudellisia vaikutuksia sekä Kankimäen kioskiin liittyviä kehittämistarpeita. Tutkimukseen saivat vastata kaikki 15 vuotta täyttäneet kansallispuiston kävijät. Vastauksia saatiin 236 kappaletta.</p> <p>Vastanneista suurin osa (82 %) oli kotimaisia matkailijoita. Paikallisia asukkaita oli 10 % ja ulkomaisia matkailijoita 8 %. Eniten kävijöitä Helvetinjärvelle saapui Tampereelta ja Helsingistä, yli kolmannes kävijätutkimukseen vastanneista. Kävijöistä 55 % oli päiväkävijöitä ja 45 % yöpyi alueella. Suurin kävijäryhmä oli 25–34-vuotiaat. Yleisimmin puistoon saavuttiin 2–5 hengen ryhmässä, joka koostui oman perheen jäsenistä ja ystävistä.</p> <p>Kansallispuiston suosituimmat käyntikohteet olivat Helvetinkolu ja Haukanhieta, jotka ovatkin puiston päänähtävyydet. Tärkeimmät syyt, miksi Helvetinjärvelle saavuttiin, olivat luonnon kokeminen, maisemat, rentoutuminen sekä melusta ja saasteista poissa oleminen. Suosituimmat harrastukset kansallispuistossa olivat kävely, eväretkeily, luonnon tarkkailu ja retkeily.</p> <p>Kävijöiden ennakko-odotukset luonnonympäristöstä, harrastusmahdollisuuksista sekä reiteistä ja rakenteista täyttyivät hyvin tällä kansallispuistokäynnillä. Palveluista ja rakenteista arvioitiin laadultaan parhaimmiksi tulentekopaikat ja pysäköintipaikat. Palveluiden määrään oltiin kokonaisuudessaan tyytyväisiä.</p> <p>Helvetinjärven kansallispuiston kävijöiden rahankäytön paikallistaloudelliset kokonaisvaikutukset olivat vuoden 2012 käyntimäärällä laskettuina noin 422 000 euroa ja työllisyysvaikutukset noin viisi henkilötyövuotta.</p> <p>Tutkimuksen tietoja hyödynnetään Helvetinjärven kansallispuiston palveluiden ja rakenteiden kehittämisessä.</p>		
AVAINSANAT	kävijätutkimus, Helvetinjärven kansallispuisto		
MUUT TIEDOT			
SARJAN NIMI JA NUMERO	Metsähallituksen luonnonsuojelujulkaisuja. Sarja B 189		
ISSN-L	1235-8983	ISBN (PDF)	978-952-295-027-7
ISSN (VERKKOJULKAISU)	1799-5388		
SIVUMÄÄRÄ	63 s.	KIELI	suomi
KUSTANTAJA	Metsähallitus	PAINOPAIKKA	
JAKAJA	Metsähallitus, luontopalvelut	HINTA	

PRESENTATIONSBLAD

UTGIVARE	Forststyrelsen	UTGIVNINGSDATUM	23.7.2013
UPPDRAGSGIVARE	Forststyrelsen	DATUM FÖR GODKÄNNANDE	
SEKRETESSGRAD	Offentlig	DIARIENUMMER	MH 3717/2013/05.2
TYP AV SKYDDSOMRÅDE/ SKYDDSPROGRAM	nationalpark, Natura 2000-område		
OMRÅDETS NAMN	Helvetinjärvi nationalpark		
NATURA 2000-OMRÅDETS NAMN OCH KOD	Helvetinjärvi FI0341003		
REGIONENHET	Södra Finlands naturtjänster		
FÖRFATTARE	Minna Kyrönviita		
PUBLIKATION	Besökarundersökning i Helvetinjärvi nationalpark 2012		
SAMMANDRAG	<p>Helvetinjärvi nationalpark grundades år 1982 och firade 30-årsjubileum år 2012. Parken ligger i Ruovesi kommun i Birkaland. Nationalparkens areal är 49,5 km². Helvetinjärvi nationalpark har årligen ca 23 000 besökare.</p> <p>Materialet till besökarundersökningen i Helvetinjärvi nationalpark insamlades 7.5–30.9.2012. I undersökningen utreddes besökarstrukturen och besökens områdesvisa och tidsmässiga fördelning samt besökarnas upplevelser och åsikter om nationalparkens skötsel och användning. Därtill undersöktes besökarnas penninganvändning och dess effekt på den lokala ekonomin samt utvecklingsbehovet för Kankimäki kiosk. Alla som fyllt 15 år kunde delta i enkäten. Forststyrelsen fick in svar av 236 besökare.</p> <p>Största delen av svararna (82 %) var inhemska turister. De lokala invånarnas andel av samtliga besökare var 10 % och de utländska turisternas 8 %. En stor del av besökarna kom från Tammerfors och Helsingfors, de facto över en tredjedel av enkätdeltagarna. Andelen dagsbesökare var 55 %, medan 45 % av svararna övernattade på området. Den största besökargruppen bestod av 25–34-åringar. Merparten av besökarna kom till nationalparken i sällskap på 2–5 personer, som bestod av familjemedlemmar och vänner.</p> <p>De populäraste besöksmålen var Helvetinkolu och Haukanhieta, som också är parkens huvudsevärdheter. De viktigaste orsakerna till varför folk besökte Helvetinjärvi nationalpark var viljan att få uppleva naturen, beundra landskapen och koppla av och att komma bort från buller och föroreningar. De populäraste aktiviteterna bland besökarna i nationalparken var att vandra, att göra naturobservationer, att göra picknick och att idka friluftsliv.</p> <p>Besökarnas förväntningar på naturmiljön, aktiviteterna samt lederna och anläggningarna uppfylldes väl under besöket i fråga. Eldplatserna och parkeringsplatserna fick mest beröm av tjänsterna och anläggningarna. Besökarna var också över lag nöjda med mängden tjänster.</p> <p>Helvetinjärvi nationalparks besökares totala inkomsteffekt på området var ca 422 000 euro och sysselsättningseffekten ca fem årsverken.</p> <p>Undersökningsresultaten utnyttjas då man utvecklar tjänsterna och anläggningarna i Helvetinjärvi nationalpark.</p>		
NYCKELORD	besökarundersökning, Helvetinjärvi nationalpark		
ÖVRIGA UPPGIFTER			
SERIENS NAMN OCH NUMMER	Metsähallituksen luonnonsuojelujulkaisuja. Sarja B 189		
ISSN-L	1235-8983	ISBN (PDF)	978-952-295-027-7
ISSN (ONLINE)	1799-5388		
SIDANTAL	63 s.	SPRÅK	finska
FÖRLAG	Forststyrelsen	TRYCKERI	
DISTRIBUTION	Forststyrelsen, naturtjänster	PRIS	

Sisällys

1 JOHDANTO.....	7
2 KÄVIJÄTUTKIMUKSEN TOTEUTUS.....	8
2.1 Alueen kuvaus.....	8
2.2 Aineisto ja menetelmät.....	12
2.2.1 Aineiston keruu.....	15
2.2.2 Kävijätutkimuslomake.....	16
3 TULOKSET.....	15
3.1 Kävijärakenne.....	15
3.1.1 Kävijöiden perustiedot.....	15
3.1.2 Kävijöiden seuruetiedot.....	18
3.2 Käynti Helvetinjärven kansallispuistossa.....	19
3.2.1 Kohteen tärkeys.....	19
3.2.2 Kävijöiden ulkoilu- ja luontoharrastukset.....	19
3.2.3 Käyntien alueellinen jakautuminen.....	23
3.2.4 Käynnin kesto ja toistuvuus.....	24
3.2.5 Saapuminen alueelle.....	26
3.2.6 Kävijöiden rahankäyttö ja sen paikallistaloudelliset vaikutukset.....	29
3.2.7 Tietolähde.....	33
3.3 Kävijätyytyväisyys.....	34
3.3.1 Käynnin tarkoitus.....	34
3.3.2 Kävijöiden mielipiteet alueesta, palveluista ja ympäristön laadusta.....	35
3.3.3 Kävijöiden odotusten toteutuminen.....	38
3.3.4 Vastanneiden käyntiä häirinneet tekijät.....	39
3.3.5 Kävijätyytyväisyysindeksi.....	42
3.4 Aluekohtaiset kysymykset.....	43
3.5 Vapaamuotoiset ajatukset.....	46
4 TULOSTEN TARKASTELU.....	47
4.1 Yhteenveto.....	47
4.2 Vertailu vuoden 2006 kävijätutkimukseen.....	48
KIITOKSET.....	51
LÄHTEET.....	52
LIITTEET	
Liite 1 Helvetinjärven kansallispuiston kävijätutkimuksen 2012 otantakehikko.....	53
Liite 2 Aineiston keruaikataulu ja sen toteutuminen.....	54
Liite 3 Vastaajien ilmoittamat matkan muut kohteet.....	55
Liite 4 Kävijätyytyväisyys osatekijöittäin.....	56
Liite 5 Vapaamuotoinen palaute aihepiireittäin.....	57
Liite 6 Suomenkielinen kävijätutkimuslomake.....	60

1 Johdanto

Suomenselän karulla vedenjakajaseudulla Pirkanmaan pohjoisosassa sijaitseva Helvetinjärven kansallispuisto tarjoaa kävijälleen vaihtelevaa ja monipuolista pirkanmaalaista metsäluontoa erikoisuutenaan syvät rotkolaaksot, jyrkkärantaiset järvet, pienet metsälammet ja salomaiset metsät. Puistossa sijaitseva Helvetinkolu on ollut tunnettu matkailunähtävyys jo 1800-luvulla. Kansallispuiston päästessä kolmenkymppin ikään tämän tutkimuksen tekovuonna on puisto vakiinnuttanut suosionsa monien kävijäin keskuudessa. Helvetinjärvi soveltuu niin päiväkävijöiden kuin yöpyjienkin retkeilykohteeksi.

Helvetinjärvellä on tehty aiemmin kävijätutkimukset vuosina 2000 (Reunanen 2001) ja 2006 (Tunturi 2008). Vuoden 2012 kävijätutkimuksella selvitettiin puiston nykyistä kävijärakennetta, käytön alueellista ja ajallista jakautumista, kävijöiden kokemuksia ja mielipiteitä puiston hoidosta ja käytöstä sekä kävijäytyvyäisyyttä. Lisäksi selvitettiin kävijöiden rahankäyttöä ja Kankimäen kioskiin liittyviä kehittämistarpeita. Tuloksia verrataan soveltuvin osin aiempiin tutkimuksiin.

2 Kävijätutkimuksen toteutus

2.1 Alueen kuvaus

Vuonna 1982 perustettu Helvetinjärven kansallispuisto sijaitsee Pohjois-Pirkanmaalla noin 50 kilometriä Tampereelta pohjoiseen (kuva 1). Kansallispuistoon on viitoitus pääteiltä Ruoveden, Kurun ja Virtojen suunnista. Kansallispuiston länsiosaan pääsee Kuru–Virrat-tieltä (nro 65) Kallion kylästä ja puiston länsiosaan Ruovesi–Virrat-tieltä (nro 66) Pohtion kylän kautta. Pysäköintialueet ovat Haukkajoella, jossa on myös kanootin laskupaikka, puiston länsiosassa Haukanhiedalla ja Kankimäellä puiston itäpuolella (kuva 2).

Julkisilla kulkuneuvoilla ei pääse puiston alueelle. Lähimmät linja-autopysäkit sijaitsevat pääteiden varsilla, lähimmillään noin 10 kilometrin päässä kansallispuiston polkujen lähtöpisteistä. Linja-autolla on mahdollista päästä Tampereen suunnasta päivittäin Kuruun ja Ruovedelle. Kuru–Virrat-välillä liikennöi pika- ja vakiovuoroja, joilla pääsee Kallion kylän pysäkillä 12 kilometrin päähän puiston länsiosan Haukanhiedasta. Ruovesi–Virrat-välillä kulkevilla pika- ja vakiovuoroilla pääsee myös Pohtion kylään kääntyvään tiehaaraan, josta on noin 10 kilometriä puiston itäosaan Helvetinkolulle.

Helvetinjärven kansallispuisto edustaa monipuolista ja jylhää pirkanmaalaista metsäluontoa. Alueen erikoisuuksia ovat syvät rotkolaaksot, jyrkkärantaiset järvet, pienet metsälammet ja salomaiset metsät. Rotkolaaksot syntyivät jo 150–200 miljoonaa vuotta sitten maankuoren halkeamien ja siirrostensa seurauksena.

Ison Helvetinjärven koillisosassa sijaitseva Helvetinkolu on alueen tunnetuin rotko ja puiston suosituin nähtävyys. Se on kapea, leveydeltään vain parimetrinen sola, joka laskee jyrkästi järven rantaan. Helvetinkolua pohjoisempaan, syvempään siirtolinjaan on muodostunut kapeiden ja jyrkkärantaisten rotkojärvien jono: Iso Helvetinjärvi, Pitkä Helvetinjärvi, Luomajärvi ja Kovero (kuva 2). Kalliojyrkänteiden laet ovat korkeimmillaan 180–210 metriä mpy. Monessa paikassa jyrkänteet nousevat pystysuorina seinäminä kymmenien metrien korkeuteen järvien vedenpinnantasosta.

Helvetinjärven kansallispuistossa on jäljellä vanhoja luonnontilaisia salometsiä. Puustoltaan vanhimpia ovat rotkolaaksoja ja pieniä lampia reunustavat metsät. Puiden rungoilla esiintyy esimerkiksi raidankeuhkojäkäliä, jotka hyötyvät vanhojen metsien kosteasta pienilmastosta. Niiden olemassaolo kielii metsän luonnontilaisuudesta. Naavoja ja loppoja löytyy oksistoista ja puiden rungoissa on kääpiä. Helvetinjärven vanhojen metsien eläimiin kuuluvat muun muassa liito-orava, pohjantikka ja pikkusieppo. Puiston vanhoihin metsiin pääsee tutustumaan esimerkiksi Helvetinkolun ja Luomajärven välisellä polkuosuudella (ks. kuva 2).

Sekä päivä- että yöpymisretkeilyyn soveltuvasta kansallispuistosta on Pirkan Taival -retkeilyreitistöä pitkin polkuyhteys muun muassa Riuttaskorven virkistysmetsäalueelle ja edelleen Seitsemisen kansallispuistoon. Helvetinjärvellä on noin 40 kilometriä viitoitettuja polkuja, joiden varsilla on tulenteko- ja telttailupaikkoja sekä keittokatoksia (kuva 2). Helvetinjärven kansallispuiston lähellä on yöpymiseen käytettävissä Haukkajoen kämppä ja puiston sisällä Haukanhiedalla on päiväkäyttöön tarkoitettu Hiedan maja. Lisäksi lähialueen matkailuyrittäjät tarjoavat useita eri majoitusvaihtoehtoja.

Taulukkoon 1 on koottu tärkeimmät tiedot Helvetinjärven kansallispuistosta. Tarkempaa ja ajanmukaisempaa tietoa Helvetinjärven kansallispuistosta löytyy mm. Luontoon.fi-verkkopalvelusta (Metsähallitus 2013). Tätä tutkimusta varten määritelty lähialue on esitetty kuvassa 3.

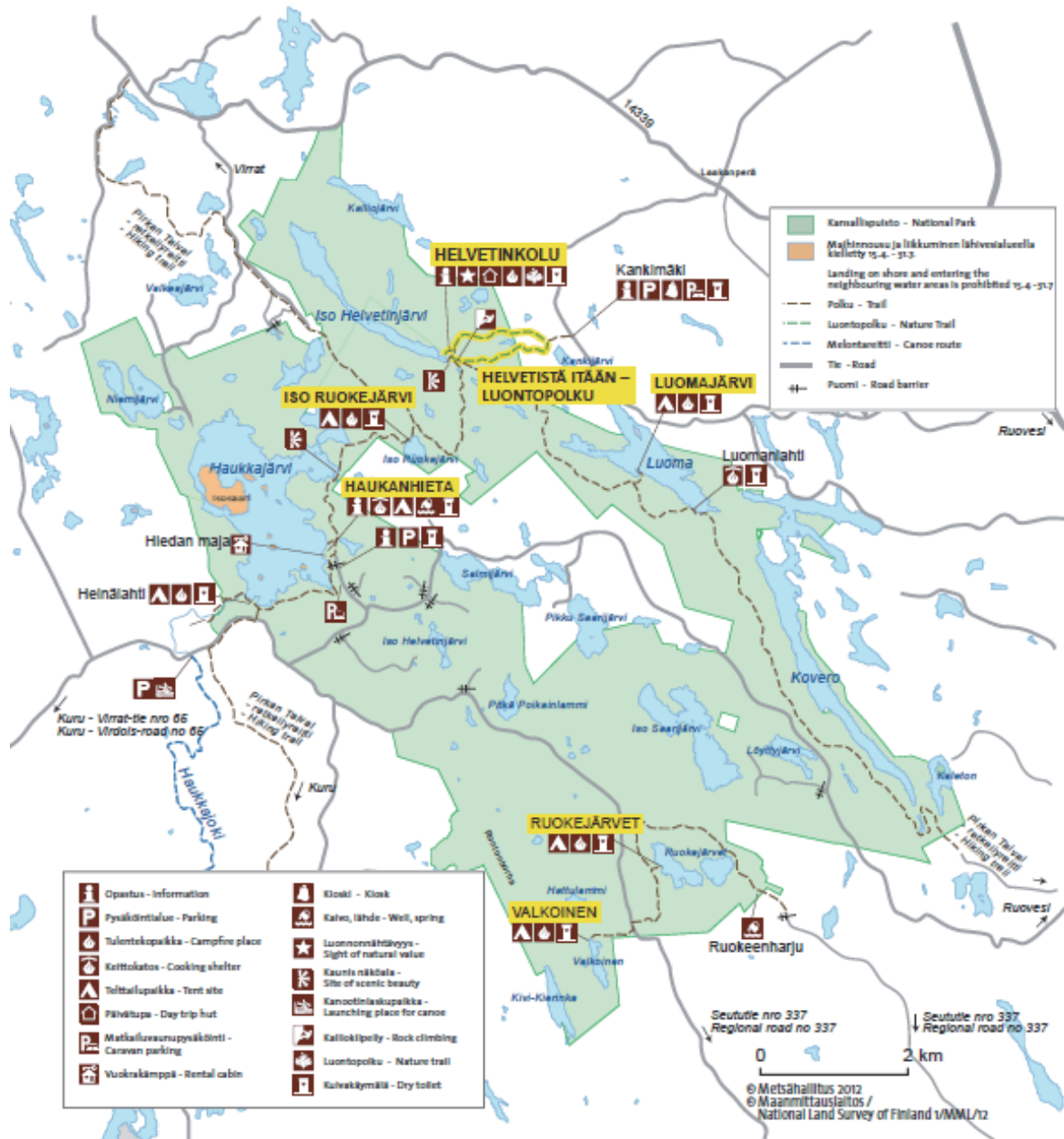
Kuva 1. Helvetinjärven kansallispuiston sijainti. © Metsähallitus 2013, © Maanmittauslaitos 1/MML/13.

Taulukko 1. Helvetinjärven kansallispuistoa kuvaavat tärkeimmät tiedot vuonna 2012.

HELVETINJÄRVEN KANSALLISPUISTO	
Perustamisajankohta	1982 (2 259 ha). Laajennettu 1987 (103 ha), 1995 (690 ha), 2005 (1 250 ha) ja 2011 (27 ha)
Sijainti	Länsi-Suomessa Pirkanmaalla, Ruoveden kunnassa
Pinta-ala	49,5 km ² – Kansallispuiston alue jaetaan käytön perusteella nähtävyy- ja syrjä-osaan. Kansallispuistossa on lisäksi Haukkajärven rajoitusosa, jossa on 15.4.–31.7. mairinnousu ja liikkuminen kielletty linnuston pesimärauhan turvaamiseksi.
Käyntimäärä	23 000 käyntikertaa – Suurin osa kävijöistä liikkuu puiston nähtävyysoasassa. Puiston suosituin nähtävyys on Helvetinkolu. Toiseksi eniten kävijöitä on Haukanhiedalla.
Palvelut	– Viitoitettuja polkuja yli 40 km. Polkuvaihtoehtoja: – Helvetistä itään -luontopolku (Kankimäki–Helvetinkolu–Kankimäki), 4 km – Haukanhietä–Helvetinkolu–Haukanhietä, 11 km – Helvetinkolu–Luomajärvi–Helvetinkolu, 7,4 km – Pysäköintialueet: Haukanhietä, Kankimäki ja Haukkajoki – Vuokrakämpät: – Haukkajoen vuokrakämpä, vuokrattavissa 1.6.–31.10. – Hiedan maja, jota vuokrataan toukokuun alusta marraskuun loppuun leirikouluille, luonnonharrastajille sekä muille kansallispuistoon tutustuville ryhmille päiväkäyttöön – Telttapaikat 6 kpl, tulentekopaikat 8 kpl, keittokatokset 2 kpl, Helvetinkolun päivätupa – Kankimäessä kioskipalveluja – Alueen luontomatkailuyrittäjillä majoitus- ja ohjelmalveluja
Käyttömuodot	Luonnonsuojelu, luonnon virkistyskäyttö, luontomatkailu
Hoito- ja käyttösuunnitelma	Vahvistettu vuonna 2006 (Metsähallitus 2006)

KARTTA 1 – MAP 1

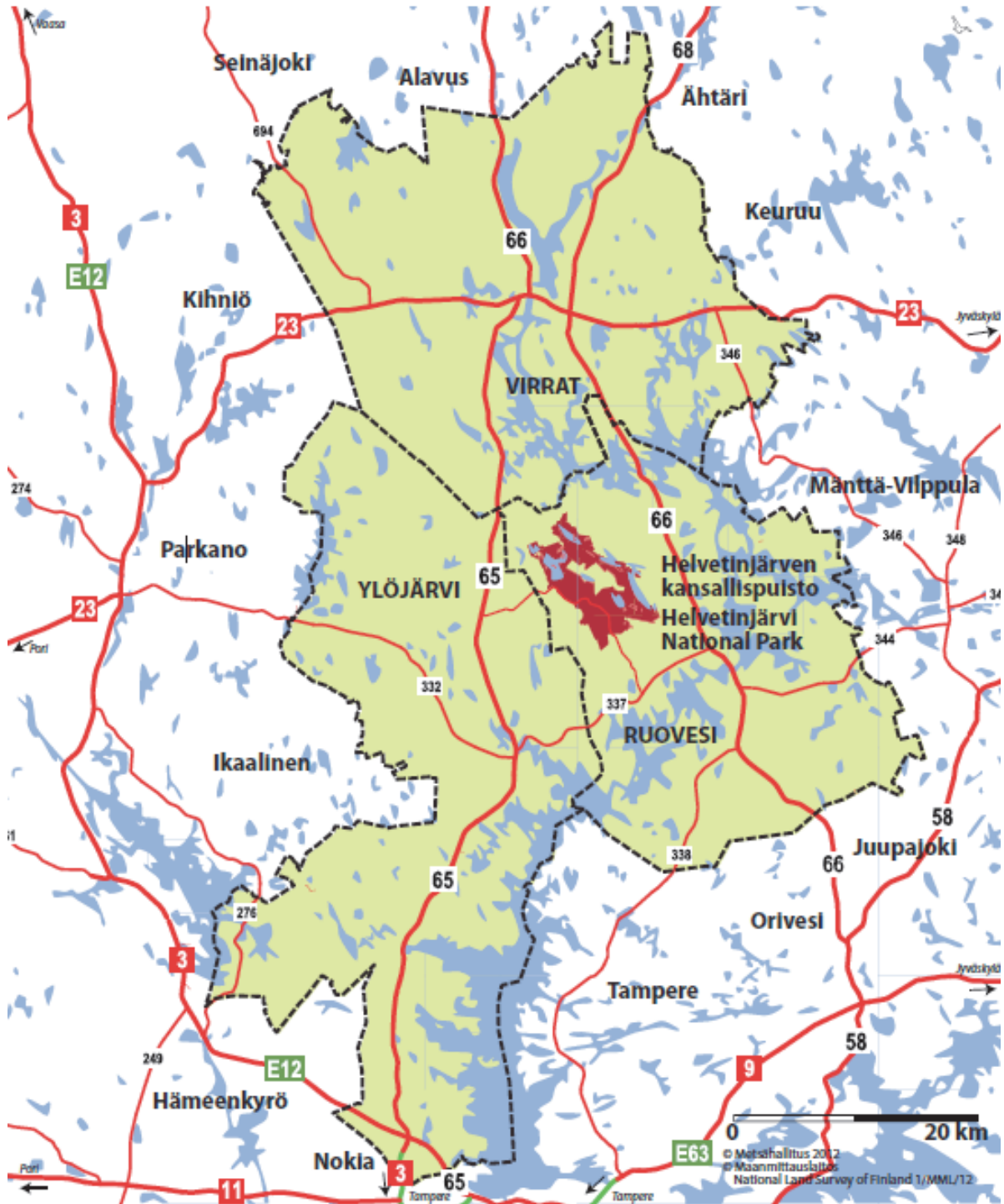
- Helvetinjärven kansallispuisto – Helvetinjärvi National Park
- Tutkimuksessa mainitut käyntikohteet
Visiting places mentioned in the survey

Kuva 2. Helvetinjärven kansallispuisto palveluineen sekä kävijätutkimuksessa mainitut käyntikohteet. © Metsähallitus 2013, © Maanmittauslaitos 1/MML/13.

KARTTA 2: HELVETINJÄRVEN KANSALLISPUISTON LÄHIALUE
(Ylöjärvi, Ruovesi ja Virrat)

MAP 2: THE VICINITY OF THE HELVETINJÄRVI NATIONAL PARK
(Municipalities of Ylöjärvi, Ruovesi and Virrat)

Kuva 3. Helvetinjärven kansallispuisto ja tätä tutkimusta varten määritelty lähialue. Kansallispuisto (tutkimusalue) on merkitty punaisella. Kellertävä alue on kansallispuiston lähialuetta, johon kuuluivat Ruovesi, Virrat ja Ylöjärvi. © Metsähallitus 2013, © Maanmittauslaitos 1/MML/13.

2.2 Aineisto ja menetelmät

2.2.1 Aineiston keruu

Helvetinjärven kansallispuistossa toteutettiin kävijätutkimus 7.5.–30.9.2012. Kävijätutkimuksen aineisto kerättiin vakiodulla menetelmällä (Kajala ym. 2009). Tutkimuksen tulokset ovat siten vertailukelpoisia muiden Metsähallituksen kävijätutkimusten kanssa ja mahdollistavat myös vertailun aiempiin tutkimuksiin (Tunturi 2008, jossain määrin myös Reunanen 2001) alueella tapahtuneiden muutosten arvioimiseksi.

Vastauksia pyrittiin keräämään niin, että saadut havainnot kuvaisivat mahdollisimman hyvin alueen todellista käyttöä (liite 1). Aineistoa kerättiin kahdella eri menetelmällä: ohjatulla kyselyllä, jossa haastattelija on paikan päällä maastossa jakamassa kyselylomakkeita ja jatkuvalla keruulla pisteissä, joissa ei ollut haastattelijaa paikalla.

Tavoite oli vähintään 300 kyselylomaketta (liite 1). Lomakkeita saatiin kuitenkin vain 236 kappaletta (taulukko 2). Tätä lukua selittää suurelta osin keruupäivien vähyys, mutta myös sateinen kesä, joka todennäköisesti vähensi ihmisten kiinnostusta tulla ylipäätään Helvetinjärvelle ja vastata kyselyyn. Alkuperäiseen suunnitelmaan kuului 20 keruupäivää, vaikka käytäntöön perustuvan ohjeistuksen mukaan pitäisi olla vähintään 40 keruupäivää, jotta tähän 300 vastauksen tavoitteeseen päästäisiin. Lopulta tutkimukseen sisältyi 18 aktiivista keruupäivää (liite 2). Neljällä jatkuvan keruun pisteellä pyrittiin takaamaan riittävän suuri otanta. Jatkuvan keruun pisteellä tarkoitetaan pistettä, jossa ei ole henkilökuntaa paikalla, mutta lomakkeet ovat koko tutkimuksen ajan kävijöiden saatavilla. Näitä jatkuvan keruun pisteitä oli Helvetinkolun päivätuovalla, Luomanlahden keittokatosessa, Valkeisen telttailualueella ja Hiedan majalla. Haastatteluja tehtiin pääasiassa Haukanhiedalla. Osa keruupäivistä tosin käveltiin Haukanhiedan ja Helvetinkolun välistä polkua ja haastateltiin vastaantulevat henkilöt. Aineistoa olivat keräämässä Leena Hiltunen, Minna Kyrönviita, Meri-Hilkka Mäkelä, Juha Ojanperä ja Hannamaria Potila. Jatkuvan keruun pisteitä huolsi pääasiassa Pekka Lehmusvuori.

Aineistoa kerättiin kaikilta jonkin aikaa alueella viipyneiltä, 15 vuotta täyttäneiltä kävijöiltä. Kävijätutkimuksen kerääjä ohjeisti kävijöitä lomakkeiden täyttämässä ennen lomakkeiden antamista sekä kannusti heitä vastaamaan kyselyyn. Kyselyyn vastaaminen kesti noin 10–20 minuuttia. Ne kävijät, joilla oli kiire poistua puistosta, saivat kyselylomakkeen mukaansa. Mukaan annettiin kaikkiaan 23 kyselylomaketta, vaikka kävijöitä kannustettiinkin vastaamaan paikan päällä. Kaikki maastossa ohjattuun kyselyyn osallistuneet (87 vastaajaa) täyttivät kyselylomakkeen itse. Postitse palautui 12 kävijätutkimuslomaketta. Yhteensä keruupäivinä saatiin siten 99 vastauslomaketta: Haukanhiedalta 31 kpl sekä Helvetinkolun ja Haukanhiedan väliseltä polulta 68 kpl (taulukko 2).

Keruupäivistä pidettiin erikseen keruupäiväkirjaa, johon merkittiin seuraavia taustatietoja: keruupaikka, keruupäivä, kellonaika, kerääjän nimi ja säätila. Itse keräämiseen liittyviä tietoja kerättiin seuraavista asioista: kerätyt lomakkeet, ohi kulkeneet, kieltäytyneet, kieltäytymisen syyt, kävijöitä yhteensä sekä muita havaintoja tai keskusteluissa ilmenneitä asioita. Keruupäivät arvottiin etukäteen valmiiksi, mutta joitakin päiviä jouduttiin perumaan muiden työasioiden vuoksi. Mikäli keruupäivä peruuntui jostakin syystä, arvottiin tilalle aina uusi keruupäivä. Keruupäivät valittiin satunaisotannalla, minkä jälkeen valittiin aamu-, keski- tai iltapäivä jokaiselle otantapäivälle. Toukokuussa oli neljä keruupäivää, kesäkuussa neljä, heinäkuussa neljä, elokuussa kolme ja syyskuussa kolme. Keruupäivän pituus oli neljä tuntia siten, että aamupäivä oli klo 10–14, keskipäivä 12–16 ja iltapäivä klo 14–18. Sää ei tämän kävijätutkimuksen teon kannalta ollut otollinen, sillä sadepäiviä sattui tälle kesälle paljon, myös joillekin keräyspäiville.

Jatkuva keruu toteutettiin neljällä pisteellä. Helvetinkolulta saatiin selvästi eniten vastauksia (84 kpl) ja toiseksi eniten Luomanlahdella (35 kpl) (taulukko 2). Valkoisella saatiin 17 vastausta ja

Hiedan majalla yksi. Helvetinkolu on puiston suosituin nähtävyys, joten oli jo etukäteen selvää, että sieltä saataisiin eniten vastauksia.

Taulukko 2. Vastausten jakautuminen haastattelupaikoittain Helvetinjärven kansallispuistossa. Lukuihin sisältyvät postitse palautetut 12 lomaketta.

Haastattelupaikka	Kpl	%
Helvetinkolu (laatikko)	84	36
Luomanlahti (laatikko)	35	15
Valkoinen (laatikko)	17	7
Hiedan maja (laatikko)	1	0
Haukanhieta (ohjattu kysely)	31	13
Pisto: Helvetinkolun ja Haukanhiedan välinen polku (ohjattu kysely)	68	29
Yhteensä	236	100

2.2.2 Kävijätutkimuslomake

Kävijätutkimuksessa käytettiin Metsähallituksen vakimuotoista kävijätutkimuslomaketta, joka muokattiin aluekohtaisilla kysymyksillä Helvetinjärven kansallispuistoon sopivaksi (liite 6). Kyselylomakkeita oli suomen- ja englanninkielisinä. Vastauksista 93 % (220 kappaletta) saatiin suomenkieliselä lomakkeella ja loput 7 % (16 kappaletta) englanninkieliselä lomakkeella.

Kyselylomakkeessa on pieniä eroja verrattuna vuoden 2006 lomakkeeseen (Tunturi 2008), mutta hyvä vertailtavuus on pyritty säilyttämään. Aluekohtaisina kysymyksinä lisättiin lomakkeeseen Kankimäen kioskiin liittyvät ajankohtaiset kysymykset (liitteen 6 kysymykset 11 ja 12).

Tutkimusta tehtäessä havaittiin, että kyselylomakkeen toimivuutta tulisi pohtia muutaman kysymyksen kohdalta. Jo etukäteen tiedettiin, että tietyt kysymykset ovat vaikeasti hahmotettavia, ja niiden vastausperiaatteista kerrottiin kävijöille perusteellisemmin. Tällä tavalla myös varmistettiin vastausten yhtenäisyys ja oikeellisuus. Vaikeasti hahmotettavia kysymyksiä saattoivat monelle olla esimerkiksi seuraavat:

- Kysymykset 2 ja 3: Kartoista huolimatta lähialue mielletään käytännössä monella tapaa. Vastajaat eivät juuri havainneet eroa kysymysten välillä, eivätkä osanneet käyttää hyväksi karttaa, vaikka siihen pyrittiin ohjeistamaan huolella. Esimerkiksi kesämökki lähialueella ei suinkaan tarkoita vakituista asumista lähialueella. Niinpä kysymykseen 3b voi merkitä viettävänsä omalla mökillä esimerkiksi 60 vrk, jos viettää mökillä kahden kuukauden kesäloman. Tämän kysymyksen voisi muotoilla toisin tai uudistaa samalla koko kysymyslomakkeen rakennetta, jotta kysymykset erottuisivat toisistaan selkeämmin.
- Kysymys 10a: Kysymyksessä pyydettiin arviota palveluiden ja rakenteiden määrästä ja laadusta. Se oli monelle vastaajalla raskas, eikä siihen aina vastattu ajatuksella tai sitten jätettiin osittain tai kokonaan vastaamatta. Monissa tapauksissa varsinkin palveluiden tai rakenteiden määrä jäi arvioimatta.
- Kysymys 15: Kysymys rahankäytöstä aiheutti monessa vastaajassa epävarmuutta. Usein, vaikka paikalle oli saavuttu autolla ja eväitä oli syöty, vastattiin silti, ettei rahaa oltu käytetty. Moni myös vastasi ”ei” kysymykseen ”oletko käyttänyt / aiotko käyttää rahaa”, vaikka kuitenkin arvioi kulujen määriä seuraaviin kysymyksen kohtiin. Tallennuksessa tällaiset epäloogiset vastaukset korjattiin niin, että vastaajalle merkittiin kyllä-vastaus kohtaan ”oletko käyttänyt / aiotko käyttää rahaa”.

Kyselylomakkeiden aineisto tallennettiin Metsähallituksen asiakasseurantatietojen hallintaan käytettävään ASTA-tietojärjestelmään. Aineiston analysoinnin tilastollisina menetelminä käytettiin suorien jakaumien tarkastelua ja kuvailevia tunnuslukuja (keskiarvo, keskihajonta, mediaani, moodi, ja prosenttipisteet)

- Mediaani ilmaisee muuttujan keskimmäisen arvon jakaen havaintoaineiston kahteen yhtä suureen osaan.
- Moodi on tyyppiarvo, joka kuvaa aineiston yleisintä arvoa.
- 25 %:n prosenttipiste ilmaisee sen muuttujan arvon, jonka alle sijoittuu neljäsosa havaintoaineistosta, ja 75 %:n prosenttipiste sen muuttujan arvon, jonka alle sijoittuu kolme neljäsosaa havainnosta.

Kävijöiden rahankäytön paikallistaloudellisten vaikutusten laskemiseen käytettiin Metsähallituksen ja Metsäntutkimuslaitoksen (2009) kehittämää laskentamallia, joka on osa Metsähallituksen ASTA-tietojärjestelmää. Paikallistaloudellisten vaikutusten laskemisessa käytetään ASTAan tallennettuja tietoja kävijöistä ja heidän rahankäytöstään sekä alueen vuotuista käyntimäärää. Laskentaa varten suojelu- ja retkeilyalueet on jaettu neljään luokkaan lähialueen asukastiheyden perusteella. Helvetinjärvi kuuluu tässä tarkastelussa luokkaan taajama-alue. Kullekin luokalle on laskettu keskimääräiset välittömien vaikutusten kertautumista kuvaavat kertoimet sekä työllisyys-suhdeluvut. Apuna on käytetty Tilastokeskuksen maakunnallisista panos-tuotostaulukoista johdettuja paikallisia panos-tuotostaulukoita.

3 Tulokset

3.1 Kävijärakenne

3.1.1 Kävijöiden perustiedot

Helvetinjärven kansallispuiston kävijätutkimukseen vastanneista täsmälleen puolet oli miehiä ja puolet naisia. Kaikkiaan sukupuolensa oli ilmoittanut 230 vastaajaa eli 97,5 prosenttia kaikista vastanneista. Miesten keski-ikä oli noin 42 vuotta ja naisten noin 38 vuotta (taulukko 3). Vastanneista miehistä nuorin oli 16-vuotias ja naisista 15-vuotias. Miehistä iäkkäin oli puolestaan 80-vuotias ja naisista 74-vuotias. Suurin kävijäryhmä oli 25–34-vuotiaat (27 % vastanneista) (kuva 4).

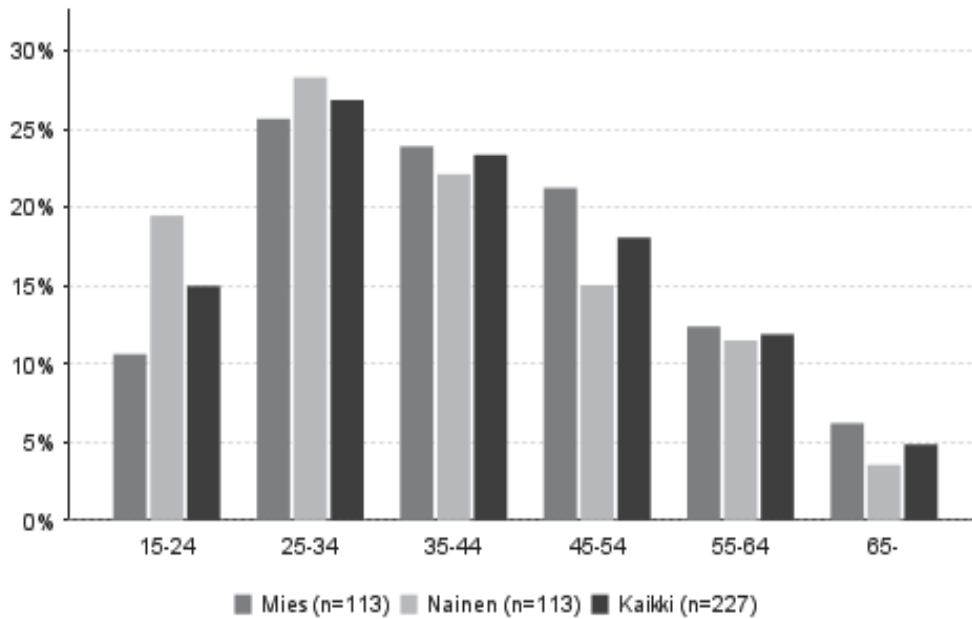
Vastanneet olivat melko korkeasti koulutettuja. Heistä lähes kolmasosa (31 %) oli suorittanut ylemmän yliopisto- tai korkeakoulututkinnon ja 52 % joko alemman tai ylemmän yliopisto- tai korkeakoulututkinnon (taulukko 4). Sukupuolten välillä ei ollut suuria eroja, joskin näyttää, että ammattikoulututkinto ja opistotasoinen tutkinto olivat hieman yleisempiä miehillä ja ammatillinen tutkinto puuttui useammin naisilta kuin miehiltä.

Vastanneista oli kotimaisia matkailijoita 82 % ja paikallisia (Ruoveden, Virtojen ja Ylöjärven kuntien) asukkaita 10 % (taulukko 5). Eniten kotimaisia kävijöitä Helvetinjärven kansallispuistoon tuli Tampereelta (26 %) ja Helsingistä (9 %), ja he siis muodostivat yli kolmasosan Helvetinjärven kävijöistä (kuva 5). Näiden kaupunkien jälkeen seuraavaksi eniten kävijöitä tuli Ylöjärveltä (5 %). Ruovedeltä (Helvetinjärven sijaintikunta) (4 %), Vantaalta (4 %) ja Hämeenlinnasta (4 %).

Ulkomaisia kävijöitä oli 8 % vastanneista (taulukot 5 ja 6). Kaikki ulkomaalaiset olivat kotoisin Euroopasta ja heistä noin puolet tuli Saksasta (taulukko 6).

Taulukko 3. Vastanneiden ikää kuvaavia tunnuslukuja sukupuolen mukaan. Vastanneiden lukumäärä (n) oli 227.

Ikä	Mies	Nainen	Kaikki
Keski-ikä	41,74	37,92	39,83
Iän keskihajonta	13,54	14,10	13,92
Minimi-ikä	16	15	15
Maksimi-ikä	80	74	80
Moodi	24	20	32
Mediaani	40	35	36

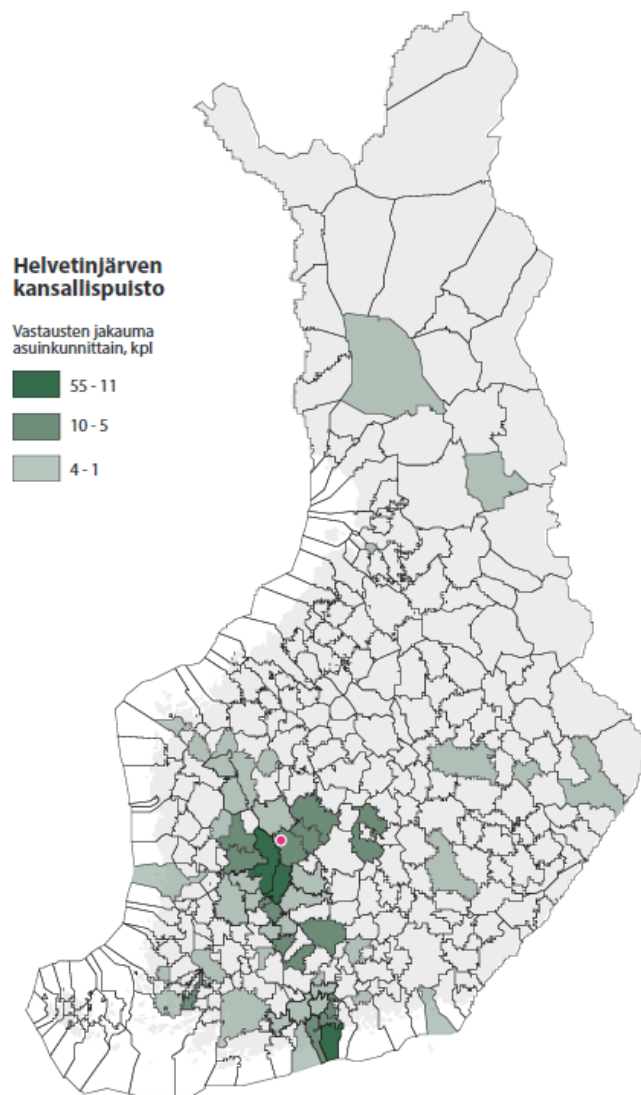
Kuva 4. Vastanneiden ikäjakauma sukupuolen mukaan.

Taulukko 4. Vastanneiden ammatillinen koulutus sukupuolen mukaan.

Ammatillinen koulutus	Mies		Nainen		Kaikki	
	kpl	%	kpl	%	kpl	%
Ammattikoulu	22	19	18	16	41	18
Opistotasoinen tutkinto	28	24	24	21	52	23
Alempi yliopisto- tai korkeakoulututkinto	22	19	25	22	47	21
Ylempi yliopisto- tai korkeakoulututkinto	36	31	34	30	70	31
Ei ammatillista tutkintoa	7	6	11	10	18	8
Yhteensä	115	100	112	100	228	100

Taulukko 5. Vastanneiden luokittelu asuinkunnan ja kotimaan perusteella.

Kävijätyyppi	Kpl	%
Paikallinen asukas	22	10
Kotimainen matkailija	189	82
Ulkomainen matkailija	19	8
Yhteensä	230	100

Kuva 5. Vastanneiden kotimaisten kävijöiden asuinkunnat (n = 211). Helvetinjärven kansallispuiston sijainti on merkitty karttaan punaisella ympyrällä. © Metsähallitus 2013, © Maanmittauslaitos 1/MML/13.

Taulukko 6. Vastanneiden kotimaa.

Kotimaa	Kpl	%
Suomi	217	92
Saksa	9	4
Ranskan tasavalta	3	1
Belgia	1	0
Tšekki	1	0
Italia	1	0
Alankomaat	1	0
Slovakia	1	0
Espanja	1	0
Ruotsi	1	0
Yhteensä	236	100

3.1.2 Kävijöiden seuruetiedot

Helvetinjärven kansallispuiston kävijät koostuivat selvästi useimmin 2–5 hengen seurueista (78 %) (taulukko 7). Ainoastaan 7 % vastanneista ilmoitti liikkuvansa yksin Helvetinjärvellä. Yli kuuden hengen seurueissa liikkui 15 % tutkimukseen osallistuneista. Seurueen koko vaihteli kahdesta henkilöstä 47 henkilöön (taulukko 8). Useimmiten Helvetinjärvellä liikuttii kahden hengen seurueissa, mutta seurueiden koon keskiarvo oli 4,2 henkilöä.

Seurueessa liikkuneista 21 %:lla oli mukana alle 15-vuotiaita lapsia. Lasten määrä seurueessa vaihteli yhdestä 41:een keskiarvon ollessa 4,3 ja mediaanin 2 (taulukko 8). Alle 15-vuotiaat kävijät olivat syntyneet keskimäärin vuonna 2004, joten lapset olivat keskimäärin 7-vuotiaita. Neljän vastanneen seurueessa oli liikuntaesteisiä, ja näiden määrä seurueissa vaihteli yhdestä kahteen.

Yleisimmin Helvetinjärven kansallispuistoon tulleiden seurue koostui oman perheen jäsenistä, ja tällaisia seurueita oli kaikkiaan puolet tutkimukseen vastanneista (taulukko 9). Seuraavaksi useimmin seurue koostui ystävistä (29 %). Kerhosta, yhdistyksestä tms. koostui 7 % seurueista. Työtovereista koostuvia seurueita oli 5 % ja muista sukulaisista koostuvia 4 %. Sukulaisten kohtalaisen pieni määrä saattaa selittyä sillä, että sukulaiset mielletään usein omaksi perheeksi niissä tapauksissa, kun seurueeseen kuuluu sekä omaa perhettä että sukulaisia. Koululuokan kanssa vieraili Helvetinjärvellä 2 % vastanneista. Opiskelu- ja eläkeläisryhmästä seurue koostui vain 1 % tapauksista. Muuhun seurueeseen kuului vangeista ja vankilan henkilökunnasta koostuva seurue.

Taulukko 7. Vastanneiden seuruetiedot.

Seurueen koko	Kpl	%
Yksin	16	7
2–5 hengen seurue	184	78
6 tai useamman hengen seurue	35	15
Yhteensä	235	100

Taulukko 8. Usean hengen seurueita kuvaavia tunnuslukuja Helvetinjärven kansallispuistossa.

	n	Keski-arvo	Keski-haj.	Prosenttipisteet				
				Min	25 %	Med	75 %	Max
Seurueen koko yhteensä	219	4,2	5,22	2	2	2	4	47
Alle 15-vuotiaita	46	4,3	8,46	1	1	2	3	41
Liikuntaesteisiä	4	1,5	0,58	1	1	2	2	2
Alle 15-vuotiaiden syntymävuodet	80	2003,6	4,15	1997	2000	2003	2006	2012

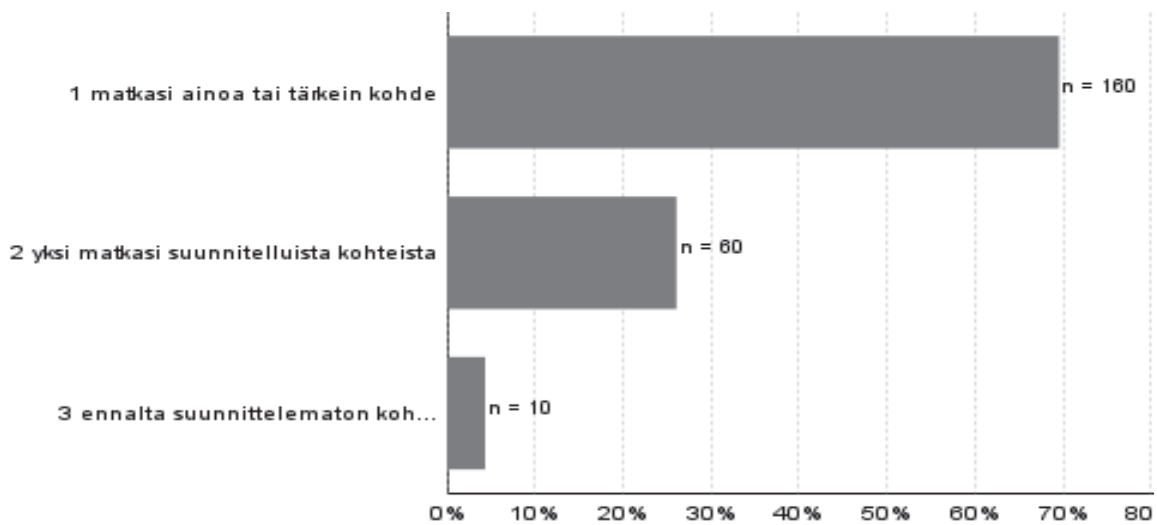
Taulukko 9. Seurueen koostumus.

Seurue	kpl	%
Oman perheen jäsenet	107	50
Muut sukulaiset	8	4
Ystävät	61	29
Työtoverit	11	5
Koululuokka	4	2
Opiskeluryhmä	3	1
Eläkeläisryhmä	3	1
Kerho, yhdistys tms.	15	7
Vangit ja vankilan henkilökunta	1	0
Yhteensä	213	100

3.2 Käynti Helvetinjärven kansallispuistossa

3.2.1 Kohteen tärkeys

Kävijätutkimukseen vastanneista 70 % eli suurin osa ilmoitti Helvetinjärven kansallispuiston olevan matkan ainoa tai tärkein kohde (kuva 6). Yksi matkan ennalta suunnitelluista kohteista Helvetinjärvi oli 26 %:lle vastaajista. Vain 4 % kävijöistä tuli Helvetinjärvelle ennalta suunnittelematta. Niiltä kävijöiltä, joille Helvetinjärvi oli yksi matkan suunnitelluista kohteista, kysyttiin, mitkä matkan muut kohteet ovat. Nämä vastaukset löytyvät liitteestä 3. Seitsemän henkilöä, eli noin 3 % kysymykseen vastanneista, ilmoitti muiksi kohteiksi Seitsemisen kansallispuiston. Vastaavasti niiltä, joille Helvetinjärven kansallispuisto oli ennalta suunnittelematon kohde matkan varrella, kysyttiin, mikä tai mitkä olivat matkan pääkohteet. Myös nämä vastaukset on listattu liitteeseen 3.

Kuva 6. Helvetinjärven kansallispuiston tärkeys matkan kohteena (n = 230).

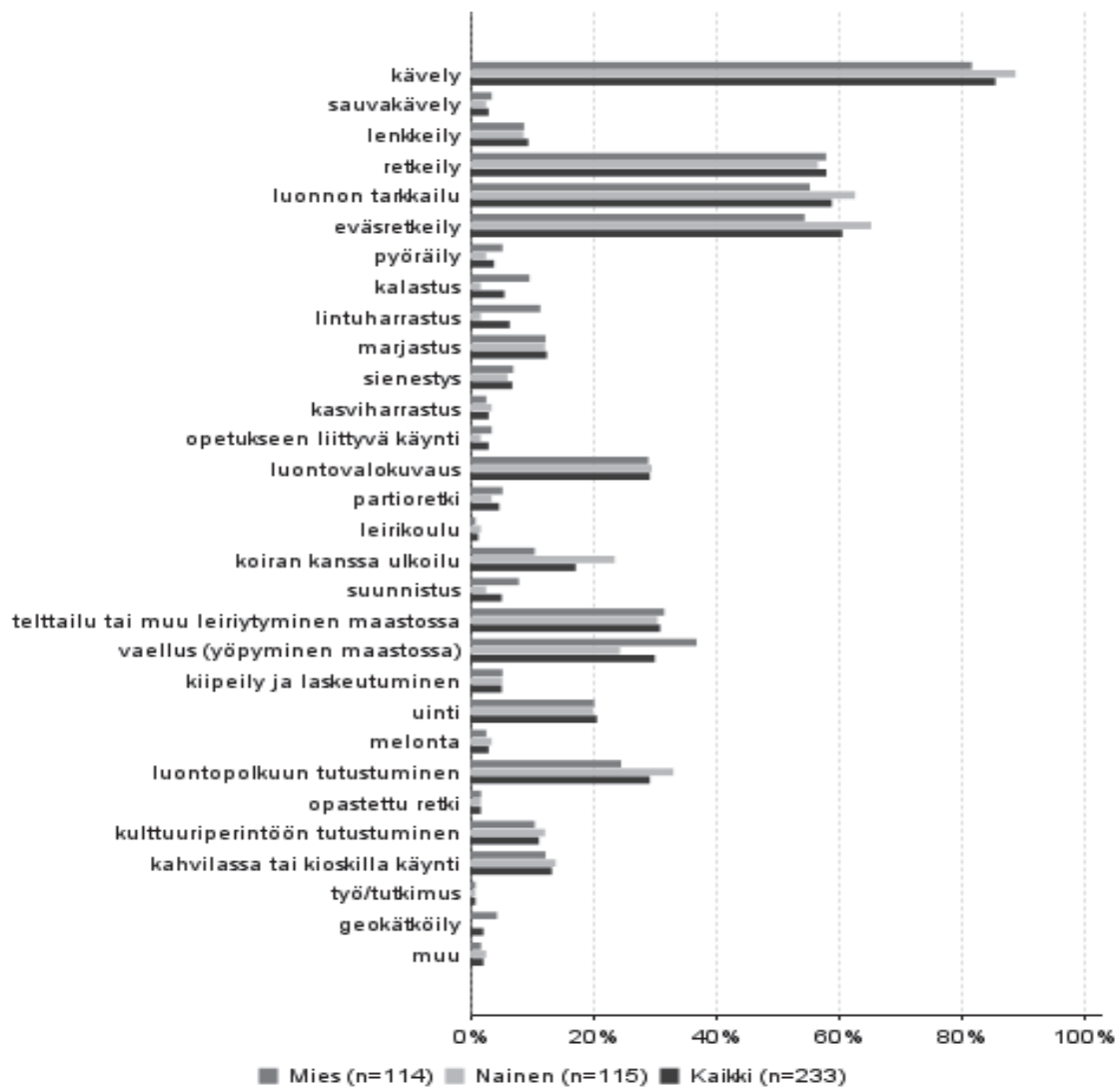
3.2.2 Kävijöiden ulkoilu- ja luontoharrastukset

Kävijät harrastivat tällä käynnillään Helvetinjärven kansallispuistossa yleisimmin kävelyä (85 %), eväsretkeilyä (61 %), luonnon tarkkailua (59 %) ja retkeilyä (58 %) (taulukko 10 ja kuva 7). Suosittuja harrastuksia olivat lisäksi telttailu tai muu leiriytyminen maastossa (31 %), vaellus (yöpyminen maastossa) (30 %), luontopolkuun tutustuminen (29 %) ja luontovalokuvaus (29 %). ”Muita” harrastuksia oli kirjattu viisi kappaletta (taulukko 10). Niitä olivat fiilistely, luonto, nauttiminen, ratsastus ja seikkailu.

Kävely oli kummankin sukupuolen suosituin harrastus Helvetinjärven kansallispuistossa. Miehistä 82 % ja naisista 89 % ilmoitti harrastavansa kävelyä tällä käynnillä (taulukko 10). Miesten suosituimmat harrastukset kävelyn lisäksi olivat retkeily (58 %), luonnon tarkkailu (55 %), eväsretkeily (54 %), vaellus (37 %) ja telttailu tai muu leiriytyminen maastossa (32 %). Naisten yleisimmät harrastukset olivat kävelyn lisäksi eväsretkeily (65 %), luonnon tarkkailu (63 %), retkeily (57 %), luontopolkuun tutustuminen (33 %), luontovalokuvaus (30 %) ja telttailu tai muu leiriytyminen maastossa (30 %). Suuria eroja miesten ja naisten välillä ei ollut, joskin naiset harrastivat hieman miehiä enemmän muun muassa kävelyä, luonnon tarkkailua, eväsretkeilyä, koiran kanssa ulkoilua ja luontopolkuun tutustumista. Miehet taas harrastivat jonkin verran naisia enemmän muun muassa pyöräilyä, kalastusta, lintuharrastusta, suunnistusta ja vaellusta.

Taulukko 10. Pääasialliset harrastukset, joihin osallistuttiin tai aiottiin osallistua tällä käynnillä Helvetinjärven kansallispuistossa. Kysymyksessä oli mahdollisuus valita useampi vaihtoehto.

Harrastus	Mies		Nainen		Kaikki	
	kpl	%	kpl	%	kpl	%
Kävely	93	82	102	89	199	85
Sauvakävely	4	4	3	3	7	3
Lenkkeily	10	9	10	9	22	9
Retkeily	66	58	65	57	135	58
Luonnon tarkkailu	63	55	72	63	137	59
Eväsretkeily	62	54	75	65	141	61
Pyöräily	6	5	3	3	9	4
Kalastus	11	10	2	2	13	6
Lintuharrastus	13	11	2	2	15	6
Marjastus	14	12	14	12	29	12
Sienestys	8	7	7	6	16	7
Kasviharrastus	3	3	4	3	7	3
Opetukseen liittyvä käynti	4	4	2	2	7	3
Luontovalokuvaus	33	29	34	30	68	29
Partioretki	6	5	4	3	11	5
Leirikoulu	1	1	2	2	3	1
Koiran kanssa ulkoilu	12	11	27	23	40	17
Suunnistus	9	8	3	3	12	5
Telttailu tai muu leiriytyminen maastossa	36	32	35	30	72	31
Vaellus (yöpyminen maastossa)	42	37	28	24	70	30
Kiipeily ja laskeutuminen	6	5	6	5	12	5
Uinti	23	20	23	20	48	21
Melonta	3	3	4	3	7	3
Luontopolkuun tutustuminen	28	25	38	33	68	29
Opastettu retki	2	2	2	2	4	2
Kulttuuriperintöön tutustuminen	12	11	14	12	26	11
Kahvilassa tai kioskillä käynti	14	12	16	14	31	13
Työ/tutkimus	1	1	1	1	2	1
Geokätköily	5	4			5	2
Muu	2	2	3	3	5	2
Yhteensä	114		115		233	

Kuva 7. Pääasialliset harrastukset, joihin osallistuttiin tai aiottiin osallistua tällä käynnillä Helvetinjärven kansallispuistossa. Kysymyksessä oli mahdollisuus valita useampi vaihtoehto.

Useimmat Helvetinjärven kävijätutkimukseen vastanneista harrastivat tällä käynnillään 4–6 eri-alaista toimintaa (40 %) ja tämä oli erityisen tyypillistä naisille (43 %) (taulukko 11). Vastanneista vajaa kolmasosa (30 %) osallistui 1–3 ja 23 % 7–9 toimintaan. Loput 7 % harrastivat 10 aktiiviteettia tai useampaakin. Miehillä harrastusten määrän hajonta on suurempaa kuin naisilla: miehet ilmoittivat naisia useammin harrastaneensa vain 1–3 toimintaa, mutta myös seitsemää tai useampaa.

Taulukko 11. Harrastusten lukumäärä kyseisellä käynnillä Helvetinjärven kansallispuistossa.

Harrastusten lukumäärä	Miehet		Naiset		Kaikki	
	kpl	%	kpl	%	kpl	%
1–3	36	32	34	30	70	30
4–6	42	37	49	43	93	40
7–9	27	24	25	22	53	23
10 tai enemmän	9	8	7	6	17	7
Yhteensä	114	100	115	100	233	100

Helvetinjärven kävijöiltä kysyttiin myös, mikä oli heille tärkein harrastus kansallispuistossa oleskelun aikana. Kaikkein tärkeimmäksi harrastukseksi 22 % vastaajista ilmoitti vaelluksen (yöpyminen maastossa), 18 % retkeilyyn, 12 % kävelyn ja 12 % eväretkeilyyn (taulukko 12). Luonnon tarkkailun ilmoitti tärkeimmäksi 8 % vastanneista.

Suuria eroja naisten ja miesten välillä ei ollut. Ainoastaan vaellus, joka sisälsi yöpymisen maastossa, oli miehille selvästi useammin (29 %) tärkein harrastus kuin naisille (17 %) (taulukko 12). Miehet ja naiset olivat ilmoittaneet lähes yhtä usein tärkeimmäksi harrastukseksi muun muassa retkeilyyn, kävelyn, luonnon tarkkailun tai luontopolkuun tutustumisen. Eväretkeily oli hieman suositumpaa naisten (15 %) kuin miesten (9 %) keskuudessa. Kaikkiaan kysymykseen oli vastannut vain 76 % kaikista kävijätutkimukseen osallistuneista, mikä voi vaikuttaa jossain määrin tuloksiin.

Taulukko 12. Vastanneiden tärkein harrastus tällä käynnillä Helvetinjärven kansallispuistossa.

Tärkein harrastus	Mies		Nainen		Kaikki	
	kpl	%	kpl	%	kpl	%
Vaellus (yöpyminen maastossa)	23	29	17	17	40	22
Retkeily	14	18	18	18	33	18
Kävely	9	11	13	13	22	12
Eväretkeily	7	9	15	15	22	12
Luonnon tarkkailu	8	10	7	7	15	8
Luontopolkuun tutustuminen	3	4	5	5	8	4
Telttailu tai muu leiriytyminen maastossa	2	3	5	5	7	4
Koiran kanssa ulkoilu	1	1	4	4	6	3
Pyöräily	3	4	1	1	4	2
Partioretki	2	3	1	1	4	2
Kiipeily ja laskeutuminen			4	4	4	2
Luontovalokuvaus	2	3	1	1	3	2
Kulttuuriperintöön tutustuminen			3	3	3	2
Leirikoulu	1	1	1	1	2	1
Melonta	1	1	1	1	2	1
Muu	1	1	1	1	2	1
Lenkkeily			1	1	1	1
Marjastus	1	1			1	1
Geokätköily	1	1			1	1
Yhteensä	79	100	98	100	180	100

3.2.3 Käyntien alueellinen jakautuminen

Kävijätutkimukseen vastanneista 82 % oli käynyt Helvetinkolulla ja 50 % Haukanhiedalla (taulukko 13 ja kuva 2). 32 % oli käynyt Helvetistä itään -luontopolulla, 30 % Iso Ruocejärvellä, 23 % Luomajärvellä, 11 % Valkoisella ja 10 % Ruocejärvillä. Muissa kohteissa (taulukko 14) oli vierailut 5 % vastanneista. Näistä ”Muualla -kohtaan annetuista vastauksista poistettiin kohteet, jotka sijaitsevat muualla kuin Helvetinjärven kansallispuistossa. Muista vierailukohteista suosituin oli Pirkan taival -reitti, jota ilmoitti käyttäneensä kolme vastaajaa.

Huomioitava on, että ne kävijät, jotka kulkivat Haukanhiedalta Helvetinkolulle tai päinvastoin, menivät Ison Ruocejärven ohi. Tämän vuoksi myös Isolla Ruocejärvellä vierailneiden vastaajien todellinen määrä oli todennäköisesti suurempi kuin vastausten perusteella saatu. Monet Helvetinkolulla käyneistä vastaajista olivat todennäköisesti kulkeneet Helvetistä itään -luontopolkua, mutta ilmoittivat käyneensä vain Helvetinkolulla. Tämä luontopolku on melko uusi ja voi olla, että moni kävijä ei ole tätä huomionnut vastatessaan tutkimukseen.

Taulukko 13. Käyntien alueellinen jakautuminen Helvetinjärven kansallispuistossa. Kysymyksessä oli mahdollisuus valita useampi vaihtoehto.

Käyntikohde	kpl	%
Helvetinkolu	193	82
Haukanhieta	118	50
Helvetistä itään -luontopolku	74	32
Iso Ruocejärvi	70	30
Luomajärvi	53	23
Valkoinen	25	11
Ruocejärvet	24	10
Muualla, missä?	12	
Vastanneita yhteensä	234	5

Taulukko 14. Vastanneiden ilmoittamat muut käyntikohteet Helvetinjärven kansallispuistossa.

Käyntikohde	kpl
Haukkajoki	1
Haukkajoki ja Kovero	1
Heinälahti	1
Kiipeilypaikka	1
Kirkkokallio, pirunpelto	1
Luomanlahti	1
Löyttyjärvi	1
Perinnetila Ruokkeenharju	1
Pirkan Taival	2
Pirkan Taival, Luoma	1
Salmijärvi	1
Yhteensä	12

3.2.4 Käynnin kesto ja toistuvuus

Kävijätutkimukseen osallistuneista 55 % oli päiväkävijöitä ja 45 % yöpyi alueella vähintään yhden yön (taulukko 15). Lyhimmillään päiväkävijöiden käynti kesti yhden tunnin ja pisimmillään 12 tuntia. Puistossa yöpyneiden käynti kesti lyhimmillään yhden vuorokauden ja pisimmillään seitsemän vuorokautta. Miehet olivat naisia useammin yön yli kestäväällä retkellä (57 % miehistä ja 42 % naisista).

Kävijöiden oleskelun pituus puiston alueella oli kohtalaisen lyhyt, noin neljä tuntia (moodi) (taulukko 15). Helvetinjärvellä yöpyneet kävijät viettivät aikaa alueella useimmiten kaksi vuorokautta (moodi). Keskimääräinen päiväkävijä oli alueella noin neljä tuntia (4,2 h) ja yöpyjä noin kaksi vuorokautta (2,1 vrk). Miesten käynnit olivat hieman pidempiä kuin naisten sekä päiväkävijöillä (4,5 h vs. 4,1 h) että yöpyjillä (1,8 vrk vs. 2,4 vrk).

Kävijöiltä kysyttiin myös, miten pitkään he oleskelivat Helvetinjärvellä ja sen lähialueilla yhteensä. Lähialueeseen oli rajattu kuuluvaksi puiston sijaintikunnan Ruoveden lisäksi Virrat ja Ylöjärvi (kuva 3 s. 11). Tässä kysymyksessä huomioitiin ainoastaan lähialueen ulkopuolella asuvat vastaajat. Näin tulos kuvaa matkailijoiksi luokiteltavien henkilöiden viipymää. Heistä päiväkävijöitä oli 40 % ja yöpyjiä 60 % (taulukko 16). Matkailijoiden keskimääräinen päiväkäynti kansallispuistossa lähialueineen oli 4,7 tunnin mittainen, mikä on noin puoli tuntia pidempi kuin taulukosta 15 näkyvä kaikkien päiväkävijöiden viipymä puistossa (4,2 h). Pisin päiväkäynti oli kestoaltaan puoli vuorokautta. Ne matkailijat, jotka yöpyivät matkallaan kansallispuistossa tai sen lähialueella, viipyivät keskimäärin 2,7 vuorokautta. Tyypillisin vierailu molemmat sukupuolet huomioon ottaen oli kahden vuorokauden mittainen. Pisimmällä kansallispuistossa ja sen lähialueella vietettiin yhteensä kaksi viikkoa (14 vrk).

Taulukko 15. Päiväkävijöiden ja yöpyjien osuus sekä käynnin kesto Helvetinjärven kansallispuistossa.

Kävijäryhmä	n	Osuus %	Käynnin kesto (päiväkävijöillä h, yöpyjillä vrk)				
			Keskiarvo	Moodi	Mediaani	Min	Max
Päiväkävijät	129	55	4,2	4	4	1	12
Miehet	54	42	4,5			1	12
Naiset	70	54	4,1			1	10
Yöpyjät	107	45	2,1	2	1	1	7
Miehet	61	57	2,4			1	7
Naiset	45	42	1,8			1	4
Yhteensä	236						

Taulukko 16. Matkailijoiden käynnin kesto Helvetinjärven kansallispuistossa ja sen lähialueella.

Kävijäryhmä	n	Osuus %	Käynnin kesto (päiväkävijöillä h, yöpyjillä vrk)				
			Keskiarvo	Moodi	Mediaani	Min	Max
Päiväkävijät	69	40	4,7	5	5	2	12
Miehet	30	43	4,9			2	12
Naiset	37	54	4,7			2	10
Yöpyjät	105	60	2,7	2	1	1	14
Miehet	54	51	2,9			1	10
Naiset	50	48	2,5			1	14
Yhteensä	174						

Suurin osa Helvetinjärven kansallispuiston yöpyjistä (84 %) vastasi yöpyvänsä omassa majoitteessa (laavu, telttä tms.), 14 % asuntoautossa tai -vaunussa ja 2 % muualla (taulukko 17). Omassa majoitteessa yöpyneet yöpyivät Helvetinjärvellä keskimäärin useampia öitä (1,9 yötä) kuin asuntoautossa tai -vaunussa (1,5 yötä) ja muualla (1,5 yötä) yöpyneet.

Helvetinjärven lähialueella yöpyneistä 37 % kertoi yöpyvänsä omassa majoitteessa, 17 % vuokramökissä ja samoin 17 % omassa mökissä (taulukko 18). Vastanneista 12 % ilmoitti yöpyvänsä muualla, 10 % ystävän tai sukulaisen luona ja 7 % asuntoautossa tai -vaunussa. Omassa mökissä yöpyjät yöpyivät Helvetinjärven lähialueella pisimpään, keskimäärin noin yhden viikon, vuokramökissä yövyttiin noin neljä yötä ja ystävän ja sukulaisen luona keskimäärin kaksi yötä. Myös omassa majoitteessa ja muualla yövyttiin keskimäärin noin kaksi yötä. Lähialueella yövyttiin asuntoautossa tai -vaunussa keskimäärin yksi yö.

Taulukko 17. Yöpymisten kesto (vrk) yöpymistavoittain Helvetinjärven kansallispuistossa (n = 104).

Yöpymistapa	n	Keski-arvo	Keski-haj.	Prosenttipisteet				
				Min	25 %	Med	75 %	Max
Asuntoauto tai -vaunu	15	1,5	0,83	1	1	1	2	4
Oma majoite (laavu, telttä tms.)	87	1,9	1,00	1	1	2	3	5
Muu	2	1,5	0,71	1	1	2	2	2

Taulukko 18. Yöpymisten kesto (vrk) yöpymistavoittain Helvetinjärven kansallispuiston lähialueella (n = 59).

Yöpymistapa	n	Keski-arvo	Keski-haj.	Prosenttipisteet				
				Min	25 %	Med	75 %	Max
Vuokramökki	10	4,1	3,07	1	1	5	7	9
Oma mökki	10	7,7	8,83	1	2	4	10	30
Asuntoauto tai -vaunu	4	1,0	0,00	1	1	1	1	1
Oma majoite (laavu, telttä tms.)	22	1,8	1,60	1	1	1	2	7
Ystävän tai sukulaisen luona	6	2,0	1,26	1	1	2	3	4
Muu	7	1,9	0,69	1	1	2	2	3

Lähes puolet (46 %) vastanneista oli Helvetinjärven kansallispuistossa ensimmäistä kertaa (taulukko 19). Keskimäärin vastaajat olivat vierailleet Helvetinjärvellä ensimmäisen kerran vuonna 1995 eli 16 vuotta aiemmin ja edellisen kerran vuonna 2006 eli viisi vuotta aiemmin (taulukko 20). Ensimmäisen käynnin mediaani oli vuosi 1999 ja viimeisimmän vuosi 2010. Puolet kävijöistä oli vierailut viimeisen viiden vuoden aikana Helvetinjärvellä enintään kaksi kertaa (taulukko 21). Vierailujen määrän keskiarvo on kuitenkin tätä huomattavasti suurempi, seitsemän kertaa. Keskiarvoa nostavat ahkerat vakiovierailijat: enimmillään Helvetinjärvellä oli käyty viimeisten viiden vuoden aikana 150 kertaa (taulukko 21).

Taulukko 19. Vastanneiden käynnin toistuvuus Helvetinjärven kansallispuistossa.

Käynnin toistuvuus	Miehet		Naiset		Kaikki	
	kpl	%	kpl	%	kpl	%
Ensikertaa alueella	49	48	47	46	96	46
Käynyt aikaisemmin	54	52	55	54	111	54
Yhteensä	103		102		207	

Taulukko 20. Aiempien käyntien ajoittuminen Helvetinjärven kansallispuistossa.

Ensimmäinen ja viimeisin käynti alueella	n	Keski-arvo	Keski-haj.	Prosenttipisteet				
				Min	25 %	Med	75 %	Max
Ensimmäisen kerran käynyt								
vuonna	102	1995,0	14,07	1956	1986	1999	2007	2011
vuotta sitten	102	17,0	14,07	1	5	14	26	56
Viimeksi käynyt								
vuonna	90	2006,7	8,80	1970	2006	2010	2011	2012
vuotta sitten	90	5,3	8,80	0	1	2	6	42

Taulukko 21. Helvetinjärven kansallispuistossa aiemmin vierailneiden käynnit viimeisten viiden vuoden aikana.

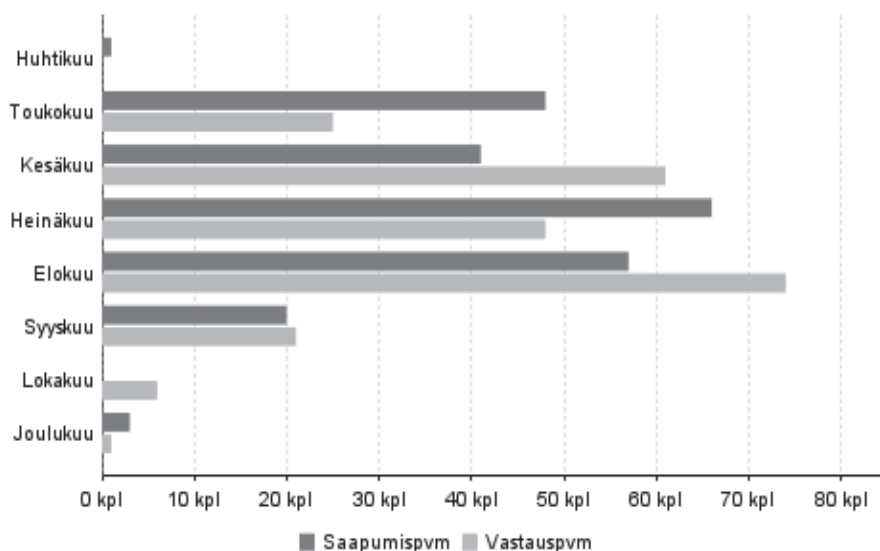
	n	Keski-arvo	Keski-haj.	Prosenttipisteet				
				Min	25 %	Med	75 %	Max
Käynnit viimeisten 5 vuoden aikana	111	7,0	16,87	0	1	2	5	150

3.2.5 Saapuminen alueelle

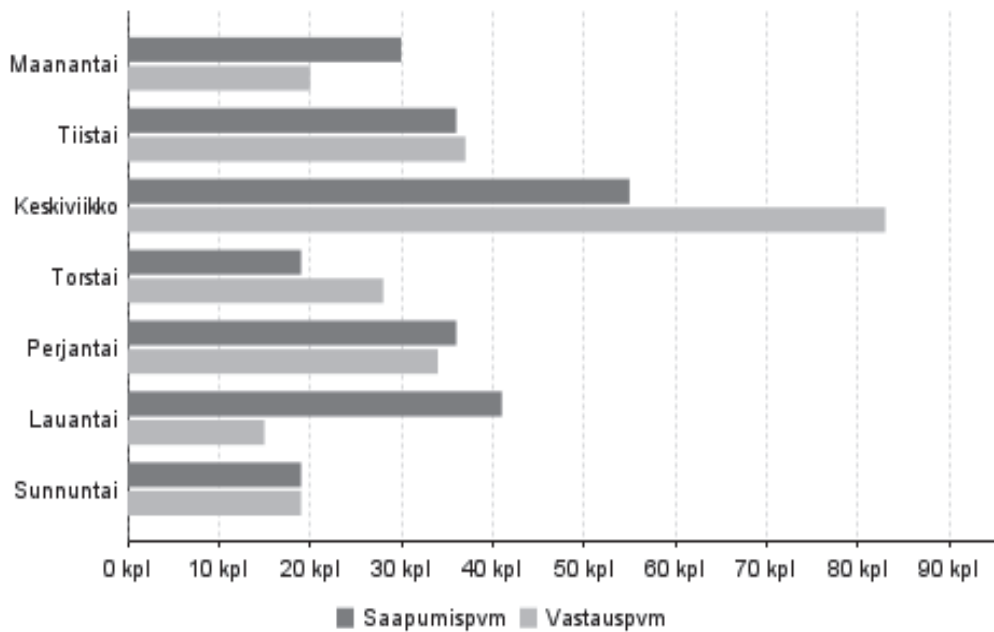
Kävijätutkimukseen vastanneista 28 % oli saapunut Helvetinjärven kansallispuistoon heinäkuussa (kuva 8). Elokuussa oli saapunut 24 % vastanneista, toukokuussa 20 % ja kesäkuussa 17 %. Lähes 70 % vastaajista saapui puistoon kesälomakautena (kesäkuu–elokuu).

Kansallispuiston kävijät saapuivat alueelle yleisimmin keskiviikkona (23 %) (kuva 9). Lauantaina saapui toiseksi eniten kävijöitä (17 %) ja kolmanneksi eniten sekä tiistaina (15 %) että perjantaina (15 %). Maanantaina saapui 13 % vastanneista. Vähiten kävijöitä saapui torstaina tai sunnuntaina, 8 % vastanneista.

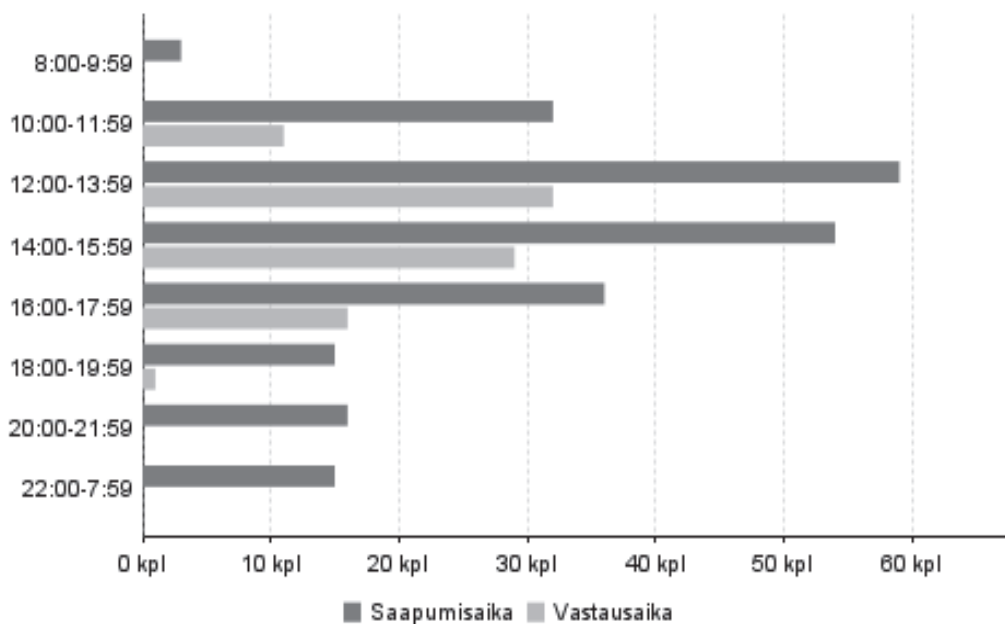
Vastanneista 73 % saapui Helvetinjärvelle klo 10:n ja klo 18:n välisenä aikana (kuva 10). Eniten alueelle saavuttiin puoliltapäivin ja sen jälkeen eli klo 12–16.

Kuva 8. Helvetinjärven kansallispuistoon saapuminen (n = 236) ja kyselyyn vastaaminen (n = 236) kuukausittain.

Kuva 9. Helvetinjärven kansallispuistoon saapuminen (n = 236) ja kyselyyn vastaaminen (n = 236) viikonpäivittäin.

Kuva 10. Helvetinjärven kansallispuistoon saapuminen (n = 230) ja kyselyyn vastaaminen (n = 89) vuorokauden ajan mukaan.

Helvetinjärven kansallispuistoon ei käytännössä pääse julkisilla kulkuneuvoilla. Tästä johtuen suurin osa (83 %) vastanneista matkusti kansallispuistoon henkilöautolla (taulukko 22). Puistoon matkustettiin jonkin verran myös henkilöauton ja asuntovaunun yhdistelmällä tai matkailuautolla (7 %). Vastanneista 6 % oli tullut linja-autolla. Vähäisemmässä määrin oli puistoon matkustettaessa käytetty tilausbussia (ryhmämatka), junaa, lentokonetta, moottoripyörää, polkupyörää tai jotain muuta kulkutapaa. Muut mainitut saapumistavat on lueteltu taulukossa 23. Muita kulkutapoja oli käyttänyt kuusi prosenttia vastanneista.

Kävijätutkimuksessa kysyttiin myös kävijöiden viimeksi käyttämää kulkuneuvoa. Tulokset ovat hyvin samansuuntaiset kuin edellä kaikkia käytettyjä kulkuneuvoja kysyttäessä. Vastanneista 81 % ilmoitti viimeisen kulkuneuvon olleen henkilöauto (taulukko 24). Henkilöauto- ja asuntovaunuyhdistelmällä tai matkailuautolla saapui puiston alueelle 6 % vastanneista. Linja-autolla saapui 3 %. Vastanneista 2 % tai vähemmän ilmoitti tullessa Helvetinjärvelle tilausbussilla (ryhmämatka), moottoripyörällä, polkupyörällä, kanootilla, kajakilla, soutuveneellä, jalan, taksilla tai jollain muulla kulkuneuvolla.

Taulukko 22. Kaikki kulkuneuvot, joita vastanneet käyttivät matkallaan kotoaan Helvetinjärven kansallispuistoon. Matka on voitu taittaa useammallakin kulkuneuvolla.

Kulkuneuvo	Kpl	%
Henkilöauto	195	83
Henkilöauto ja asuntovaunu tai matkailuauto	16	7
Linja-auto	14	6
Tilausbussi (ryhmämatka)	7	3
Juna	9	4
Lentokone	7	3
Moottoripyörä	4	2
Polkupyörä	2	1
Jokin muu	14	6
Vastanneita yhteensä	235	

Taulukko 23. Vastanneiden ilmoittamat muut kulkutavat matkalla Helvetinjärven kansallispuistoon.

Kulkuneuvo	Kpl
Jalan	5
Kajakki	1
Laiva (Tarjanne)	1
Lautta	1
Liftaten	1
Meloen	1
Mönkijä	2
Taksi	2
Yhteensä	14

Taulukko 24. Vastanneiden viimeisin kulkuneuvo saavuttaessa Helvetinjärven kansallispuistoon.

Viimeisin kulkuneuvo	Kpl	%
Henkilöauto	188	81
Henkilöauto ja asuntovaunu tai matkailuauto	15	6
Linja-auto	6	3
Tilausbussi (ryhmämatka)	4	2
Moottoripyörä	4	2
Polkupyörä	2	1
Kanootti, kajakki tai soutuvene	2	1
Jalan	5	2
Taksi	2	1
Jokin muu	4	2
Yhteensä	232	100

3.2.6 Kävijöiden rahankäyttö ja sen paikallistaloudelliset vaikutukset

Helvetinjärven kansallispuiston kävijöiden rahankäytön ja sen paikallistaloudellisten vaikutusten arvioimiseksi vastaajia pyydettiin ilmoittamaan kulut, jotka liittyivät tähän käyntiin puistossa ja sen lähialueella. Paikallistaloudellisten vaikutusten laskenta perustuu vuoden 2012 käyntimäärään, joka oli 23 000.

Tutkimukseen vastanneet arvioivat kuluttaneensa käynnillään keskimäärin 21 euroa (taulukko 25). Puistossa tai sen lähialueilla yöpyneet arvioivat kuluttaneensa keskimäärin 24 euroa ja päiväkävijät 16 euroa. Keskimäärin eniten käynnillään kuluttivat kotimaiset majoittujat (25 euroa) ja vähiten lähialueelta tulevat päiväkävijät (3 euroa).

Tarkemmin tuloksia tarkasteltaessa on hyvä ottaa huomioon myös se, että osa vastanneista saattoi kokea rahankäyttöä selvittäneen kysymyksen liian vaivalloiseksi vastata. Myös jatkuva otanta ns. kylmissä pisteissä on voinut heikentää tähän kysymykseen vastaamista, koska haastattelijaa ei ole ollut selventämässä kysymystä ja kannustamassa siihen vastaamiseen. Kaiken kaikkiaan annetut vastaukset antavat kuitenkin mahdollisuuden tehdä päätelmiä paikallistaloudellisista vaikutuksista. Niiden arvioinnissa käytettyjä käsitteitä löytyy taulukosta 26.

Taulukko 25. Helvetinjärven kansallispuiston kävijöiden keskimääräinen rahankäyttö (sis. ALV) käyntikertaa kohden matkailijaryhmittäin kansallispuistossa ja sen lähialueella.

	Kaikki	Majoittujat	Päiväkävijät
Kaikki kävijät	n = 199	n = 113	n = 86
Keskimääräinen kulutus (€)	21	24	16
Kotimaiset matkailijat	n = 167	n = 96	n = 71
Keskimääräinen kulutus (€)	22	25	19
Ulkomaiset matkailijat	n = 16	n = 14	n = 2
Keskimääräinen kulutus (€)	21	24	-*
Lähialueen asukkaat	n = 14	n = 2	n = 12
Keskimääräinen kulutus (€)	3	-*	3

* havaintojen määrä (n) < 10, jolloin rahankäyttöä ei arvion epäluotettavuuden vuoksi ilmoiteta

Taulukko 26. Paikallistaloudellisten vaikutusten arviointiin liittyviä käsitteitä ja niiden määritelmiä.

Käsite	Määritelmä
Kokonaistulovaikutukset	Kävijöiden rahankäytöstä lähialueelle syntyvät välittömät ja välilliset tulovaikutukset.
Kokonaistyöllisyysvaikutukset	Kävijöiden rahankäytöstä lähialueelle syntyvät välittömät ja välilliset henkilötyövuodet.
Kotimaiset matkailijat	Kohteen lähialueen ulkopuolelta Suomesta tulevat kävijät.
Paikalliset kävijät	Lähialueella asuvat kävijät.
Majoittujat	Kohteessa tai sen lähialueella vähintään yhden yön majoittuneet kävijät.
Päiväkävijät	Kävijät, jotka eivät ole yöpyneet kohteessa tai sen lähialueella.
Välittömät vaikutukset	Kävijöiden rahankäytöstä aiheutuvat välittömät tulo- ja työllisyysvaikutukset lähialueen yrityksissä.
Välilliset vaikutukset	Välittömät vaikutukset kertautuvat välillisiksi vaikutuksiksi, kun välitöntä tuloa saavat yritykset ostavat muilta lähialueen yrityksiltä tuotteita ja palveluita sekä maksavat tuloa työntekijöille, jotka käyttävät tulonsa tuotteiden ja palveluksien ostoon lähialueella. Osa välillisistä vaikutuksista vuotaa alueen ulkopuolelle.

Helvetinjärven kansallispuiston kävijöiden rahankäytön paikallistaloudelliset kokonaisvaikutukset olivat vuoden 2012 käyntimäärällä laskettuina noin 422 000 euroa ja työllisyysvaikutukset noin viisi henkilötyövuotta (taulukko 27). Nämä luvut kuvaavat kävijöiden rahankäytöstä alueelle muodostuvia välillisiä ja välittömiä rahavirtoja sekä niihin kytkeytyviä työllisyysvaikutuksia.

Helvetinjärven kansallispuiston kävijät käyttävät keskimäärin eniten rahaa ruoka- ja muihin vähittäiskauppaostoksiin (taulukko 27). Toiseksi eniten rahaa käytetään majoittumiseen ja lähes yhtä paljon huoltamo-ostoksiin.

Matkakohteen tärkeyden mukaan tarkasteltuna taloudelliset kokonaisvaikutukset jakautuvat niin, että suurin vaikutus on Helvetinjärven kansallispuiston tärkeimmäksi matkakohteekseen valinnoilla (taulukko 28). Tämän kävijäryhmän taloudelliset kokonaisvaikutukset ovat noin 265 000 euroa ja kolme henkilötyövuotta, kun taas Helvetinjärven yhdeksi monista kohteista valinneiden taloudelliset kokonaisvaikutukset ovat noin 149 000 euroa ja kaksi henkilötyövuotta.

Kotimaiset matkailijat, jotka tulevat lähialueen ulkopuolelta, tuottavat euromääräisesti selvästi suurimman tulovaikutuksen (taulukko 29). Toiseksi suurimman tulovaikutuksen tuottavat ulkomaiset matkailijat. Majoittujat tuottavat suuremman kokonaistulovaikutuksen kuin päiväkävijät (taulukko 30).

Taulukko 27. Helvetinjärven kansallispuiston kävijöiden rahankäyttö ja paikallistaloudelliset vaikutukset menolajeittain Helvetinjärven kansallispuistossa ja sen lähialueella (n = 199) vuonna 2012.

Menolaji	Keskimääräinen rahankäyttö (€, sis. ALV)	Tulovaikutus (€, ilman ALV)	% tulovaikutuksista	Työllisyysvaikutus (htv)
Huoltamo-ostokset ¹	5,18	7 358	3	0
Paikallisliikenne ²	1,31	27 444	11	0
Ruoka- ja muut vähittäiskauppaostokset	5,79	38 285	16	1
Kahvila ja ravintola	1,73	34 703	14	1
Majoittuminen	5,28	110 706	46	2
Ohjelmapalvelut ³	0,23	4 860	2	0
Muut menot ⁴	1,02	18 051	7	0
Välittömät vaikutukset yhteensä		241 407	100	4
Välilliset vaikutukset		180 266		1
Kokonaisvaikutukset		421 672		5

¹ Polttoaine- ja muut huoltamo-ostokset

² Paikallismatkojen, kuten bussi- ja taksimatkojen kustannukset

³ Ohjelma- ja virkistyspalvelut, esim. opastetut retket, pääsymaksut tilaisuuksiin ja näyttelyihin

⁴ Muut menot, esim. kalastus-, metsästys- tai kelkkailuluvat, varusteiden ja välineiden vuokrat

Taulukko 28. Helvetinjärven kansallispuiston kävijöiden paikallistaloudelliset vaikutukset kohteen tärkeyden mukaan vuonna 2012.

Menolaji	Tärkein kohde n = 144		Yksi monista kohteista n = 46		Ennalta suunnittelemaan n = 9		Yhteensä n = 199	
	Tulo- vaikutus (€, ilman ALV)	Työlli- syys- vaikutus (htv)	Tulo- vaikutus (€, ilman ALV)	Työlli- syys- vaikutus (htv)	Tulo- vaikutus (€, ilman ALV)	Työlli- syys- vaikutus (htv)	Tulo- vaikutus (€, ilman ALV)	Työlli- syys- vaikutus (htv)
Huoltamo-ostokset ¹	5 141	0,1	1 911	0,0	-*	-*	7 051	0,1
Paikallisliikenne ²	17 909	0,2	8 955	0,1	-*	-*	26 864	0,3
Ruoka- ja muut vähittäis- kauppaostokset	22 345	0,4	12 949	0,2	-*	-*	35 294	0,6
Kahvila ja ravintola	18 756	0,3	15 444	0,3	-*	-*	34 199	0,6
Majoittuminen	75 069	1,4	35 637	0,6	-*	-*	110 706	2,0
Ohjelmapalvelut ³	1 053	0,0	3 807	0,0	-*	-*	4 860	0,1
Muut menot ⁴	11 366	0,2	6 686	0,1	-*	-*	18 051	0,3
Välittömät vaikutukset yhteensä	151 639	3	85 387	1	-*	-*	237 026	4
Väilliset vaikutukset	113 680	1	63 637	0	-*	-*	117 317	1
Kokonaisvaikutukset⁵	265 318	3	149 024	2	-*	-*	414 343	5

¹ Polttoaine- ja muut huoltamo-ostokset

² Paikallismatkojen, kuten bussi- ja taksimatkojen kustannukset

³ Ohjelma- ja virkistyspalvelut, esim. opastetut retket, pääsymaksut tilaisuuksiin ja näyttelyihin

⁴ Muut menot, esim. kalastus-, metsästys- tai kelkkailuluvat, varusteiden ja välineiden vuokrat

⁵ Tarkasteltaessa vaikutuksia kävijäsegmenteittäin kokonaisvaikutukset vaihtelevat verrattuna segmenttoimattomaan aineistoon. Tämä johtuu käytettävissä olevien vastausten määrän vaihtelusta.

* havaintojen määrä (n) < 10, jolloin rahankäyttöä ei arvion epäluotettavuuden vuoksi ilmoiteta

Taulukko 29. Helvetinjärven kansallispuiston kävijöiden paikallistaloudelliset vaikutukset matkailijaryhmittäin vuonna 2012.

Menolaji	Kotimaan matkailijat n = 167		Ulkomaiset matkailijat n = 16		Lähialueen asukkaat n = 14		Yhteensä n = 197	
	Tulo- vaikutus (€, ilman ALV)	Työlli- syys- vaikutus (htv)	Tulo- vaikutus (€, ilman ALV)	Työlli- syys- vaikutus (htv)	Tulo- vaikutus (€, ilman ALV)	Työlli- syys- vaikutus (htv)	Tulo- vaikutus (€, ilman ALV)	Työlli- syys- vaikutus (htv)
Huoltamo-ostokset ¹	6 511	0,1	684	0,0	238	0,0	7 433	0,1
Paikallisliikenne ²	25 009	0,3	2 714	0,0	0	0,0	27 722	0,3
Ruoka- ja muut vähit- täiskauppaostokset	32 563	0,5	6 043	0,1	67	0,0	38 674	0,6
Kahvila ja ravintola	31 494	0,6	3 561	0,1	0	0,0	35 055	0,6
Majoittuminen	111 830	2,0	0	0,0	0	0,0	111 830	2,0
Ohjelmapalvelut ³	4 910	0,1	0	0,0	0	0,0	4 910	0,1
Muut menot ⁴	18 235	0,3	0	0,0	0	0,0	18 235	0,3
Välittömät vaikutukset yhteensä	230 550	4	13 002	0	305	0	243 858	4
Väilliset vaikutukset	172 961	1	8 930	0	204	0	182 096	1
Kokonaisvaikutukset⁵	403 511	5	21 933	0	509	0	425 953	5

¹ Polttoaine- ja muut huoltamo-ostokset

² Paikallismatkojen, kuten bussi- ja taksimatkojen kustannukset

³ Ohjelma- ja virkistyspalvelut, esim. opastetut retket, pääsymaksut tilaisuuksiin ja näyttelyihin

⁴ Muut menot, esim. kalastus-, metsästys- tai kelkkailuluvat, varusteiden ja välineiden vuokrat

⁵ Tarkasteltaessa vaikutuksia kävijäsegmenteittäin kokonaisvaikutukset vaihtelevat verrattuna segmenttoimattomaan aineistoon. Tämä johtuu käytettävissä olevien vastausten määrän vaihtelusta.

Taulukko 30. Päiväkävijöiden ja majoittujien paikallistaloudelliset vaikutukset Helvetinjärven kansallispuistossa ja lähialueella vuonna 2012.

Menolaji	Päiväkävijät n = 86		Majoittujat n = 113		Yhteensä n = 199	
	Tulo- vaikutus (€, ilman ALV)	Työllisyys- vaikutus (htv)	Tulo- vaikutus (€, ilman ALV)	Työllisyys- vaikutus (htv)	Tulo- vaikutus (€, ilman ALV)	Työllisyys- vaikutus (htv)
Huoltamo-ostokset ¹	2 442	0,0	4 915	0,1	7 358	0,1
Paikallisliikenne ²	6 584	0,1	20 859	0,2	27 444	0,3
Ruoka- ja muut vähittäis- kauppaostokset	10 824	0,2	27 461	0,4	38 285	0,6
Kahvila ja ravintola	14 143	0,3	20 560	0,4	34 703	0,6
Majoittuminen	44 879	0,8	65 827	1,2	110 706	2,0
Ohjelmanpalvelut ³	3 424	0,0	1 437	0,0	4 860	0,1
Muut menot ⁴	4 011	0,1	14 040	0,2	18 051	0,3
Välittömät vaikutukset yhteensä	86 308	1	155 099	3	241 407	4
Väliilliset vaikutukset	65 160	0	115 106	1	180 266	1
Kokonaisvaikutukset⁵	151 468	2	270 205	3	421 672	5

¹ Polttoaine- ja muut huoltamo-ostokset

² Paikallismatkojen, kuten bussi- ja taksimatkojen kustannukset

³ Ohjelma- ja virkistyspalvelut, esim. opastetut retket, pääsymaksut tilaisuuksiin ja näyttelyihin

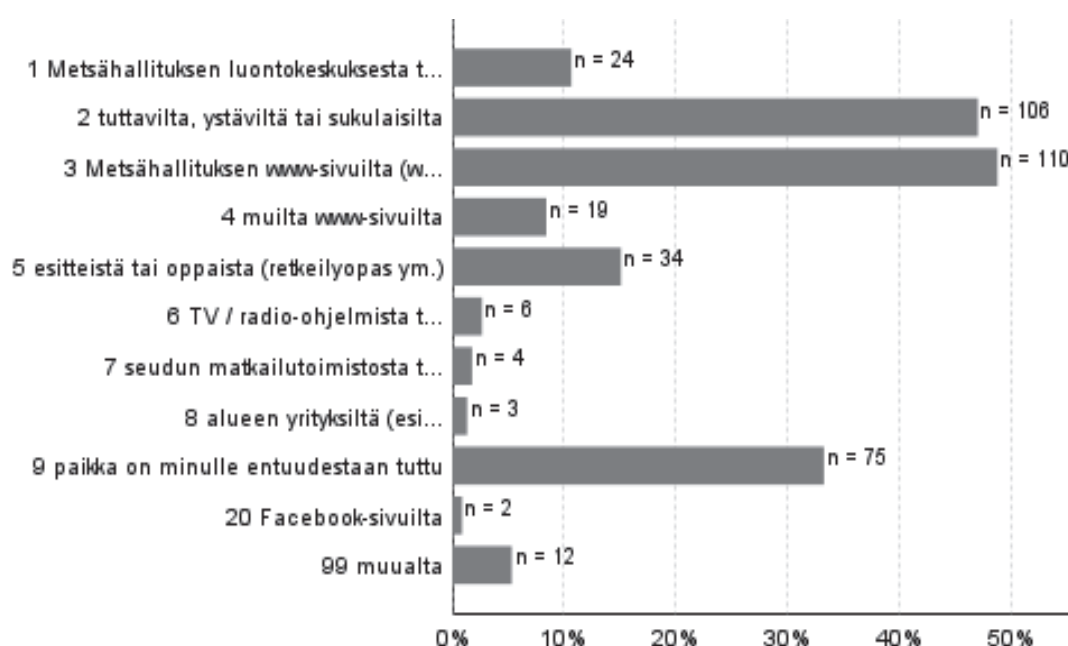
⁴ Muut menot, esim. kalastus-, metsästys- tai kelkkailuluvat, varusteiden ja välineiden vuokrat

⁵ Tarkasteltaessa vaikutuksia kävijäsegmenteittäin kokonaisvaikutukset vaihtelevat verrattuna segmenttoimattomaan aineistoon. Tämä johtuu käytettävissä olevien vastausten määrän vaihtelusta.

3.2.7 Tietolähde

Helvetinjärven kävijöiltä tiedusteltiin myös, mistä he olivat saaneet tietoa kansallispuistosta. Vastanneista lähes puolet (49 %) oli hankkinut ennakkotietoa Helvetinjärven kansallispuiston Luontoon.fi-sivuilta (kuva 11). Vastanneista 47 % oli saanut tietoa alueesta tuttavilta, ystäviltä tai sukulaisilta ja 33 % taas kertoi paikan olleen jo entuudestaan tuttu. Vastanneista 15 % oli saanut tietoa alueesta esitteistä ja oppaista (retkeilyopas ym.), 11 % Metsähallituksen luontokeskuksesta tai asiakaspalvelupisteestä sekä 8 % muilta verkkosivuilta. TV- ja radio-ohjelmista tai lehtiartikkeleista oli tietoa löytänyt 3 %, seudun matkailutoimistosta tai matkailuinfosta 2 %, alueen yrityksiltä (esim. ohjelmapalvelut, majoitus) sekä Helvetinjärven kansallispuiston Facebook-sivuilta 1 %.

Muualta kuin edellä mainituista lähteistä oli tietoa saanut 5 % vastanneista. Ilmoitetut muut tietolähteet on koottu taulukkoon 31.

Kuva 11. Vastanneiden tietolähteet (n = 226).

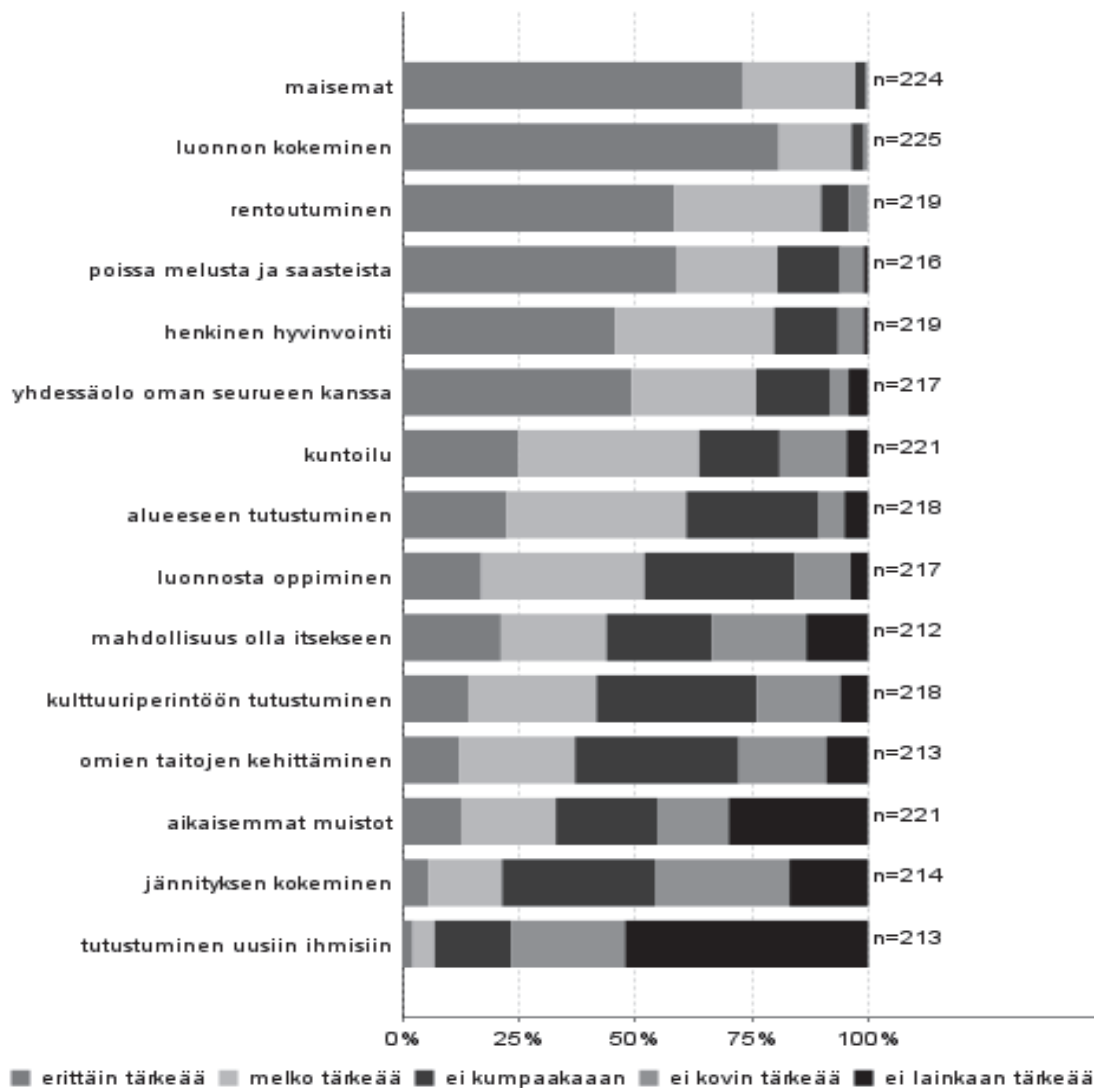
Taulukko 31. Vastanneiden muut tietolähteet.

Tietolähde	Kpl
AL kartta	1
Kartta	6
Kokemus	1
Koulun opettaja	1
Parasta lapsille ry	1
Työkaveri	1
Vankilan henkilökunta	1
Yhteensä	12

3.3 Kävijätyytyväisyys

3.3.1 Käynnin tarkoitus

Helvetinjärven kävijätutkimukseen vastanneet pitivät tärkeimpinä virkistysmotiiveinaan tällä puistokäynnillään luonnon kokemista (81 %), maisemia (73 %), olemista poissa melusta ja saasteista (59 %) ja rentoutumista (58 %) (kuva 12). Keskiarvolla mitattuna luonnon kokemista pidettiin kaikkein tärkeimpänä virkistysmotiivina (ka 4,76 asteikolla 1–5) ja hyvänä kakkosena tulivat maisemat (4,70). Tutustuminen uusiin ihmisiin merkitsi vastanneille vähiten ja jännityksen kokeminen toiseksi vähiten.

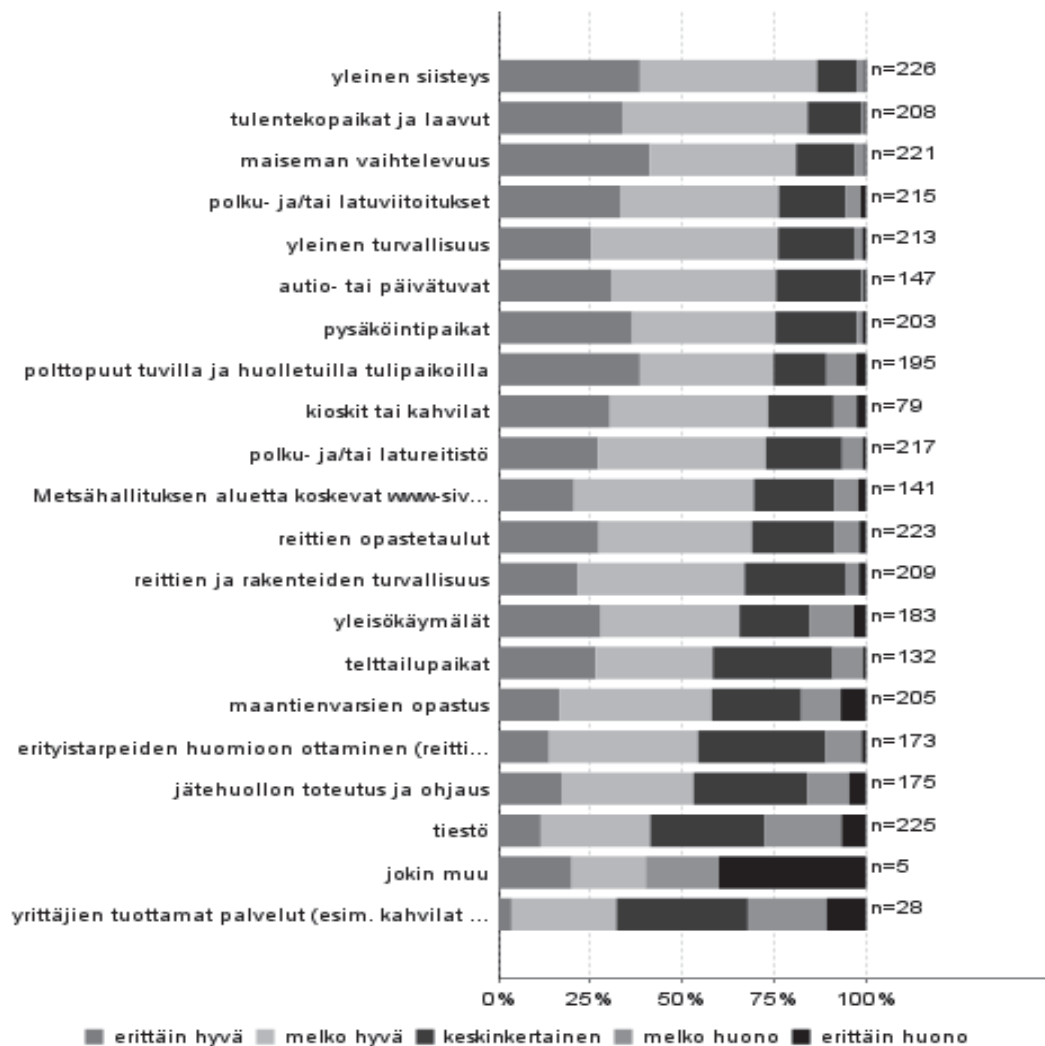
Kuva 12. Kävijöiden virkistysmotiivit Helvetinjärven kansallispuistossa.

3.3.2 Kävijöiden mielipiteet alueesta, palveluista ja ympäristön laadusta

Kävijätutkimukseen osallistuneet arvioivat vierailullaan käyttämiensä palveluiden, rakenteiden ja ympäristön laatua ja määrää. Helvetinjärven kansallispuiston palveluiden laatua pidettiin pääsääntöisesti hyvänä. Vastanneet olivat käyttäneet ja arvioineet palvelurakenteista ja palveluista eniten lähialueen tiestöä (97 % vastanneista) (taulukko 32 ja kuva 13). Toiseksi eniten oli käytetty ja arvioitu reittien opastetauluja. Vähiten oli käytetty yrittäjien tuottamia ohjelmapalveluita (12 %). Todennäköisesti Helvetinjärven kansallispuiston alueella omatoimisesti liikkuva kävijä ei käytä tai edes kohtaa matkallaan yrittäjien tarjoamia palveluja.

Parhaimman laatuarvion sai yleinen siisteys, jota 86 % kävijöistä piti erittäin tai melko hyvinä. Hyviksi arvioitiin myös tulentekopaikat (84 % piti erittäin tai melko hyvinä), maiseman vaihtelevuus (81 %), polkuviitoitukset (76 %) ja yleinen turvallisuus (76 %). Huonoimmiksi annetuista vaihtoehdoista arvioitiin yrittäjien tuottamat palvelut, joita 32 % piti melko tai erittäin huonoina, ja maantiensien opastus (18 %).

Jokin muu -vaihtoehtoon oli kirjattu viisi mielipidettä. Mielipiteet koskivat kaivojen, kiipeilymahdollisuuksien, rengaspolkujen sekä yöpymispaikkojen laatua tai määrää. Kaivojen määrää oli arvioitu liian pieneksi ja yhdessä vastauksessa oli kaivojen laatu arvioitu myös erittäin huonoksi. Kiipeilymahdollisuuksien laatua oli arvioitu melko hyväksi, mutta määrää liian pieneksi. Yöpymispaikkojen laatua arvioitiin erittäin hyväksi ja määrää liian pieneksi.

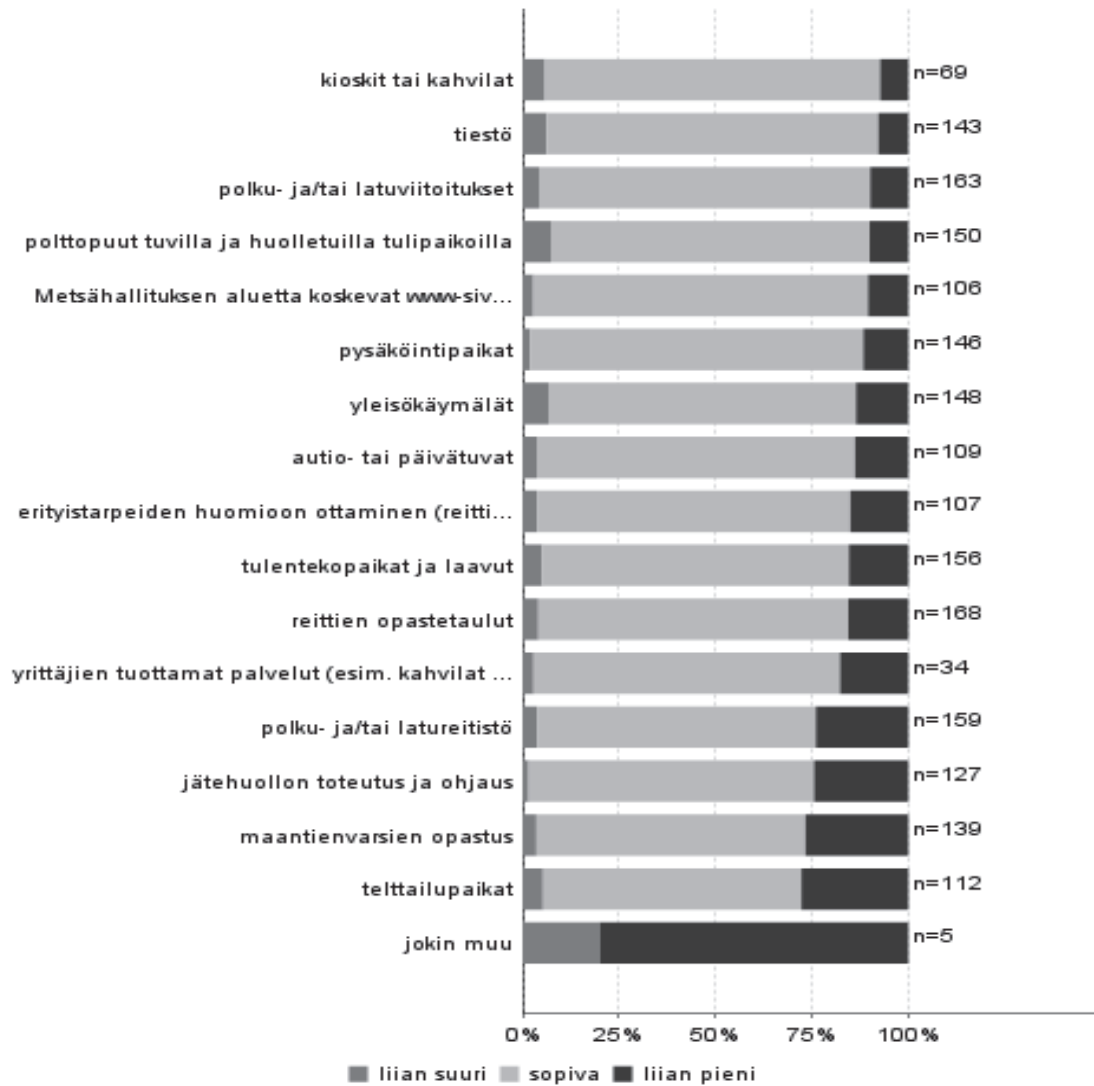
Kuva 13. Vastanneiden mielipiteet Helvetinjärven kansallispuiston palveluiden laadusta (n = 232).

Taulukko 32. Helvetinjärven kansallispuiston palveluiden käyttö ja laadun arviointi. Arviointi: 1 = erittäin huono, ... 5 = erittäin hyvä.

Palvelu tai ympäristötekijä	Käyttänyt ja arvioinut		Arviointi, %					Keskiarvo	Ei käyttänyt n
	n	%	erittäin huono	melko huono	keskin-kertainen	melko hyvä	erittäin hyvä		
Pysäköintipaikat	203	88	1	1	22	39	36	4,1	28
Tiestö	225	97	7	21	31	30	12	3,2	6
Reittien opastetaulut	223	96	2	7	22	42	27	3,9	5
Polkureitistö	217	94	1	6	21	46	27	3,9	11
Polkuviihtotukset	215	93	1	4	18	43	33	4,0	11
Tulentekopaikat	208	90	0	1	14	50	34	4,2	18
Polttopuut tuvilla ja huolletuilla tulipaikoilla	195	84	3	8	14	36	38	4,0	32
Yleisökäymälät	183	79	3	12	19	38	28	3,7	42
Jätehuollon toteutus ja ohjaus	175	75	5	11	31	36	17	3,5	50
Erityistarpeiden huomioon ottaminen (reittien kuljetus, turvallisuus, opasteet yms.)	173	75	1	10	35	40	14	3,6	47
Päivätupa	147	63	1	1	23	45	31	4,0	76
Telttailupaikat	132	57	1	8	33	32	27	3,8	80
Helvetinjärven kansallispuiston luontoon.fi-sivut	141	61	2	6	22	49	21	3,8	81
Kankimäen kioski	79	34	3	6	18	43	30	3,9	136
Maantienvarsien opastus	205	88	7	11	24	41	17	3,5	19
Muut yrittäjien tuottamat palvelut (esim. ohjelmapalvelut)	28	12	11	21	36	29	4	2,9	183
Reittien ja rakenteiden turvallisuus	209	90	2	4	27	45	22	3,8	11
Yleinen turvallisuus	213	92	1	2	21	51	25	4,0	8
Yleinen siisteys	226	97	0	2	11	48	38	4,2	1
Maiseman vaihtelevuus	221	95	0	3	16	40	41	4,2	4
Jokin muu	5	2	40	20	0	20	20	2,6	1
Lomakkeita yhteensä	232								

Palveluiden määrää oli arvioinut 80 % tutkimukseen vastanneista. Palveluiden ja rakenteiden määrään oltiin pääsääntöisesti tyytyväisiä (kuva 14). Noin neljäsosa vastanneista arvioi liian pieneksi telttailupaikkojen (28 % vastanneista), maantienvarsien opastuksen (27 %), jätehuollon toteutuksen ja ohjauksen (24 %) sekä polkureitistön (24 %) määrän. Minkään palvelun määrää ei pidetty liian suurena, sillä enimmilläänkin vain 7 % vastanneista ilmoitti jotakin palvelua olevan liikaa. Yrittäjien tuottamien palveluiden määrää arvioi vain 18 % vastanneista. Heistä suurin osa (79 %) piti määrää sopivana.

Palveluiden määrälle kokonaisuudessaan kävijät antoivat keskiarvon 4,1 asteikolla 1–5 (taulukko 33). Yhteensä 90 % kaikista tutkimukseen osallistuneista oli vastannut kysymykseen. Vastaajista 84 % oli palveluiden ja rakenteiden nykyiseen määrään melko tyytyväisiä tai erittäin tyytyväisiä.

Kuva 14. Kävijöiden mielipiteet Helvetinjärven kansallispuiston palveluiden määrästä (n = 189).

Taulukko 33. Kävijöiden kokonaistyytyväisyys Helvetinjärven kansallispuiston palveluiden määrään. Arviointi: 1 = erittäin tyytymätön, ... 5 = erittäin tyytyväinen.

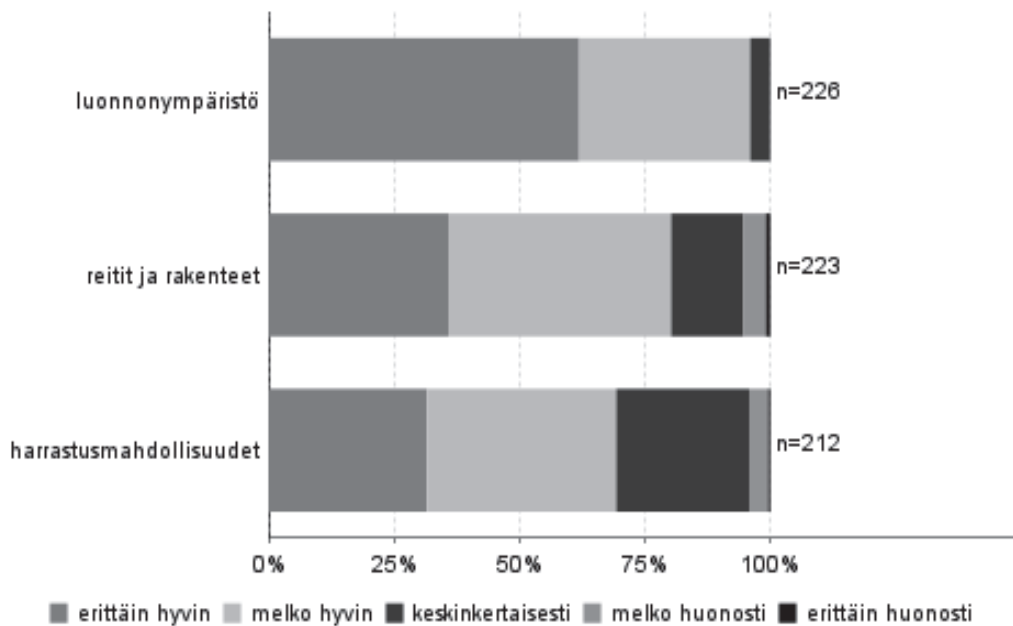
	Arvioinut		Arviointi, %					Keski-arvo
			erittäin tyytymätön	melko tyytymätön	ei kumpikaan	melko tyytyväinen	erittäin tyytyväinen	
	n	%						
Tyytyväisyys palveluiden määrään kokonaisuudessaan	213	90	0	1	15	60	24	4,1

3.3.3 Kävijöiden odotusten toteutuminen

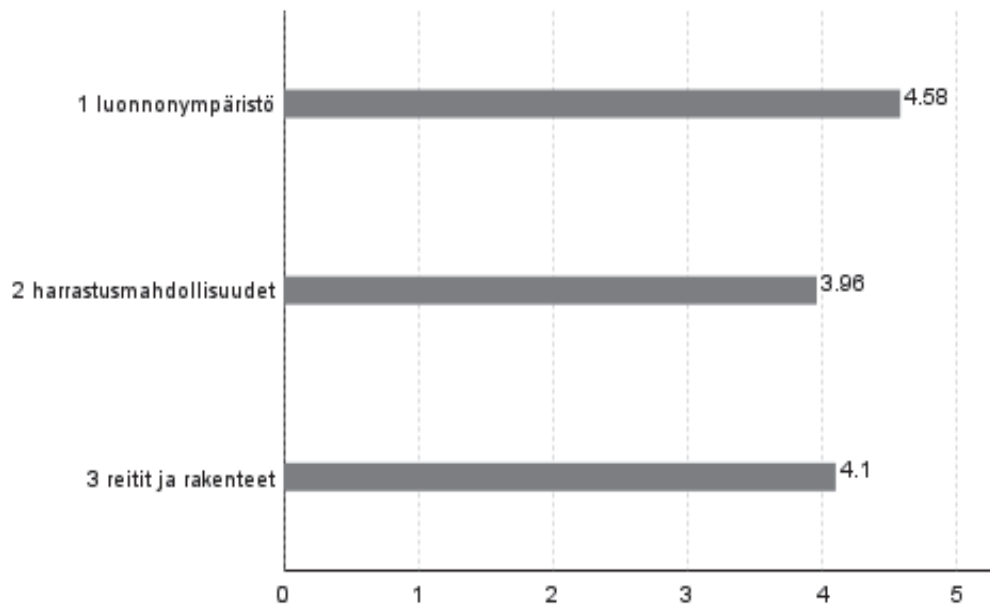
Helvetinjärven kävijöitä pyydettiin arvioimaan ennako-odotustensa toteutumista luonnonympäristön, harrastusmahdollisuuksien sekä reittien ja rakenteiden suhteen asteikolla 1–5 niin, että 1 tarkoitti ennako-odotusten täyttymistä erittäin huonosti ja 5 ennako-odotusten täyttymistä erittäin hyvin.

Luonnonympäristöön kohdistuneet ennako-odotukset vastasivat tutkimukseen vastanneiden mielestä parhaiten todellisuutta. Vastanneista 96 % oli sitä mieltä, että luonnonympäristö vastasi ennako-odotuksia melko hyvin tai erittäin hyvin (kuva 15). Kysymykseen vastanneista 80 % koki reittien ja rakenteiden vastanneen heidän ennako-odotuksiaan joko melko hyvin tai erittäin hyvin. Harrastusmahdollisuuksiin liittyvät ennako-odotukset toteutuivat puolestaan 70 %:n mielestä joko melko hyvin tai erittäin hyvin. Vastanneista 5 %:n mielestä reitit ja rakenteet vastasivat ennako-odotuksia melko huonosti tai erittäin huonosti. Harrastusmahdollisuudet taas vastasivat 4 %:n ennako-odotuksia melko huonosti. Sen sijaan luonnonympäristöön kohdistuneet ennako-odotukset eivät täytyneet kenenkään mielestä melko huonosti tai erittäin huonosti.

Helvetinjärven kansallispuiston luonnonympäristön, harrastusmahdollisuuksien, reittien ja rakenteiden sekä niihin kohdistuneiden ennako-odotusten vastaavuudelle laskettiin myös keskiarvot (kuva 16). Luonnonympäristölle saatiin keskiarvoksi 4,58, reiteille ja rakenteille 4,10 ja harrastusmahdollisuuksille 3,96.

Kuva 15. Vastanneiden ennako-odotusten täytyminen Helvetinjärven kansallispuistossa.

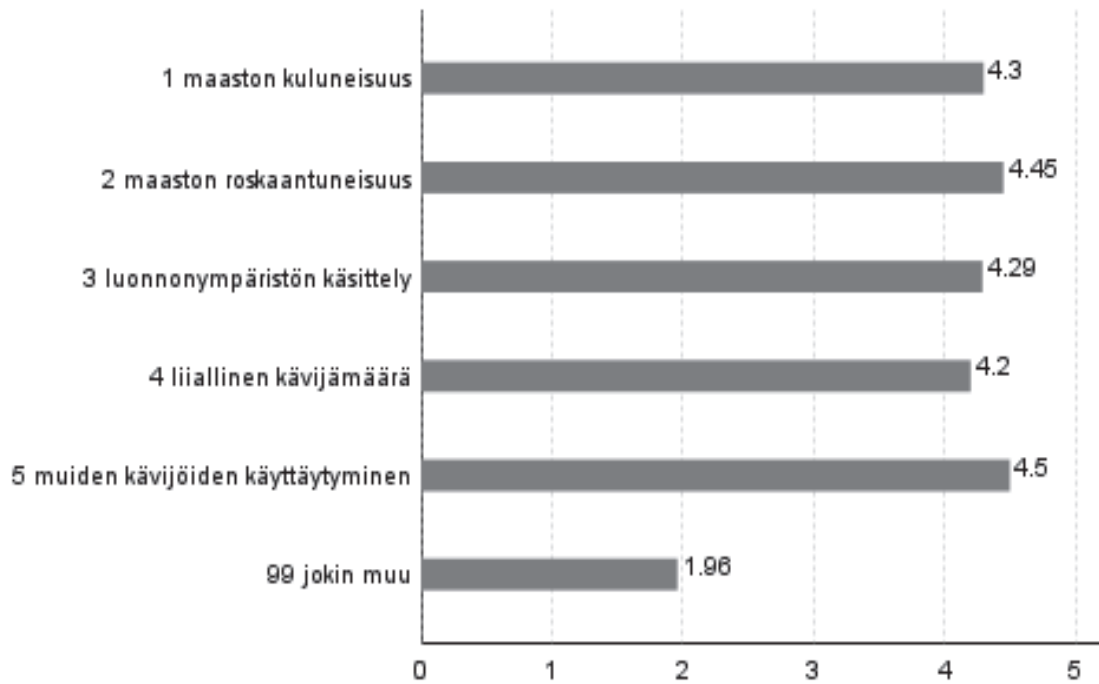
Kuva 16. Keskiarvot vastanneiden ennakko-odotusten täyttymisestä (n = 212–226) (1 = toteutui erittäin huonosti,... 5 = toteutui erittäin hyvin).

3.3.4 Vastanneiden käyntiä häirinneet tekijät

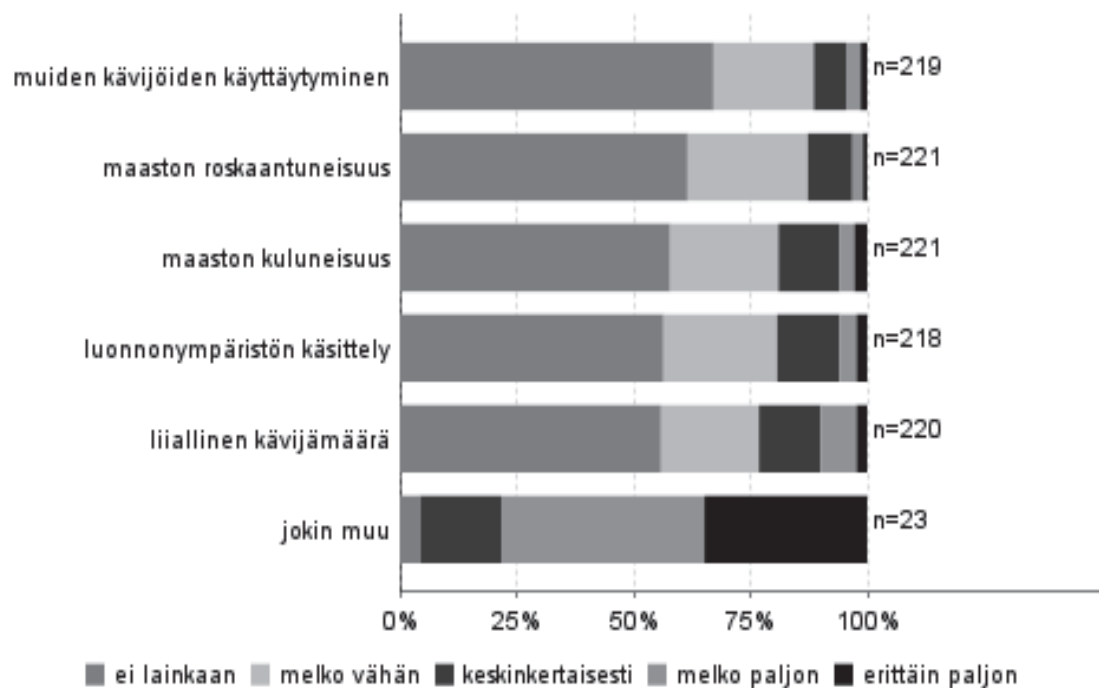
Kävijätutkimuksen kysymyksessä 17 (liite 6) vastaajia pyydettiin arvioimaan, kuinka paljon tietyt asiat olivat häirinneet heitä tällä käynnillä Helvetinjärven kansallispuistossa. Arviointi tapahtui asteikolla 1–5 (1 = häiritsevä erittäin paljon, ... 5 = ei häirinnyt lainkaan). Arviointia pyydettiin liiallisesta kävijämäärästä, luonnonympäristön käsittelystä, maaston kuluneisuudesta, maaston roskaantuneisuudesta ja muiden ihmisten käyttäytymisestä.

Vähiten vastaajia oli häirinnyt tällä käynnillä muiden kävijöiden käyttäytyminen (ka 4,50) (kuva 17). Muiden arvioitujen tekijöiden järjestys oli maaston roskaantuneisuus (4,45), maaston kuluneisuus (4,30), luonnonympäristön käsittely (4,29) ja eniten häiritsevänä liiallinen kävijämäärä (4,20). Myös prosenttiosuuksia tarkasteltaessa liiallinen kävijämäärä nousee vastanneita eniten häirinneeksi tekijäksi, sillä se oli häirinnyt 10 % vastanneista melko paljon tai erittäin paljon (kuva 18).

Vastanneista 23 henkilöä ilmoitti, että jokin muu asia oli häirinnyt heitä kansallispuistokäynnin aikana (kuva 18). Nämä muut asiat olivat häirinneet 78 % vastanneista melko paljon tai erittäin paljon. Häirinneinä asioina mainittiin muun muassa myrskytuhot, kaatuneet puut ja hyttyset (taulukko 34).

Kuva 17. Käyntiä häirinneiden tekijöiden keskiarvot (n = 23–221) (1 = häiritsi erittäin paljon,... 5 = ei häirinnyt lainkaan).

Kuva 18. Vastanneita häirinneet tekijät Helvetinjärven kansallispuistossa.

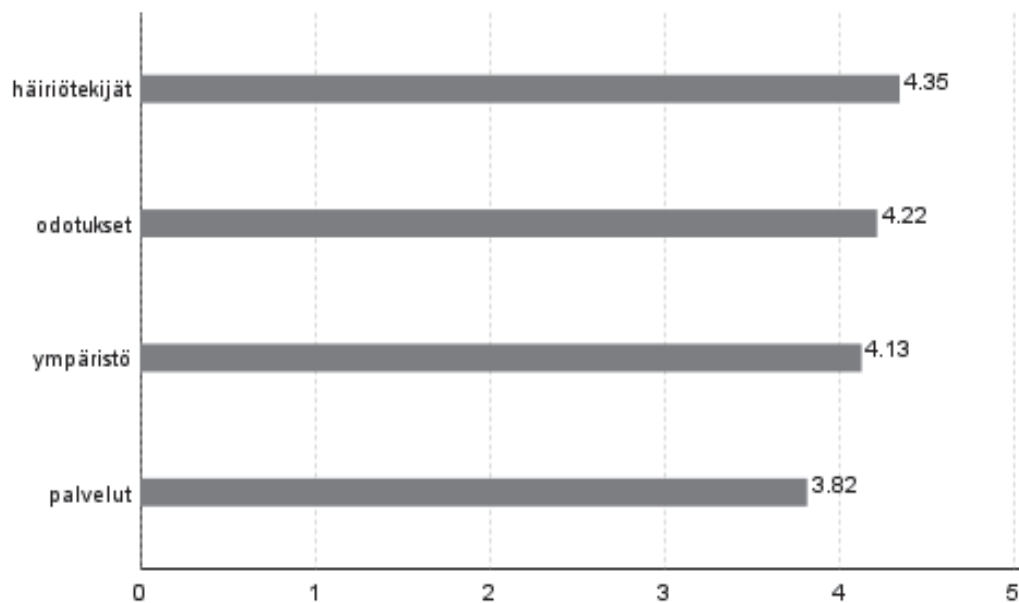
Taulukko 34. Muut vastanneita häirinneet tekijät.

Häiriö	Kpl
Alkoholin käyttö nuorilla	1
Hyttyset	2
Irti olevat koirat, koirien haukunta	1
Kaatuneet puut	2
Kanoottireittien opastus huonoa, tie poikki	1
Karttojen / opasteiden puute	1
Lentokoneen melu	1
Liikaa pitkospuuta, enemmän luonnonpolkuja!	1
Myrskytuhot	3
Märkyys	1
Pitkospuiden puute	1
Pitkospuut huonokuntoisia	1
Polttopuut	1
Polun raivauksen kapeus	1
Puucee	1
Roskisten puute	1
Sahapukin puuttuminen / Valkoinen	1
WC-paperia ei Haukanhiedalla	1
Yhteensä	23

3.3.5 Kävijätyytyväisyysindeksi

Helvetinjärven kansallispuiston valtakunnallisesti vertailukelpoinen kävijätyytyväisyysindeksi on 4,04 (liite 4). Arvosana 5 tarkoittaa erittäin hyvää ja arvosana 1 erittäin huonoa. Indeksillä on käytökelpoinen valtakunnallisissa vertailuissa ja kuvaa karkealla tasolla kävijöiden yleistä tyytyväisyyttä kyseiseen käyntiin kansallispuistossa. Helvetinjärven aluekohtainen kävijätyytyväisyysindeksi on 4,00.

Kävijätyytyväisyysindeksi on laskettu seuraavien osa-tekijöiden keskiarvona: mielipiteet palveluista ja ympäristön laadusta, ennako-odotusten toteutuminen ja käyntiä häirinneet tekijät. Helvetinjärven kansallispuisto sai muista kävijätyytyväisyyden osa-tekijöistä arvosanaksi yli 4, mutta palveluissa oli kävijöiden mielestä enemmän kehittämisen varaa (kuva 19 ja liite 4). Palveluiden kokonaiskeskiarvoa laskivat etenkin tyytymättömyys yrittäjien tuottamiin palveluihin (esim. kahvilat ja ohjelmopalvelut) ja tiestöön.

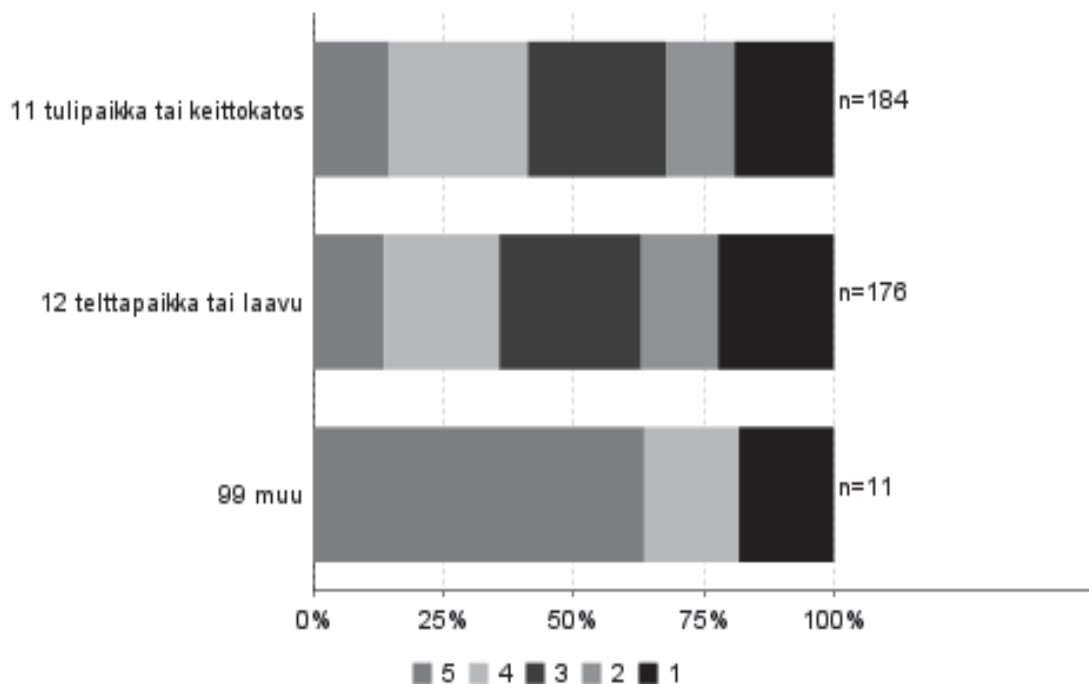
Kuva 19. Kävijätyytyväisyyteen liittyvien osatekijöiden keskiarvot Helvetinjärven kansallispuistossa. Arviointi: 1 = erittäin huono, ..., 5 = erittäin hyvä.

3.4 Aluekohtaiset kysymykset

Helvetinjärven kansallispuiston kävijöiltä tiedusteltiin, mitä maksuttomia ja maksullisia palveluita he käyttäisivät Kankimäen kioskillä tulevaisuudessa, jos niitä olisi tarjolla. Näitä palveluita ei tällä hetkellä ole käytössä.

Maksuttomia palveluita koskevassa kysymyksessä (liitteen 6 kysymys 11) tiedusteltiin, käyttäisivätkö vastaajat Kankimäen kioskillä tulipaikkaa tai keittokatosta, telttapaikkaa tai laavua tai kaisivatko he kenties jotakin muuta palvelua Kankimäen kioskin yhteyteen.

Tulipaikkaa tai keittokatosta piti melko tai erittäin tarpeellisenä lähes puolet (42 %) ja telttapaikkaa tai laavua reilu kolmannes (36 %) vastanneista (kuva 20). Jokin muu -vaihtoehtoon tuli 11 ehdotusta (kuva 20). Ymmärrettävästi suurin osa (82 %) näitä muita palveluja maininneista piti niitä melko tarpeellisina tai erittäin tarpeellisina. Jokin muu -vastausvaihtoehdossa oli toivottu Kankimäen kioskille vesipistettä (4 vastausta), pieniä mökkejä (2), mukaan otettavia roskapusseja (1), nettikahvilaa (1), oikeita vessoja (1) ja wiania (1). Näistä palveluista tosin kaikki eivät todennäköisesti olisi maksuttomia, esimerkiksi pienet mökit.

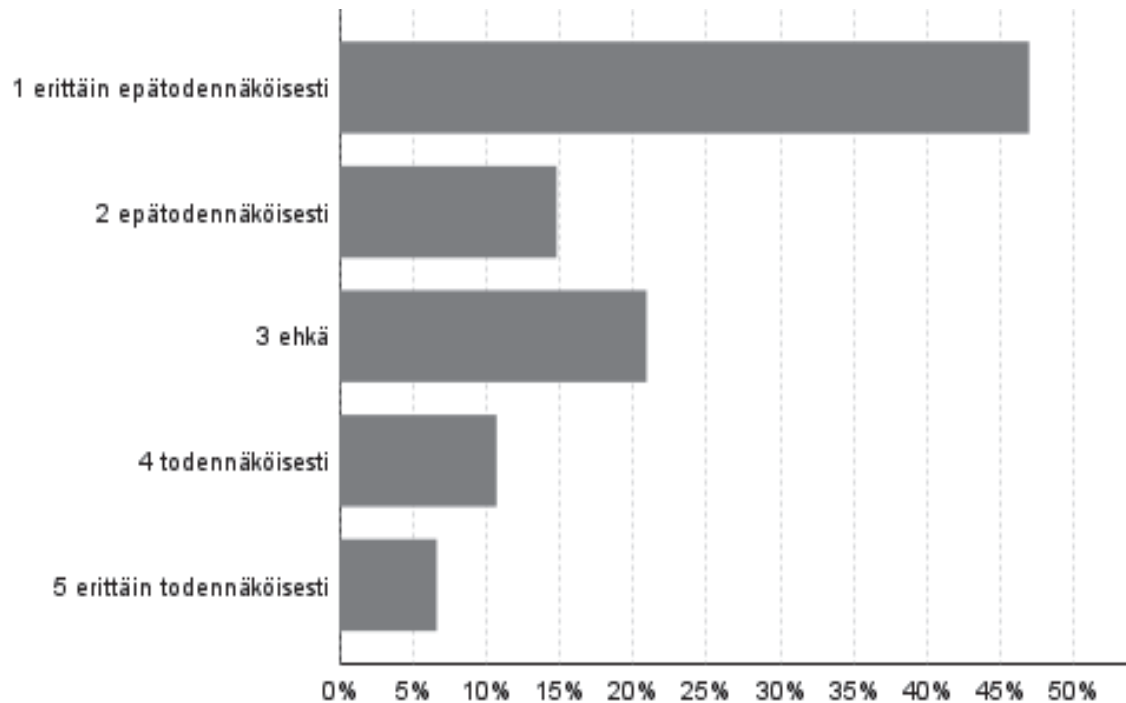

Kuva 20. Vastanneiden mielipiteet maksuttomien palveluiden tarpeellisuudesta Kankimäen kioskillä. Arviointi: 1 = ei lainkaan tarpeellista, ... 5 = erittäin tarpeellista.

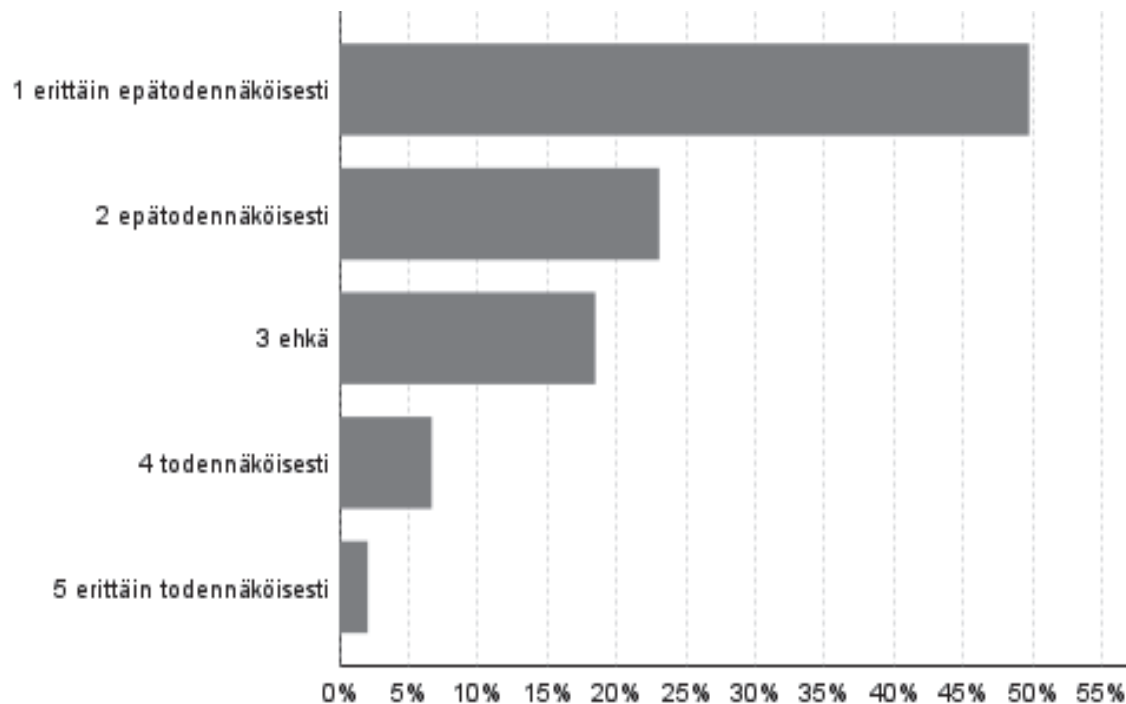
Kysymyksessä 12 (liite 6) kysyttiin kiinnostusta käyttää maksullisia palveluita, jos niitä tulisi tarjolla Kankimäen kioskin yhteyteen. Arvioitaviksi annetut maksulliset palvelut olivat suihku, tilausruokailu, opastetut retket maastoon ja linja-autokyyti Ruovedeltä Kankimäkeen. Myös maksullisissa palveluissa oli tarjolla ”jokin muu” -vaihtoehto.

Maksullisten palveluiden kohdalla prosenttilukemat painottuivat ”erittäin epätodennäköisesti”, ”melko epätodennäköisesti” tai ”ehkä”-vaihtoehtojen suuntaan (kuvat 21–24). Epätodennäköisimmin käytettäisiin linja-autokyytiä Ruovedeltä Kankimäkeen, 57 % tähän kohtaan vastanneista valitsi vaihtoehdon ”erittäin epätodennäköisesti” (kuva 24). Ainoastaan ”jokin muu” -kohtaan il-

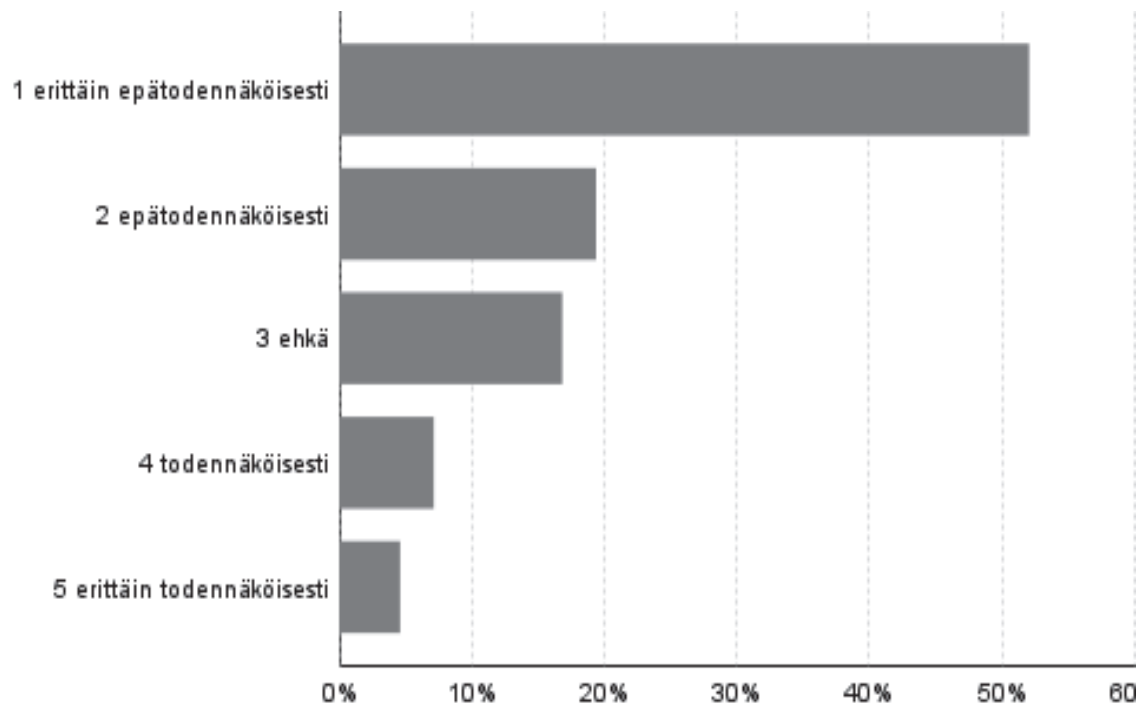
moitetut asiat olivat palveluita, joita yli puolet kysymykseen vastanneista 11 henkilöstä käyttäisi erittäin todennäköisesti (kuva 25). ”Jokin muu” -kohdassa vastanneet olivat toivoneet saunaa (2 vastausta), enemmän peruselintarvikkeita karkkien ja sipsien sijaan (1), infotauluja isolle tielle (1), marjaämpärivuokrausta (1), melontaa (1), nettikahvilaa (1), toimintaa lapsille (1), virvokkeita (1) ja wiania (1).

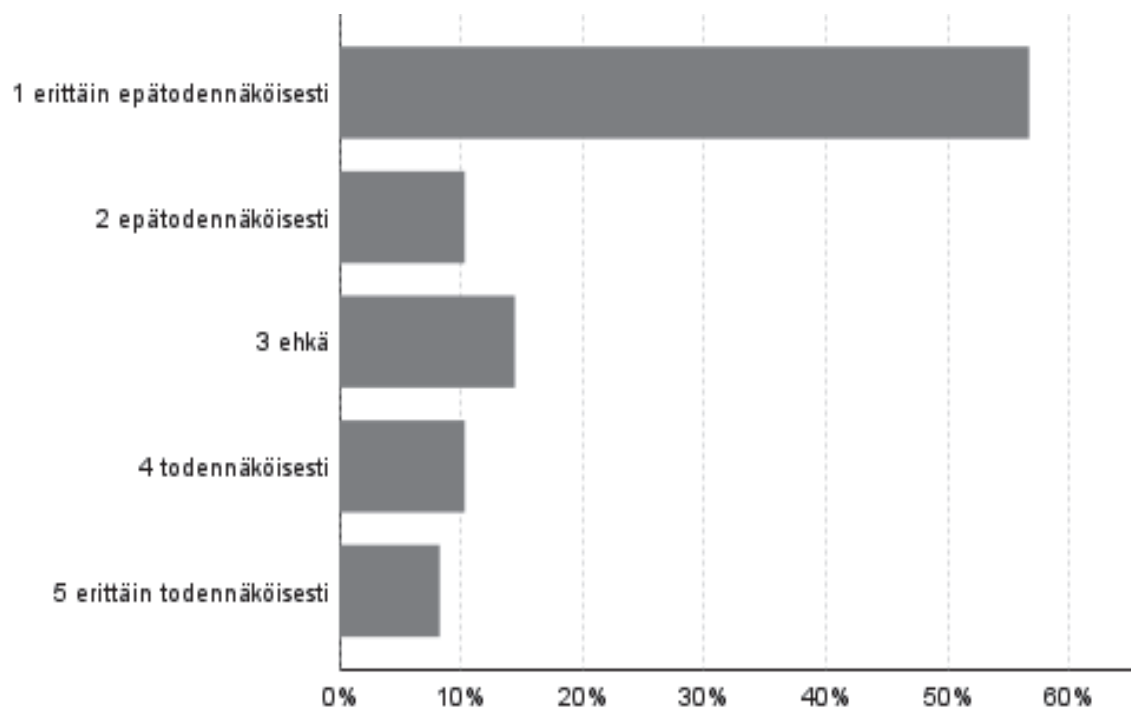
Kuva 21. Vastanneiden arvio siitä, kuinka todennäköisesti he käyttäisivät maksullista suihkua Kankimäen kiosilla (n = 196).

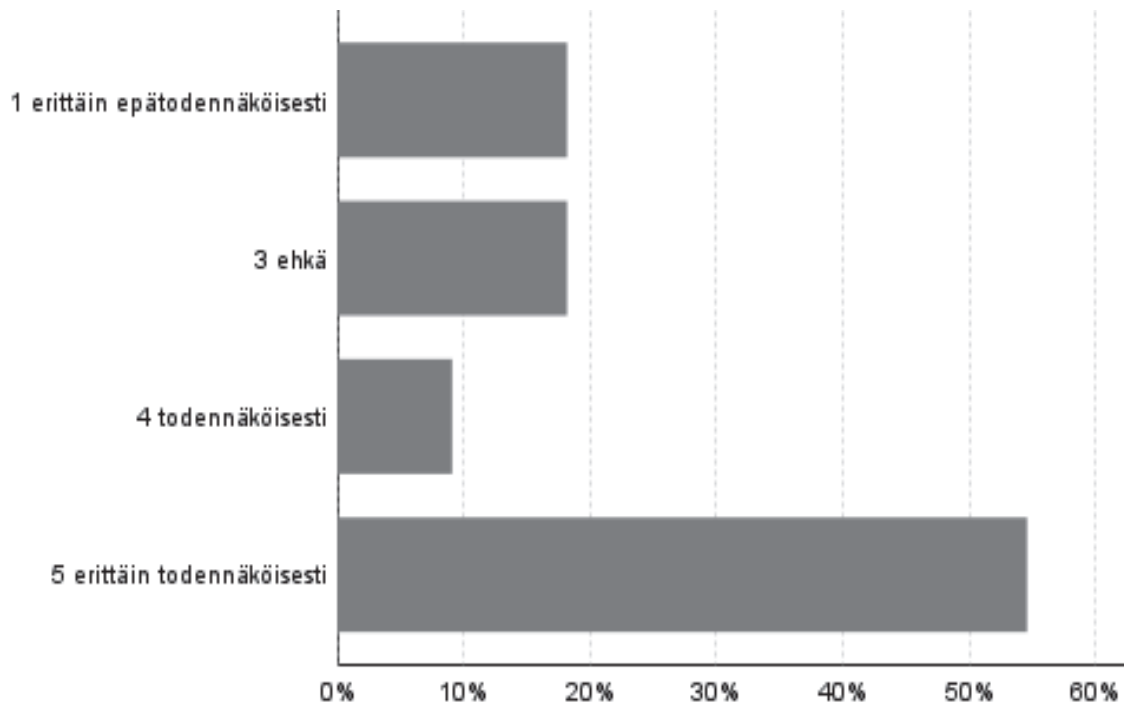
Kuva 22. Vastanneiden arvio siitä, kuinka todennäköisesti he käyttäisivät maksullista tilausruokailua Kankimäen kiosilla (n = 195).

Kuva 23. Vastanneiden arvio siitä, kuinka todennäköisesti he osallistuisivat maksulliselle opastetulle retkelle maastoon Kankimäen kioskilli (n = 196).

Kuva 24. Vastanneiden arvio siitä, kuinka todennäköisesti he käyttäisivät maksullista linja-autokyytiä Ruovedeltä Kankimäkeen (n = 195).

Kuva 25. Vastanneiden arvio siitä, kuinka todennäköisesti he käyttäisivät joitakin muita maksullisia palveluja Kankimäen kioskillä (n = 11).

3.5 Vapaamuotoiset ajatukset

Helvetinjärven kävijätutkimuksen vapaamuotoisia palautteita kirjattiin yhteensä 86 kappaletta. Näistä palautteista 40 kpl oli kehittämissuhteita. Kehuja ja valituksia oli kumpiakin 19 kpl. Muita palautteita tuli seitsemän ja tiedustelua yksi. Palautteet on luokiteltu Metsähallituksen ympäristö- ja laatuajattelun palauteluokittelun mukaisesti. Vapaamuotoinen palaute on koottu aihepiireittäin liitteeseen 5.

Kehittämissuhteet koskivat lähinnä polttopuuhoitoa, reittejä ja muita palvelurakenteita. Polttopuuhoitoon liittyviä kehittämissuhteita oli muun muassa polttopuiden tekoon käytettävien välineiden (esimerkiksi kirveiden) kunnossapito. Myös esimerkiksi sahapukkia ja hakkuupölkkyä toivottiin Valkoiselle. Reitteihin liittyviä kehittämissuhteita oli muun muassa rengasreittien perustaminen, kaatuneiden puiden raivaaminen poluilta ja pitkospuiden lisääminen suo-osuuksille. Muihin palvelurakenteisiin liittyviä kehittämissuhteita olivat muun muassa tulentekopaikkojen ja telttopaikkojen lisääminen sekä vesipisteisiin liittyvät parannussuhteet.

Kehut olivat useimmiten yleisiä tai liittyivät palvelurakenteisiin. Niissä oli paljon sekalaista kiitosta ja toivoksia eri tahoille. Palvelurakenteita koskevat kehut käsittelivät Haukanhiedan kivoa, lapsien kanssa liikkumista puistossa sekä wc-papereita ja leiripaikkoja.

Lähes kaikki valitukset liittyivät reitteihin. Etenkin pitkospuiden kunto aiheutti valituksia, ja reitien kuntoa arvosteltiin myös yleisesti. Muissa valituksissa mainittiin muun muassa lentokoneiden melu.

Tiedustelua oli yksi kappale, ja siinä kysyttiin Helvetinjärven kansallispuiston pyöräilymahdollisuuksista. Muut palautteet olivat lähinnä ilmoitusluonteisia, kuten ”leiriydyttiin kansallispuiston ulkopuolelle, koska ei haluta leiriytyä leiriytymispaikoille”.

4 Tulosten tarkastelu

4.1 Yhteenveto

Vuonna 1982 perustettu Helvetinjärven kansallispuisto täytti vuonna 2012 kolmekymmentä vuotta kymmenen muun kansallispuiston kanssa, joten Helvetinjärvi kuului Suomen kansallis- ja luonnonpuistojen perustamisen kolmanteen aaltoon. Ensimmäinen perustamisaalto oli vuonna 1938 ja toinen 1956. Helvetinjärvi on suosittu kansallispuisto niin suomalaisten kuin kansainvälistenkin matkailijoiden keskuudessa, ja puistoon tehdään noin 23 000 käyntiä vuodessa. Tämän kävijätutkimuksen osallistujista 93 % oli suomenkielisiä ja 7 % vastasi englanninkielellä. Sukupuolijakauma sen sijaan oli tasainen: puistossa kävi tutkimuksen mukaan yhtä paljon miehiä ja naisia. Suurimmat ikäryhmät olivat 25–34-vuotiaat (27 % vastanneista) ja 35–44-vuotiaat (23 % vastanneista). Tutkimukseen vastanneiden keski-ikä oli 40 vuotta.

Vastanneista 10 % saapui kansallispuistoon sen lähialueelta eli Ruovedeltä, Virroilta tai Ylöjärveltä. Kotimaisia matkailijoita, toisin sanoen lähialueen ulkopuolelta matkanneita, oli 82 % vastanneista. Loput 8 % oli ulkomaisia matkailijoita, ja heitä saapui eniten Saksasta. Kävijät tulivat Helvetinjärven kansallispuistoon useimmiten Tampereelta, toiseksi useimmin Helsingistä ja kolmanneksi Ylöjärveltä.

Tutkimukseen vastanneet olivat melko korkeasti koulutettuja, sillä 52 %:lla oli joko alempi tai ylempi yliopisto- tai korkeakoulututkinto. Ammattikoulu tai opistotasoinen koulutus oli 41 %:lla vastanneista ja loppuilla ei ollut lainkaan ammatillista koulutusta.

Suurin osa vastanneista (78 %) saapui puistoon 2–5 hengen seurueessa. Puolet kävijöistä oli liikkeellä oman perheen jäsenien kanssa ja toiseksi yleisintä oli vierailu puistossa ystävien kanssa (29 % vastanneista). Alle 15-vuotiaita lapsia oli mukanaan 21 %:lla seurueessa liikkuneista vieraajista. Liikkeellä oltiin useimmiten henkilöautolla (83 %), toiseksi yleisimmin henkilöautolla ja asuntovaunulla tai matkailuautolla (7 %). Kolmanneksi eniten puistoon matkustettiin linja-autolla (6 %).

Puisto houkuttelee sekä säännöllisesti vierailevia että ensikertalaisia kävijöitä. Vajaa puolet vastanneista oli Helvetinjärvellä ensimmäistä kertaa. Vastanneista hieman yli puolet (55 %) oli päiväkävijöitä. Päiväkävijöiden puistovierailu kesti keskimäärin noin neljä tuntia ja yöpyjien vierailu noin kaksi vuorokautta. Puistossa yöpyneistä suurin osa (84 %) yöpyi omassa majoitteessa. Suurimmalle osalle vastanneista (70 %) Helvetinjärven kansallispuisto oli matkan ainoa tai tärkein kohde. Yksi matkan suunnitelluista kohteista Helvetinjärvi oli 26 %:lle vastanneista. Vain neljälle prosentille Helvetinjärvi oli ennalta suunnitteleman kohde matkan varrella.

Helvetinjärven kansallispuiston suosituimmat käyntikohteet olivat Helvetinkolu, Haukanhieta, Helvetistä itään -luontopolku ja Iso Ruokejärvi. Suosituimmat vierailukohteet eivät sinänsä tulleet yllätyksenä, sillä Helvetinkolu ja Haukanhieta ovat puiston päänähtävyyksiä. Tuloksiin voi jonkin verran vaikuttaa se, että aineistonkeruupaikat olivat pääsääntöisesti Helvetinkolulla ja Haukanhiedalla sekä niiden välisellä alueella. Kansallispuistoon tultiin erityisesti kävelemään, eväretkeilemään, luontoa tarkkailemaan ja retkeilemään. Kansallispuiston vilkkain ajankohta koettiin kesälomakaudella heinä-elokuussa, jolloin kävi 52 % vastanneista. Tärkeimpiä syitä vierailuun olivat luonnon kokeminen, maisemat, rentoutuminen sekä poissa melusta ja saasteista oleminen. Vähiten merkityksellistä oli tutustuminen uusiin ihmisiin ja jännityksen kokeminen.

Helvetinjärven kansallispuiston kävijöiden rahankäytön paikallistaloudelliset kokonaisvaikutukset olivat vuoden 2012 käyntimäärällä laskettuina noin 422 000 ja työllisyysvaikutukset noin viisi henkilötyövuotta. Keskimäärin Helvetinjärven kävijät arvioivat kuluttaneensa 21 euroa käyntiään

kohden. Eniten rahaa käynnillään kuluttivat kotimaiset majoittajat ja vähiten lähialueelta tulevat päiväkävijät. Keskimäärin eniten Helvetinjärven kansallispuiston kävijät käyttivät rahaa ruoka- ja muihin vähittäiskauppaostoksiin. Toiseksi eniten rahaa käytettiin majoittumiseen. Kotimaiset matkailijat, jotka tulivat lähialueen ulkopuolelta, tuottivat suurimman kokonaistulovaikutuksen, koska he olivat suurin kävijäryhmä. Toiseksi suurimman tulovaikutuksen tuottivat ulkomaiset matkailijat. Majoittajat tuottivat suuremman kokonaistulovaikutuksen kuin päiväkävijät, mikä taas johtuu siitä, että majoittajat käyttävät käyntiä kohden enemmän rahaa kuin päiväkävijät.

Kävijät olivat pääsääntöisesti tyytyväisiä käyttämiinsä palveluihin. Tyytyväisyys palveluiden määrään kokonaisuudessaan sai keskiarvon 4,1 asteikolla 1–5. Eniten kiitosta saivat maiseman vaihtelevuus, tulentekopaikat, yleinen siisteys ja pysäköintipaikat. Palvelujen määrää pidettiin keskimäärin sopivana, vaikkakin jokin muu -kohdassa toivottiin lisää mm. kaivoja, kiipeilymahdollisuuksia, rengasreittejä ja yöpymispaikkoja.

Helvetinjärven kansallispuiston luonnonympäristö, harrastusmahdollisuudet, reitit ja rakenteet vastasivat hyvin kävijöiden ennakko-odotuksia. Parhaiten odotukset täytti alueen luonnonympäristö, joka sai keskiarvon 4,58 asteikolla 1–5. Harrastusmahdollisuudet vastasivat heikoimmin kävijöiden odotuksia (3,96).

Tutkimukseen osallistuneita ei ollut käynnillä juurikaan häirinyt tutkimuksessa kysytyt viisi häiriötekijää. Valmiista vastausvaihtoehdoista eniten häiritseväksi kävijät mainitsivat liiallisen kävijämäärän. Se oli häirinyt 10 % vastanneista melko paljon tai erittäin paljon. Vähiten häiritseviä olivat muiden kävijöiden käyttäytyminen, maaston roskaantuneisuus ja maaston kuluneisuus.

Kävijätyytyväisyyden eri osa-alueiden – palveluiden, ympäristön, odotusten ja häiriötekijöiden – pohjalta laskettiin kävijätyytyväisyysindeksi. Sen perusteella voidaan sanoa, että Helvetinjärven kansallispuiston kävijät olivat melko tyytyväisiä vierailuunsa alueella. Valtakunnallisesti vertailukelpoinen kävijätyytyväisyysindeksi oli 4,04 asteikolla 1–5.

Tietoa Helvetinjärven kansallispuistosta saatiin useimmin kansallispuiston Luontoon.fi-sivuilta sekä tuttavilta, ystäviltä tai sukulaisilta. Monelle paikka oli myös entuudestaan tuttu, mikä on ymmärrettävää, sillä yli puolet vastanneista oli käynyt puistossa aiemminkin.

Vapaamuotoisessa palautteessa tuli niin kehuja, valituksia kuin kehittämisehdotuksia. Osa kävijöistä toivoi palveluita ja rakenteita lisää tai jo olemassa olevien kunnostamista. Esimerkiksi polttopuuhuoltoon, palvelurakenteisiin ja reitteihin liittyviä palautteita oli jonkin verran. Valituksia saivat eniten osakseen pitkospuut, jotka olivat joidenkin vastaajien mielestä huonossa kunnossa. Kehuja tuli ylipäänsä hienosta kansallispuistosta, ja ylläpitäjätkin saivat kiitosta. Kaiken kaikkiaan Helvetinjärven kansallispuiston kävijät olivat tyytyväisiä kansallispuiston palveluihin ja niiden olemassaoloon. Esiin tulleet puutteet ja kehittämisehdotukset otetaan huomioon puiston hoidossa.

4.2 Vertailu vuoden 2006 kävijätutkimukseen

Helvetinjärven kansallispuistossa tehtiin edellinen kävijätutkimus vuonna 2006 (Tunturi 2008). Kaikki vuoden 2012 kävijätutkimuksen kysymykset eivät olleet mukana vuoden 2006 lomakkeessa, ja vuoden 2012 lomaketta oli tiivistetty edelliseen kävijätutkimukseen verrattuna. Tämän vuoksi joihinkin tutkimuksen osiin ei löydy vertailua. Helvetinjärvellä tehtiin kävijätutkimus myös vuonna 2000 (Reunanen 2001), mutta vertailu tähän vanhempaan tutkimukseen ei ole kovin luotettavaa, koska menetelmät eivät olleet silloin samanlaiset. Tämä vuoksi vertailua vuoden 2000 kävijätutkimukseen ei tässä tehdä.

Tutkimusten ajankohdat olivat lähes samanlaiset, sillä edellinen tutkimus toteutettiin 25.5.–20.10.2006 ja tämänkertainen kävijätutkimus 7.5.–30.9.2012. Vuonna 2012 vastauslomakkeita saatiin 236 kappaletta, kun vuonna 2006 niitä saatiin 260 kappaletta. Vuoden 2006 kävijätutkimus toteutettiin haastattelijoiden avulla, kun taas vuoden 2012 tutkimuksessa käytettiin sekä haastateltuja että jatkuvaa keruuta. Tämä aineiston keruumenetelmien ero vaikuttanee jossain määrin tulosten vertailtavuuteen. Esimerkiksi Isojärven kävijätutkimuksessa (Mäkelä 2012) havaittiin, että sillä, saatiinko vastaukset haastattelijan avulla vai jatkuvan keruun pisteiltä, oli vaikutusta mm. kävijärakennetta, käynnin kestoa ja vierailukohteita koskeviin tuloksiin.

Helvetinjärven vuotuiset käyntimäärät olivat edellisen kävijätutkimuksen aikaan suuremmat (32 000 käyntiä) verrattuna tämän tutkimusvuoden 23 000 käyntiin. Muutoin Helvetinjärven kävijöiden perustiedoissa oli tapahtunut vain vähäisiä muutoksia. Naisten ja miesten osuus vastaajista oli molempina tutkimusvuosina lähes yhtä suuri: vuonna 2012 miehiä 50 % ja naisia 50 % ja vuonna 2006 miehiä 48 % ja naisia 52 %. Uudessa kävijätutkimuksessa suurin ikäryhmä oli sama kuin edellisessä tutkimuksessa eli 25–34-vuotiaat. Vuoden 2012 tutkimukseen vastanneet olivat korkeammin koulutettuja kuin 2006 vastanneet. Vuonna 2012 vastanneista 52 %:lla oli joko alempi tai ylempi yliopisto- tai korkeakoulututkinto. Ammattikoulu tai opistotasoinen koulutus oli 41 %:lla vastanneista ja 8 %:lla ei ollut lainkaan ammatillista koulutusta. Vuonna 2006 vain 40 %:lla oli joko alempi tai ylempi yliopisto- tai korkeakoulututkinto ja 41 %:lla oli ammattikoulu- tai opistotasoinen tutkinto. Ilman ammatillista tutkintoa oli silloin lähes 19 %. Tulosta tulkittaessa on hyvä muistaa, että myös opiskelijat kuuluvat ryhmään ”ei ammatillista tutkintoa”.

Tampere ja Helsinki olivat molempina tutkimusvuosina Helvetinjärven kävijöiden yleisimpiä asuinpaikkoja. Vuonna 2012 Tampereen seudulta tuli 26 % kävijöistä ja Helsingistä 9 %, kun vuonna 2006 kävijöitä oli tullut Tampereelta 22 % ja Helsingistä 14 %. Helvetinjärvelle tultiin edelleenkin useimmiten henkilöautolla. Muutkaan luvut eivät olleet juuri muuttuneet. Vuonna 2012 tosin puistoon oli tultu myös moottoripyörällä ja polkupyörällä.

Helvetinjärvelle yksin saapuneiden osuus on kasvanut edelliseen tutkimukseen verrattuna. Yksin saapuneiden osuus oli vuonna 2012 seitsemän prosenttia ja vuonna 2006 kaksi prosenttia. Seurueiden koko oli edelleen yleisimmin 2–5 henkilöä ja kuuden tai sitä useamman henkilön seurueita oli nyt noin 15 %, kun taas vuonna 2006 niitä oli 26 %. Seurueiden koon keskiarvo oli tässä tutkimuksessa neljä henkilöä ja vuonna 2006 kuusi henkilöä. Ensi kertaa alueella käyneiden osuus oli laskenut jonkin verran (46 % v. 2012 vs. 60 % v. 2006), joten Helvetinjärven kansallispuisto on yhä useammalle tuttu jo entuudestaan. Ensimmäisen kerran Helvetinjärvellä oli käyty keskimäärin 16 vuotta sitten, kuten edellisessä tutkimuksessakin. Puistossa aiemmin vierailneiden keskimääräiset käyntikerrat viimeisten viiden vuoden aikana olivat suunnilleen samat molemmissa tutkimuksissa.

Seurueiden koostumuksessa ei ole tapahtunut merkittäviä muutoksia. Sekä vuonna 2012 että 2006 seurueet koostuivat yleisimmin omasta perheestä (50 % ja 47 %) ja toiseksi useimmin ystäväistä (29 % molempina tutkimusvuosina).

Vuoden 2012 tutkimukseen vastanneissa oli puistossa yöpyviä huomattavasti enemmän (45 % vastanneista) kuin vuonna 2006 (26 %). Käyntien kestot olivat säilyneet likimain ennallaan: vuonna 2012 yöpyjät viipyivät käynnillään keskimäärin 2,1 vrk ja päiväkävijät 4,2 tuntia, kun vuonna 2006 vastaavat luvut olivat 1,9 vrk ja 4,1 tuntia. Yöpyjien määrän merkittävää kasvua saattaa osittain selittää aineiston keruumenetelmien erot, joten voi olla, ettei muutos todellisuudessa ole näin suuri.

Helvetinjärven kansallispuistosta on tullut yhä useammalle matkan ainoa tai tärkein kohde. Vuonna 2006 vastanneista 63 % ilmoitti Helvetinjärven olleen matkan ainoa tai tärkein kohde, kun taas vuonna 2012 näin ilmoitti 70 % vastanneista. Yhtenä matkan suunnitelluista kohteista Helvetin-

järvi on vastaavasti menettänyt suosiotaan viitisen prosenttiyksikköä edelliseen tutkimukseen verrattuna. Helvetinjärvelle tultiin myös ennalta suunnittelemta hieman harvemmin kuin edellisen tutkimuksen aikaan.

Suosituimmat harrastukset olivat pysyneet lähes samoina kuin edellisessä tutkimuksessa. Puistoon tultiin edelleen niin kävelemään, eväsretkeilemään, tarkkailemaan luontoa kuin retkeilemäänkin. Suuria eroja prosenttiosuuksissa ei ollut. Uudessa tutkimuksessa maiseman katselu ja luonnosta nauttiminen eivät olleet enää vastausvaihtoehtoina mukana, mutta edellisessä tutkimuksessa ne olivat suosituimpien harrastusten joukossa.

Vastanneiden tärkeimpiä syitä vieraillla puistossa olivat tässä uudessa tutkimuksessa luonnon kokeminen, maisemat, rentoutuminen sekä poissa melusta ja saasteista oleminen. Aiemmassa tutkimuksessa tärkeimmät virkistysmotiivit olivat suurimmaksi osaksi samoja. Tutustuminen uusiin ihmisiin säilyi edelleen kaikkein merkityksettömimpänä käynnin syynä ja toiseksi merkityksettömimpänä pidettiin edelleen jännityksen kokemista.

Tässä tutkimuksessa oli palveluista tai palvelurakenteista eniten käytetty tiestöä, reittien opaste-
tauluja, polkureitistöä ja polkuviiitoituksia, ja toisaalta vähiten käytettyihin kuuluivat yrittäjien tuottamat palvelut sekä Kankimäen kiosk. Telttailupaikat pysyivät vähiten käytettyjen palvelurakenteiden joukossa. Telttailupaikkojen vähää suosiota voi osaltaan selittää se, että suurin osa puiston kävijöistä oli päiväkävijöitä, joten heillä ei todennäköisesti ole tarvetta käyttää telttailupaikkoja. Alueen palveluiden ja ympäristön laatuun oltiin uudessakin tutkimuksessa tyytyväisiä. Tässä tutkimuksessa ei arvioitu keittokastosten, esitteiden, opaskirjojen ja maasto-opastuspalveluiden laatua. Tyytyväisyys palveluiden määrään kokonaisuudessaan oli sama kuin aiemmassa kävijätutkimuksessa (4,1).

Kansallispuiston kävijöiden ennakko-odotukset luonnonympäristöstä, reiteistä ja rakenteista sekä harrastusmahdollisuuksista toteutuivat lähes täysin samoin sekä vuonna 2006 että vuonna 2012. Molempina vuosina luonnonympäristön kohdalla ennakko-odotukset olivat toteutuneet parhaiten.

Häiritsevät tekijät olivat muuttuneet jonkin verran. Tällä kerralla eniten olivat häirinneet ”jokin muu” -kohdassa olevat asiat, kuten myrskytuhot, hyttyset ja kaatuneet puut. Viime tutkimuksessa taas maaston kuluneisuus oli häirinnyt eniten. Tällä kerralla se oli vasta neljänneksi häiritsevin. Tämä muutos voi johtua hyvinkin siitä, että Kankimäestä Helvetinkolulle johtavaa polkua on siirretty ja paranneltu jolloin maastossa ei enää ole esimerkiksi puunjuuria häiritsemässä kulkemista.

Metsähallituksen kävijätutkimuksen rahankäyttökysymystä muutettiin jossain määrin vuonna 2008 paikallistaloudellisten vaikutusten laskennan kehittämisen yhteydessä. Tämän vuoksi vuosien 2006 ja 2012 tutkimusten rahankäyttöluvut eivät ole vertailukelpoisia. Vuonna 2006 ei myöskään vielä laskettu kävijöiden rahankäytön paikallistaloudellisia vaikutuksia.

Tietoa kävijät olivat saaneet vuonna 2012 eniten Helvetinjärven kansallispuiston Luontoon.fi-sivuilta, jotka olivatkin kasvattaneet suosiotaan huomattavasti vuoteen 2006 verrattuna. Myös Metsähallituksen verkkosivujen käyttäminen on hyvin yleistä ja se on lisääntynyt edellisestä kävijätutkimuksesta. Kummassakin tutkimuksessa tuttavilta, ystäviltä tai sukulaisilta saatiin tietoa melko paljon, tosin aiemmassa tutkimuksessa tämänkertaista enemmän. Helvetinjärvi on nykyään myös yhä useammin tuttu jo entuudestaan verrattuna vuoden 2006 tilanteeseen.

Vuonna 2012 vapaamuotoiset palautteet koskivat muun muassa polkuverkoston laajentamista, pitköspuiden huonoa kuntoa ja polttopuuhuoltoa. Vuonna 2006 palautteet koskivat pitköspuiden kunnan ja polttopuuhuollon sijasta enemmänkin muita palvelurakenteita sekä maasto-opasteita ja viittoja.

Kiitokset

Helvetinjärven kansallispuiston kävijätutkimuksen aineiston kerääminen (minulla pieni osuus), tallentaminen ja analysointi sekä raportin kirjoittaminen kuuluivat minulle. Tutkimuksen alkujärjestelyistä ja suunnitelman teosta kiitos kuuluu Meri-Hilkka Mäkelälle, jolta myös sain erittäin hyviä vinkkejä tallennusvaiheeseen. Kävijätutkimuksen teko oli varsin mukavaa ja opettavaista työtä, vaikka varsinkin tallennusvaihe oli kovin työlästä. Raportin kirjoittamisessa auttoi suuresti aikaisemmin tehty kävijätutkimus vuodelta 2006.

Kiitokset kuuluvat myös aineistonkeruuvaiheeseen osallistuneille henkilöille, jotka osallistuivat sekä haastattelujen tekemiseen että myös jatkuvan keruun pisteiden huoltamiseen. Paljon kiitoksia yhteistyöstä myös Liisa Kajalalle sekä monelle muulle Metsähallituksen työntekijälle, joilta sain apua tätä tutkimusta tehdessä. Ennen kaikkea suurimmat kiitokset kuuluvat kaikille kävijätutkimukseen osallistuneille henkilöille eli Helvetinjärven kävijöille. Ilman näitä kävijöitä tutkimus olisi jäänyt melko suppeaksi.

Lähteet

- Kajala, L., Almik, A., Dahl, R., Dikšaitė, L., Erkkonen, J., Fredman, P., Jensen, F., Søndergaard, Karoles, K., Sievänen, T., Skov-Petersen, H., Vistad, O. I. & Wallsten, P. 2009: Kävijäseuranta luontoalueilla – Pohjoismaiden ja Baltian maiden kokemuksiin perustuva opas. – Metsähallituksen luonnonsuojelujulkaisuja. Sarja B 116. 144 s.
- Metsähallitus 2006: Helvetinjärven kansallispuiston runkosuunnitelma. – Metsähallituksen arkisto, Vantaa. 53 s.
- Metsähallitus 2013: Helvetinjärven kansallispuisto. – Luontoon.fi-verkkopalvelu, <<http://www.luontoon.fi/helvetinjarvi>>.
- Metsähallitus & Metsäntutkimuslaitos 2009: Kansallispuistojen ja retkeilyalueiden kävijöiden rahan käytön paikallistaloudelliset vaikutukset. – Raportti 14.12.2009, Metsähallitus, Vantaa. Asianro 3017/52/2009. <<http://www.metsa.fi/sivustot/metsa/fi/Eraasiatjaretkeily/Virkistyskaytonsuunnittelu/suojelualueidenmerkityspaikallistaloudelle/Documents/Kavijoiden%20paikallistaloudelliset%20vaikutukset.pdf>>. 16 s.
- Mäkelä, M.-H. 2012: Isojärven kansallispuiston kävijätutkimus 2011. – Metsähallituksen luonnonsuojelujulkaisuja. Sarja B 162. 65 s.
- Reunanen, M. 2001: Helvetinjärven ja Liesjärven kansallispuistojen kävijätyytyväisyys kesäkaudella 2000. – Pirkanmaan liitto, Tampere. 52 s.
- Tunturi, K. 2008: Helvetinjärven kansallispuiston kävijätutkimus 2006. – Metsähallituksen luonnonsuojelujulkaisuja. Sarja B 94. 60 s.

Helvetinjärven kansallispuiston kävijätutkimuksen 2012 otantakehikko

Paikka	Kohderyhmä	Arvioitu kävijämäärä tutkimusjakson (7.5.–30.9.2012) aikana	Havainnot (tavoite)	Keruupäiviä
Helvetinkolu (päivätupa)	Kaikki kävijät	14 000	100	jatkuva
Luomanlahti (keittokatos)	Kaikki kävijät	1 500	30	jatkuva
Valkoinen (telttailualue)	Kaikki kävijät	1 000	20	jatkuva
Hiedan maja (päivätupa)	Päivätuvan käyttäjät	200	10	jatkuva
Haukanhietta (keittokatos)	Kaikki kävijät	8 500	80	12
Pisto: Haukanhiedan ja Helvetinkolun välinen polku	Kaikki kävijät	5 000	60	8
<i>Yhteensä</i>		<i>17 000</i>	<i>300</i>	<i>20</i>

Aineiston keruuaikataulu ja sen toteutuminen Helvetinjärven kansallispuistossa 2012

Aikataulu 2012

Lyhenteiden selitykset:

ap = aamupäivä (klo 10–14)

ip = iltapäivä (klo 14–18)

kp = keskipäivä (12–16)

Viikko	18	20	21	22	23	24	25
Päivä	La 5.5.	Pe 18.5.	Ke 23.5.	To 31.5.	Pe 8.6.	Ma 11.6.	Ke 19.6.
Paikka	Hieta	Hieta	Pisto	Hieta	Hieta	Pisto	Pisto
Kello	kp	kp	kp	kp	ap	ap	ip
Tavoite	5	10	5	5	5	5	10
Kpl	5	6	11	6	2	2	3
<i>lomakkeet yhteensä, kpl</i>							35

Yhdistetty keruupäivä 29.6. ja 1.7.

Viikko	26	26	27	28	29	30	32
Päivä	Pe 29.6.	Su 1.7.	Ke 4.7.	To 11.7.	To 17.7.	Ma 25.7.	Ti 7.8.
Paikka	Hieta	Pisto	Hieta	Hieta	Pisto	Pisto	Hieta
Kello	ap	ip	ip	ap	ap	ip	Ip
Tavoite	10	10	10	10	10	10	5
Kpl	6			5	7	7	4
<i>lomakkeet yhteensä, kpl</i>							29

Viikko	33	34	35	36	37	39	
Päivä	Ma 13.8.	Ke 21.8.	Pe 31.8.	To 8.9.	Ti 11.9.	La 29.9.	
Paikka	Pisto	Hieta	Hieta	Pisto	Hieta	Hieta	
Kello	ap	Ip	ip	kp	kp	kp	
Tavoite	5	5	5	5	5	5	
Kpl		4	6	2	0	7	
<i>lomakkeet yhteensä, kpl</i>							19
Kaikki lomakkeet yhteensä							83

Vastaajien ilmoittamat matkan muut kohteet

Matkan muut kohteet, kun Helvetinjärvi oli yksi suunnitelluista kohteista	Kpl
Asuntomessut	1
Heinäpaalinkannon SM	1
Helsinki, Mäntsälä, Espoo	1
Helsinki, Salo, Mäntsälä	1
Herraskoski, Virrat	1
Juupajoen rotko	1
Karelia	1
Karhukoski	1
Karhukoski, Iso-Kalliojärvi, Leppäjärvi	1
Lappi	1
Leirikeskus Pukkila	1
Levi, Kilpisjärvi, Tromssa, Sevetti	1
Luonto seikkailu	1
Lähialueen metsätiet (m-pyörällä)	1
Muroleen kanava	1
Muut kansallispuistot, 5 kpl	1
Mökki Ruovedellä	1
Oma mökki, R-veden satama	1
Oulujärvi, Särkiniemi	1
Oulun piirikonventti	1
Pirkan Taival Ruovesi-Kuru	2
Runebergin lähde, Ryövärinkuoppa	1
Ryövärinkuoppa	1
Salamajärvi, Riisitunturi, Koli, Repovesi	1
Seitseminen	6
Seitseminen, Pirkan taival	1
Tampere	3
Tarjanne risteily	1
Tämä on kolmastoista kansallispuisto, missä vierailimme.	1
Töysä	1
Ähtärin eläinpuisto, Rotkojärvet	1
Ähtärin eläinpuisto, Tuuri	1
Ähtärin eläinpuisto, Virrat Rotkojärvet	1
Yhteensä	41

Matkan pääkohde tai pääkohteet, kun Helvetinjärvi oli suunnittelemanon kohde matkan varrella	Kpl
Hyytiälän metsäasema	1
Isojärven kansallispuisto	2
Sukulaiset ja Powerpark	1
Suomi	1
Yhteensä	5

Kävijätyytyväisyys osatekijöittäin

Palvelut		Ympäristö		Odotukset		Häiriötekijät	
Pysäköintipaikat	4,08	Yleinen turvallisuus	3,97	Luonnonympäristö	4,58	Maaston kuluneisuus	4,30
Tiestö	3,19	Yleinen siisteys	4,22	Harrastusmahdollisuudet	3,96	Maaston roskaantuneisuus	4,45
Reittien opastetaulut	3,86	Maiseman vaihtelevuus	4,19	Reitit ja rakenteet	4,10	Luonnonympäristön käsittely	4,29
Polkureitistö	3,93					Liiallinen kävijämäärä	4,20
Polkuviitoitukset	4,02					Muiden kävijöiden käyttäytyminen	4,50
Tulentekopaikat	4,16						
Polttopuut tuvilla ja huolletuilla tulipaikoilla	4,00						
Yleisökäymälät	3,75						
Jätehuollon toteutus ja ohjaus	3,50						
Erityistarpeiden huomioon ottaminen (reittien kuljettaavuus, turvallisuus, opasteet yms.)	3,56						
Päivätupa	4,04						
Telttailupaikat	3,75						
Helvetinjärven kansallispuiston luontoon.fi-sivut	3,79						
Kankimäen kioskki	3,92						
Maantienvarsien opastus	3,50						
Muut yrittäjien tuottamat palvelut (esim. ohjelmapalvelut)	2,93						
Reittien ja rakenteiden turvallisuus	3,81						
Palveluiden määrä	4,07						
Aluekohtainen keskiarvo	3,81		4,13		4,22		4,35
Vertailukelpoinen keskiarvo	3,82		4,13		4,22		4,35
Aluekohtainen kävijättyytyväisyysindeksi						4,00	
Valtakunnallisesti vertailukelpoinen kävijättyytyväisyysindeksi						4,04	

Vapaamuotoinen palaute aihepiireittäin

Luokka	Laatu	Vapaamuotoinen palaute
Lvk– Retkeily - Polttopuuhuolto	kehittämisehdotus	Sahapukki ja hakkuupölkky Valkoiselle järvelle
Lvk– Retkeily - Polttopuuhuolto	kehittämisehdotus	Kirves ja sahanterähuolto paremmaksi
Lvk– Retkeily - Polttopuuhuolto	kehittämisehdotus	Kirveet saisivat olla painavampia. Itse tein joskus tavallisesta kirveestä niin, että hitsasin terään kummallekin puolelle levynpalat. Varsi 3 mm seinämällä pyöreästä putkesta, joka hakataan tarpeeksi kolho, ei tartu reppuun, järveen joku voi heittää.
Lvk– Retkeily - Polttopuuhuolto	kehittämisehdotus	Sahapukki + hakkuupölkky Valkoiselle, kiitos
Lvk– Retkeily - Polttopuuhuolto	valitus	Haukanhiedalla polttopuut kosteita, palavat huonosti. Ennen oli hyviä puita.
Lvk– Retkeily - Jätehuolto	kehittämisehdotus	Roskiksia parkkipaikoille.
Lvk– Retkeily -Tuvat ja kämpät	kehittämisehdotus	Pieniä mökkejä enempi ja saunomismahdollisuus pientä korvausta vastaan ja ei hulikaaneille
Lvk– Retkeily -Reitit	kehittämisehdotus	Osa poluista lähes kulkukelvottomia kaatuneiden puiden takia Helvetinkolun lähellä. Pikaisempaa raivausta myös syrjemmillä poluilla olisi toivottavaa.
Lvk– Retkeily -Reitit	kehittämisehdotus	Helvetistä itään -kierroksella pitäisi olla jotain Kotiteollisuuden liittävää, kun Hynynen on kerran reitin virallinen suojelija!
Lvk– Retkeily -Reitit	kehittämisehdotus	Lisää pitkospuita suo-osuuksille
Lvk– Retkeily -Reitit	kehittämisehdotus	Reitiltä isommat kaatuneet puut pois.
Lvk– Retkeily -Reitit	kehittämisehdotus	Kankimäkeen "museopolku" pieneksi matkaksi vaihtoehdoksi, jotta ihmiset näkevät miten he vaikuttavat luontoon pelkällä kävelyllä (=puunjuuret)
Lvk– Retkeily -Reitit	kehittämisehdotus	Reitti n. 20–30 km ympyräreitti - ettei tarvitsisi mennä edestakaisin.
Lvk– Retkeily -Reitit	kehittämisehdotus	Toivoisin rengasreittiä itä- ja länsipuolen yhdistämiseksi pituudeltaan esim. 20–30 km
Lvk– Retkeily -Reitit	kehittämisehdotus	Helvetinjärven kans.puistoon voisi tehdä lenkkejä päiväpatikointiin.
Lvk– Retkeily -Reitit	kehittämisehdotus	Kävelyreitit voisivat olla lenkkejä!
Lvk– Retkeily -Reitit	valitus	Pirkan Taivalta on tehty liian vähän tunnetuksi. 2010 kävelimme Ähtäristä Helvetinjärvelle. Hieno reitti, joskin päästetty hieman reuterälle.
Lvk– Retkeily -Reitit	valitus	Osa pitkospuista oli todella huonokuntoisia.
Lvk– Retkeily -Reitit	valitus	Pirkantaival tosi huonossa kunnossa (puita nurin paljon)
Lvk– Retkeily -Reitit	valitus	Yllättävän paljon oli tuulikaatoja ja lumen painamia puita poluilla, mikä teki kulkemisen tavallista vaikeammaksi.
Lvk– Retkeily -Reitit	valitus	Käytimme kartassa ollutta polkua, joka ei kuulu Pirkan taipaleeseen. Se oli lähes läpipääsemätön ja vaikeasti seurattava.
Lvk– Retkeily -Reitit	valitus	Mutta harmi että "vanha" reitti tänne ei enää ole käytössä. Tänne pääsy on tehty "liiankin" helpoksi!
Lvk– Retkeily -Reitit	valitus	Melontayhteys Koveroon olisi hyvä, nyt liian tukossa
Lvk– Retkeily -Reitit	valitus	Pitkospuut paikoin huonossa kunnossa.
Lvk– Retkeily -Reitit	valitus	Pitkospuut ovat aika heikossa kunnossa, mutta saatiin vähän haasteita.
Lvk– Retkeily -Reitit	valitus	Paikoin pitkospuut olivat huonot, olivat painuneet vesilammikkoon.
Lvk– Retkeily -Reitit	valitus	Pitkospuut erittäin huonossa kunnossa
Lvk– Retkeily -Reitit	valitus	Osittain reitti oli huonossa kunnossa välillä Iso Ruokejärvi - Helvetinkolu
Lvk– Retkeily -Reitit	valitus	Monot kastuu pitkospuilla!
Lvk– Retkeily -Reitit	valitus	osa reiteistä oli hyvin märkiä ja pitkospuut uivat vedessä
Lvk– Retkeily -Reitit	kehu	Ruovedeltä tultaessa reitti on mahtava!

Lvk– Retkeily - Maasto-opasteet ja viitat	kehittämisehdotus	Etäisyystietoja olisi saanut olla enemmän
Lvk– Retkeily - Maasto-opasteet ja viitat	kehittämisehdotus	Paremmat opasteet (mm. Perinnetilalle)
Lvk– Retkeily - Maasto-opasteet ja viitat	kehittämisehdotus	Voisiko koirien irtipitamisestä muistuttaa ihmisiä esim. kyltillä
Lvk– Retkeily - Maasto-opasteet ja viitat	kehittämisehdotus	Signs of the main roads are totally missing. Its almost impossible to find into the Park. Please put up signs at the main road/village where to go.
Lvk– Retkeily - Maasto-opasteet ja viitat	kehittämisehdotus	Enemmän ja isompia maantievastioita.
Lvk– Retkeily -Muut palvelurakenteet	muu	Oli 2 (CZ) nuorta miestä, joilla kaivon käyttö oli hanskassa. Tein supistus proton, valitettavasti muistin koon väärin.
Lvk– Retkeily -Muut palvelurakenteet	kehittämisehdotus	Haukkajärven Myllylahteen tulipaikka
Lvk– Retkeily -Muut palvelurakenteet	kehittämisehdotus	Uudet tuliritilät tulisi olla tällaisia (kuva), jotta saa hiiloksen päälle.
Lvk– Retkeily -Muut palvelurakenteet	kehittämisehdotus	Tulentekopaikkoja olisi voinut olla enemmän
Lvk– Retkeily -Muut palvelurakenteet	kehittämisehdotus	Luontoinfokylttien yhteydessä voisi olla kartta ja roskakori.
Lvk– Retkeily -Muut palvelurakenteet	kehittämisehdotus	Valkoiselta puuttuu kunnon sahapukki. Kirves ja saha onnettomia. Telttapaikkoja voisi olla laajemmalla.
Lvk– Retkeily -Muut palvelurakenteet	kehittämisehdotus	Helvetinjärven pohjois-/koillis-osaan polku & telttapaikka?
Lvk– Retkeily -Muut palvelurakenteet	kehittämisehdotus	Mietittiin, että jos Pirkan taivalta kulkee etelän suuntaan, ei näytä Luomajärven jälkeen paljon olevan teltta- tai laavupaikkoja. Muuten kaikki hyvin.
Lvk– Retkeily -Muut palvelurakenteet	kehittämisehdotus	Mielestäni kaivoissa pitäisi olla supistukset joilla saisi veden pulloon, ettei valu likaiselta kannelta takaisin. Myös turhan pumppauksen, lähistöllä peseytymisen ja tiskauksen voisi kieltää? Osa porukasta ei tätä huomaa!
Lvk– Retkeily -Muut palvelurakenteet	kehittämisehdotus	Pitkospuut kaipaisivat osittain kunnostusta!
Lvk– Retkeily -Muut palvelurakenteet	kehittämisehdotus	Telttalavetit - maastoon sopivat
Lvk– Retkeily -Muut palvelurakenteet	kehittämisehdotus	Vesipisteitä voisi olla enemmän jos mahdollista
Lvk– Retkeily -Muut palvelurakenteet	kehittämisehdotus	Asuntoauton sähköpaikasta huonot tiedot, ilmeisesti sellaiseen olisi kuitenkin ollut mahdollisuus. Tähän toivoisin parannusta.
Lvk– Retkeily -Muut palvelurakenteet	kehu	Kiitos WC:n papereista ja hyvistä leiripaikoista!
Lvk– Retkeily -Muut palvelurakenteet	kehu	Haukanhiedan kaivo on hyvä.
Lvk– Retkeily -Muut palvelurakenteet	kehu	Tärkeää, että on paikkoja johon pääsee myös pienten lasten kanssa rattailla
Lvk– Retkeily - Maastoliikenne	tiedustelu	Saako puistossa pyöräillä?
Lvk– Retkeily -Muu luonnon virkistys- käyttö	kehittämisehdotus	Kiipeilymahdollisuuksista voisi olla enemmän tietoa
Lvk–Käytön kestä- vyys	valitus	Kansallispuistoa ei ole tarpeen tehdä turhan helposti saavutettavaksi. Haukanhietä hyvä esimerkki alueen muuttumisesta hyvien kulkuyhteyksien kautta vilkkaammaksi kuin Hietaniemen uimaranta Helsingissä.
Lvk–Käytön kestä- vyys	kehu	Toivottavasti Suomi pystyy edelleen huolehtimaan näistä ainutlaatuisista retkeilymahdollisuuksista ja luonnosta kansallis- ym. puistoissa!
Lvk–Käytön kestä- vyys	kehu	Päivätupa on hienosti säilytetty.

Joukkoliikenteen kehittämiseen liittyvä idea	kehittämisehdotus	Saavutettavuutta julkisilla pitää kehittää! Taksipalvelut kehoja, ja ainoa ratkaisu jos ei ole autoa käytössä.
Muu	muu	Leiriydyttiin Kansallispuiston ulkopuolelle, koska ei haluta leiriytyä leiriytymispaikoille.
Muu	muu	En muista koska sain kyselyn täytettäväksi. Toukokuussa kävin ryhmien kanssa kolulla 2-3 x viikossa (leirikouluja)
Muu	muu	Upea puisto. Ja hyvä ettei ole myyty turistiryksiksi!
Muu	muu	Kohtaan 15 myös ehkä-vaihtoehto
Muu	muu	During my visit we found several (6) beetles that looked like the "long horn asian beetle". We crushed them because they didn't look like they belonged here. The pine trees looked sick. (many yellow needles)
Muu	kehittämisehdotus	Soutuvene
Muu	kehittämisehdotus	Signs at the main road pointing the way to the park would be nice.
Muu	kehittämisehdotus	Kiipeilypaikkoja lisää
Muu	kehittämisehdotus	Lisää palveluita puiston etelä- ja lounaispään!
Muu	kehittämisehdotus	Jos on lähteitä, voisi olla viitoitettuja
Muu	kehittämisehdotus	Toivon, ettette lisää palveluja mihinkään. Tämä on hyvä näin!
Muu	valitus	Puiston luoteispäässä ei ole mitään!
Muu	valitus	27.6. tie poikki-kiertotie
Muu	valitus	Onko lähellä joku lentokenttä? Haukanhiedalla kuuluu liikaa lentokoneita, melukin saastetta...Häiritsi vähän. Muuten kiitos paljon! Upeaa!
Muu	kehu	Kiitti, hieno paikka. Puolukoitakin löytyi.
Muu	kehu	Kiitos kun pidetään yllä. Hyvää syksyä!
Muu	kehu	Muuten puisto on tosi kaunis.
Muu	kehu	Loistava homma :-) !
Muu	kehu	Tämä on 1. yksintekemäni melonta/vaellusretki. Upeaa pärjätä yksin! Nautin luonnosta.
Muu	kehu	Kiitos kioskinpitäjälle avusta, kun sain viedä auton pihaan!
Muu	kehu	Kiitoksia alueen ylläpitäjille!
Muu	kehu	Helvetinjärvi on Etelä-Suomen ykkönen
Muu	kehu	Aivan ihana, upea paikka
Muu	kehu	Kiva Kiva!
Muu	kehu	Erittäin hyvä paikka tehdä partioretkiä ja tutustua Suomen luontoon
Muu	kehu	Hyvä kohde partiolaisille!!!
Muu	kehu	It was great!

Aineiston kerääjä täyttää:

numero	paikka	kävijä	haastattelija	posti	nimikirjaimet	pvm	kellonaika

METSÄHALLITUS

Helvetinjärven kansallispuisto

Kävijätutkimus 2012

Täyttöohjeet:

Kävijätutkimuksella kerättävää tietoa käytetään hyväksi Helvetinjärven kansallispuiston kehittämisessä. Toivomme Sinun vastaavan tämän lomakkeen jokaiseen kysymykseen huolellisesti ja pyydämme ottamaan huomioon seuraavat ohjeet:

1. Lue kysymykset huolellisesti.
2. Vastaa kysymyksiin **henkilökohtaisesti**.
3. Kysymykset koskevat **ainoastaan tämänkertaista käyntiäsi** Helvetinjärven kansallispuistossa (ks. kartta 1) ja sen lähialueella (ks. kartta 2).
4. Palauta täytetty lomake aineiston kerääjälle tai sille osoitettuun paikkaan.
5. Lisätietoja antaa Meri-Hilkka Mäkelä, puh. 040 769 0673 (meri-hilkka.makela@metsa.fi) tai Hannamaria Potila, puh. 040 581 3592 (hannamaria.potila@metsa.fi).

KIITOKSET ETUKÄTEEN!

1. Milloin saavuit Helvetinjärven kansallispuistoon (ks. kartta 1)?

päivämäärä _____ ja kellonaika _____

2. Kuinka kauan oleskelit tai aiot oleskella tällä käynnilläsi

a. Helvetinjärven kansallispuistossa (ks. kartta 1)?

(vastaa joko vuorokausina tai tunteina)

noin _____ vrk *tai* _____ tuntia

b. yhteensä Helvetinjärven kansallispuistossa ja sen lähialueella (ks. kartta 2)?

noin _____ vrk *tai* _____ tuntia

- Asun vakituisesti lähialueella (Ylöjärvi, Ruovesi, Virrat) → Siirry kysymykseen 3a.

→ Jos vastasit edelliseen kysymykseen (2b) **enemmän kuin 1 vrk**, niin kuinka monta kertaa olet vierailut tai suunnittelet vierailevasi **Helvetinjärven kansallispuistossa tämän matkasi aikana?**

_____ kertaa

3. Jos yövyit tai aiot yöpyä (muussa tapauksessa siirry kysymykseen 4)

a. Helvetinjärven kansallispuistossa (ks. kartta 1), niin montako yötä vietit tai vietät

asuntoautossa tai -vaunussa _____ yötä omassa majoitteessa (laavu, teltta tms.) _____ yötä

muualla, missä? _____ yötä

b. kansallispuiston lähialueella (ks. kartta 2), niin montako yötä vietit tai vietät

hotellissa _____ yötä asuntoautossa tai -vaunussa _____ yötä

vuokramökissä _____ yötä omassa majoitteessa (laavu, teltta tms.) _____ yötä

omassa mökissä _____ yötä ystävän tai sukulaisen luona _____ yötä

muualla, missä? _____ yötä

- Asun vakituisesti lähialueella

4. Missä päin Helvetinjärven kansallispuistoa vierailit tai suunnittelet vierailevasi tällä käynnilläsi (ks. kartta 1)?

(merkitse tarvittaessa useampi kohta)

- Helvetinkolu
- Iso Ruokejärvi
- Haukanhieta
- Luomajärvi
- Valkoinen
- Ruokejärvet
- Helvetistä itään -luontopolku
- muualla, missä? _____

5a. Millä kulkuneuvoilla matkustit kotoasi kansallispuistoon? (merkitse kaikki käyttämäsi kulkuneuvot)

- 1 henkilöauto
- 2 henkilöauto ja asuntovaunu tai matkailuauto
- 3 linja-auto
- 4 tilausbussi (ryhmämatka)
- 5 juna
- 6 lentokone
- 7 moottoripyörä
- 8 polkupyörä
- 99 muu, mikä? _____

5b. Millä kulkuneuvolla saavuit alueelle?
Merkitse numero -> _____

6. Minkälainen on seurueesi tällä käynnilläsi Helvetinjärven kansallispuistossa?

olen yksin → siirry kysymykseen 8.

seurueen koko yhteensä _____ henkilöä
(vastaaja mukaan luettuna)

joista alle 15-vuotiaita? _____ henkilöä

alle 15-vuotiaiden syntymävuodet _____
(jos kaikki lähes saman ikäisiä, ilmoita yleisin syntymävuosi)

liikuntaesteisiä? _____ henkilöä

7. Mistä seurueesi pääosin koostuu tällä käynnilläsi Helvetinjärven kansallispuistossa?

(valitse parhaiten kuvaava vaihtoehto)

- oman perheen jäsenistä
- muista sukulaisista
- ystävistä
- työtovereista
- koululuokasta
- päiväkotiryhmästä
- opiskeluryhmästä
- eläkeläisryhmästä
- ohjelmapalveluyrityksen asiakkaista
- kerhosta, yhdistyksestä tms.
- jostakin muusta, mistä? _____

8. Mikä Sinulle oli tai on tärkeää tällä käynnilläsi Helvetinjärven kansallispuistossa?

(vastaa jokaiseen kohtaan)

(5 = erittäin tärkeää, 4 = melko tärkeää, 3 = ei kumpaakaan, 2 = ei kovin tärkeää, 1 = ei lainkaan tärkeää)

	erittäin tärkeää	5	4	3	2	1	ei lainkaan tärkeää
luonnon kokeminen	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
maisemat	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
mahdollisuus olla itsekseen	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
henkinen hyvinvointi	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
poissa melusta ja saasteista	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
rentoutuminen	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
tutustuminen uusiin ihmisiin	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
yhdessäolo oman seurueen kanssa	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
aikaisemmat muistot	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
alueeseen tutustuminen	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
luonnosta oppiminen	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
omien taitojen kehittäminen	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
kuntoilu	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
jännityksen kokeminen	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
kulttuuriperintöön tutustuminen	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

9a. Mitä pääasiassa teit tai aiot tehdä Helvetinjärven kansallispuistossa tällä käynnilläsi?
(merkitse tarvittaessa useampi vaihtoehto)

- 1 kävely
- 2 sauvakävely
- 3 lenkkeily
- 4 retkeily
- 5 luonnon tarkkailu
- 6 eväsretkeily
- 7 pyöräily
- 8 kalastus
- 9 lintuharrastus
- 10 marjastus
- 11 sienestys
- 12 kasviharrastus
- 13 opetukseen liittyvä käynti
- 83 luontopolkuun tutustuminen
- 15 luontovalokuvaus
- 16 partioretki
- 17 leirikoulu
- 18 koiran kanssa ulkoilu
- 19 suunnistus
- 20 telttailu tai muu leiriytyminen maastossa
- 34 vaellus (yöpyminen maastossa)
- 57 kiipeily tai laskeutuminen
- 60 uinti
- 64 melonta
- 86 opastettu retki
- 88 kulttuuriperintöön tutustuminen
- 105 kioskillä käynti
- 109 työ / tutkimus
- 121 geokätköily
- 999 muu, mikä? _____

9b. Mikä valitsemasi vaihtoehto oli tai on mielestäsi kaikkein tärkein tällä käynnilläsi? numero → [_____]

10a. Mitä mieltä olet käyttämäsi palveluiden, rakenteiden ja ympäristön laadusta ja määrästä tämänkertaisella käynnilläsi Helvetinjärven kansallispuistossa?

Vastaa jokaiseen kohtaan ja arvioi tällä käynnillä käyttämäsi palvelun tai rakenteen **laatu**. Mikäli et ole käyttänyt palvelua tai rakennetta tällä käynnilläsi, jätä laadun arviointikohta tyhjäksi ja rastita vaihtoehto "en ole käyttänyt palvelua". Palvelun tai rakenteen **määrän** voit arvioida **aina**.

Laadun arviointi asteikolla 5 = erittäin hyvä, 4 = melko hyvä, 3 = keskinkertainen, 2 = melko huono, 1 = erittäin huono
Määrän arviointi asteikolla 3 = liian suuri, 2 = sopiva, 1 = liian pieni, eos = en osaa sanoa

	käyttämäni palvelun, rakenteen tai ympäristön LAATU					en ole käyttänyt	palveluiden tai rakenteiden nykyinen MÄÄRÄ				eos		
	erittäin hyvä	5	4	3	2		1	erittäin huono	liian suuri	3		2	1
pysäköintipaikat		☐	☐	☐	☐	☐	☐		☐	☐	☐	☐	☐
lähialueen tiestö		☐	☐	☐	☐	☐	☐		☐	☐	☐	☐	☐
reittien opastetaulut		☐	☐	☐	☐	☐	☐		☐	☐	☐	☐	☐
polkureitistö		☐	☐	☐	☐	☐	☐		☐	☐	☐	☐	☐
polkuviihtotukset		☐	☐	☐	☐	☐	☐		☐	☐	☐	☐	☐
tulentekopaikat		☐	☐	☐	☐	☐	☐		☐	☐	☐	☐	☐
polttopuut tuvilla ja huolletuilla tulipaikoilla		☐	☐	☐	☐	☐	☐		☐	☐	☐	☐	☐
yleisökäymälät alueella		☐	☐	☐	☐	☐	☐		☐	☐	☐	☐	☐
jätehuollon toteutus ja ohjaus		☐	☐	☐	☐	☐	☐		☐	☐	☐	☐	☐
erityistarpeiden huomioon ottaminen (reittien kuljettavuus, turvallisuus, opasteet yms.)		☐	☐	☐	☐	☐	☐		☐	☐	☐	☐	☐
päivätupa		☐	☐	☐	☐	☐	☐		☐	☐	☐	☐	☐
telttailupaikat		☐	☐	☐	☐	☐	☐		☐	☐	☐	☐	☐
Helvetinjärven kansallispuiston luontoon.fi-sivut		☐	☐	☐	☐	☐	☐		☐	☐	☐	☐	☐
maantienvarsien opastus		☐	☐	☐	☐	☐	☐		☐	☐	☐	☐	☐
Kankimäen kioskki		☐	☐	☐	☐	☐	☐		☐	☐	☐	☐	☐
muut yrittäjien tuottamat palvelut (esim. ohjelmapalvelut)		☐	☐	☐	☐	☐	☐		☐	☐	☐	☐	☐
reittien ja rakenteiden turvallisuus		☐	☐	☐	☐	☐	☐		☐	☐	☐	☐	☐
yleinen turvallisuus		☐	☐	☐	☐	☐	☐		☐	☐	☐	☐	☐
yleinen siisteys		☐	☐	☐	☐	☐	☐		☐	☐	☐	☐	☐
maiseman vaihtelevuus		☐	☐	☐	☐	☐	☐		☐	☐	☐	☐	☐
jokin muu, mikä? _____		☐	☐	☐	☐	☐	☐		☐	☐	☐	☐	☐

10b. Kuinka tyytyväinen olet kokonaisuudessaan kansallispuiston palveluiden ja rakenteiden MÄÄRÄÄN?

(5= erittäin tyytyväinen, 4=melko tyytyväinen, 3=ei kumpikaan, 2=melko tyytymätön, 1=erittäin tyytymätön)

erittäin tyytyväinen 5 4 3 2 1 erittäin tyytymätön

11. Olisiko jokin seuraavista maksuttomista palveluista tarpeen Kankimäen kioskilla?

(5 = erittäin tarpeellista, 4= melko tarpeellista, 3 = ei kumpaakaan, 2 = melko tarpeetonta, 1= ei lainkaan tarpeellista)

	erittäin tarpeellista	5	4	3	2	1	ei lainkaan tarpeellista
tulipaikka tai keittokatos		☐	☐	☐	☐	☐	
telttapaikka tai laavu		☐	☐	☐	☐	☐	
jokin muu, mikä? _____		☐	☐	☐	☐	☐	

12. Kuinka todennäköisesti käyttäisit seuraavia maksullisia palveluita vieraillessasi jatkossa Kankimäen kioskilla?

(5 = erittäin todennäköisesti, 4 = melko todennäköisesti, 3 = ehkä, 2= melko epätodennäköisesti, 1= erittäin epätodennäköisesti)

	erittäin todennäköisesti	5	4	3	2	1	erittäin epätodennäköisesti
suihku		☐	☐	☐	☐	☐	
tilausruokailu		☐	☐	☐	☐	☐	
opastetut retket maastoon		☐	☐	☐	☐	☐	
linja-autokyyti Kankimäkeen	Ruovedeltä	☐	☐	☐	☐	☐	
jokin muu, mikä? _____		☐	☐	☐	☐	☐	

13. Täytyivätkö tähän käyntiin Helvetinjärven kansallispuistossa liittyvät odotuksesi seuraavien asioiden suhteen?

(5 = erittäin hyvin, 4 = melko hyvin, 3 = keskimukaisesti, 2 = melko huonosti, 1 = erittäin huonosti)

	erittäin hyvin	5	4	3	2	1	erittäin huonosti
luonnonympäristö	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
harrastusmahdollisuudet	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
reitit ja rakenteet	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

14. Onko Helvetinjärven kansallispuisto tällä matkalla...

- matkasi ainoa tai tärkein kohde?
- yksi matkasi suunnitelluista kohteista?
Muita kohteita ovat: _____
- ennalta suunnittelemaan kohde matkan varrella?
Matkasi pääkohde/pääkohteet ovat: _____

15. Rahankäyttö

Oletko käyttänyt / aiotko käyttää rahaa tähän matkaan liittyviin erilaisiin menoihin Helvetinjärven kansallispuistossa tai sen lähialueella (ks. kartta 2)?

- kyllä (→ vastaa alla oleviin kysymyksiin)
 en (→ siirry kysymykseen 14)

Ilmoita rastiamalla, arvioitko tässä

- henkilökohtaiset kulusi sekä osuutesi seurueen yhteisistä kuluista **VAI**
 perheen tai seurueen kokonaiskulut.

Ilmoita alla (kohdat A-G), paljonko tähän matkaan liittyviä kuluja sinulla on ollut ja arviolta tulee olemaan **kansallispuistossa ja sen lähialueella**. (Kirjaa riville 0 (nolla), jos sinulla ei ole kyseiseen kohtaan kuuluvia kuluja.)

a. polttoaine- ja muut huoltamo-ostokset	_____ €
b. paikallismatkojen kustannukset (esim. paikalliset bussi- tai taksimatkat)	_____ €
c. ruoka- ja muut vähittäiskauppaostokset	_____ €
d. kahvila- ja ravintolaostokset	_____ €
e. majoittuminen	_____ €
f. ohjelma- ja virkistyspalvelut (esim. opastetut retket, pääsymaksut tilaisuuksiin ja näyttelyihin)	_____ €
g. muut menot (esim. kalastus- tai metsästysluvat, varusteiden ja välineiden vuokrat)	_____ €

16. Kuinka usein olet käynyt Helvetinjärven kansallispuistossa ennen tätä käyntiä?

(vastaa kaikkiin soveltuviin kohtiin)

tämä on ensimmäinen kerta → siirry kysymykseen 17 viimeisen viiden vuoden aikana _____ kertaa milloin ensimmäisen kerran? Vuonna _____ milloin viimeksi? Vuonna _____

17. Onko jokin seuraavista asioista häirinnyt Sinua tämänkertaisella käynnilläsi Helvetinjärven kansallispuistossa? (vastaa jokaiseen kohtaan)

(5 = ei lainkaan, 4 = melko vähän, 3 = keskimukaisesti, 2 = melko paljon, 1 = erittäin paljon)

	ei lainkaan	5	4	3	2	1	erittäin paljon
maaston kuluneisuus	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
maaston roskaantuneisuus	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
luonnonympäristön käsittely	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
liiallinen kävijämäärä	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
muiden kävijöiden käyttäytyminen	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
jokin muu, mikä? _____	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

18. Pysyvän asuinpaikkasi postinumero ja asuinkuntasi?

[_ _ _ _ _] _____

19. Sukupuoli?

- mies nainen

20. Syntymävuosi?

[_ _ _ _]

21. Ammatillinen koulutus? (merkitse korkein taso)

- ammattikoulu
 opistotasoinen tutkinto
 alempi yliopisto- tai korkeakoulututkinto
 ylempi yliopisto- tai korkeakoulututkinto
 ei ammatillista tutkintoa

22. Mistä sait tietoa Helvetinjärven kansallispuistosta? (voit merkitä useamman vaihtoehdon)

- Metsähallituksen luontokeskuksesta tai asiakaspalvelupisteestä
 tuttavilta, ystäviltä tai sukulaisilta
 Helvetinjärven kansallispuiston luontoon.fi-sivuilta
 Helvetinjärven kansallispuiston Facebook-sivuilta
 muilta www-sivuilta
 esitteistä tai oppaista (esim. retkeilyopas)
 TV / radio-ohjelmista tai lehtiartikkeleista
 seudun matkailutoimistosta tai matkailuinfosta
 alueen yrityksiltä (esim. ohjelmapalvelut, majoitus)
 paikka on minulle entuudestaan tuttu
 muualta, mistä: _____

KIITOS VASTAUKSISTASI! Mikäli haluat esittää muita ajatuksiasi, niin kirjoita niitä tähän.

Uusimmat Metsähallituksen luonnonsuojelujulkaisut

Sarja A

- No 198 Mattila, J. 2012: Kovakuoriaiskartoitukset Etelä-Suomen luontopalveluiden alueella 2009–2010. 120 s.
- No 199 Junninen, K. (toim.) 2012: Haapametsien käävät. 79 s.
- No 200 Mikkonen, N. 2013: Suojelualueiden priorisointi sekä merkittävimmät luontoarvokeskittymät Metsähallituksen luontopalveluiden hallinnoimilla alueilla Natura 2000 -luontotyyppeihin perustuen. 87 s.
- No 201 Vuori, H., Kareksela, S., Haapalehto, T. & Kotiaho, J. S. 2013: Ravinnetason ja ojituksen vaikutus suokasvillisuuden monimuotoisuuteen ja lajikoostumukseen. 39 s.
- No 202 Salla, A. 2013: Sipoonkorven kansallispuiston geologiset luontokohteet. 29 s.

Sarja B

- No 176 Korkalainen, H. 2012: Tiilikkejärven kansallispuiston kävijätutkimus 2012. 51 s.
- No 177 Karlin, A. 2012: Perämeren kansallispuiston kävijätutkimus 2012. 57 s.
- No 178 Olin, K. 2012: Lentuan luonnonsuojelualueen kävijätutkimus 2012. 61 s.
- No 179 Pulkkinen, K. 2012: Hiidenportin kansallispuiston kävijätutkimus 2012. 57 s.
- No 180 Vesterinen, M. 2013: Seitsemisen luontokeskuksen asiakastutkimus 2011–2012. 47 s.
- No 181 Arnkil, N. 2013: Riisitunturin kansallispuiston kävijätutkimus 2012. 55 s.
- No 182 Rekiranta, H. 2013: Linnansaaren kansallispuiston kävijätutkimus 2012. 88 s.
- No 183 Konttinen, T. & Saari, H. 2013: Haapakeitaan soidensuojelualueen kävijätutkimus 2012. 33 s.
- No 184 Metsähallitus 2013: Metsähallituksen julkisten hallintotehtävien tilinpäätös ja toimintakertomus 2012. 70 s.
- No 185 Koskeli, A. & Nieminen, E. 2013: Ruunaan luontotalon asiakastutkimus 2011. 44 s.
- No 186 Siekkinen, S. & Nieminen, E. 2013: Luontokeskus Ukon asiakastutkimus 2010–2011. 51 s.
- No 187 Nivunkijärvi, M., Ylläsjärvi, J. & Saarensalmi, R. 2013: Pallas–Yllästunturin kansallispuiston yritystutkimus 2011. 56 s.
- No 188 Aapala, K., Similä, M. & Penttinen, J. (toim.) 2013: Ojitettujen soiden ennallistamisopas. 301 s.

Sarja C

- No 122 Metsähallitus 2012: Teijon retkeilyalueen ja Natura 2000 -alueen hoito- ja käyttösuunnitelma 2011–2026. 112 s.
- No 123 Lapin ympäristökeskus 2012: Kilpiaavan hoito- ja käyttösuunnitelma. 60 s.
- No 124 Piironen, A. 2012: Eteläisen Kaupunginlahden ja Pohjoislahden–Tiilitehtaanmäen alueen pienpetojen pyyntisuunnitelma. 36 s.
- No 125 Forststyrelsen & Nylands miljöcentral 2012: Skötsel- och användningsplan för Ekenäs och Hangö östra skärgård. 136 s.

ISSN-L 1235-8983
ISSN (verkkojulkaisu) 1799-5388
ISBN 978-952-295-027-7 (pdf)

julkaisut.metsa.fi